

EL COMUNISTA

ÒRGAN DEL PARTIT COMUNISTA INTERNACIONAL

Abril 2023 – n°70 (Nova Edició) Preu: 2 € / 2 \$

EL QUE DISTINGUEIX EL NOSTRE PARTIT: la línia que va de Marx a Lenin, a la fundació de la Internacional Comunista i del Partit Comunista d'Itàlia (Livorno, 1921); la lluita de l'Esquerra Comunista contra la degeneració de la Internacional, contra la teoria del "socialisme en un sol país" i la contrarevolució estalinista; el rebuig dels Fronts Populars i dels Blocs de la Resistència; la dura obra de restauració de la doctrina i de l'òrgan revolucionaris, en contacte amb la classe obrera, fora del politiqueig personal i electoralesc.

L'ÚNICA ALTERNATIVA A LA GUERRA CAPITALISTA ÉS LA REVOLUCIÓ COMUNISTA MUNDIAL

A l'hora d'analitzar el **desenvolupament del capitalisme en el pla de l'augment de la confrontació militar i del militarisme a nivell mundial**, no hem de perdre de vista que les accions, declaracions i voluntats d'Aquell o Aquella estan determinades pel desenvolupament de les forces productives que s'imposa com una llei externa i cega per més que es manifesti al cap dels intervinents com si fos fruit de la seva voluntat lliurement creada.

El **caràcter inevitable de les guerres en el capitalisme** el determina la **COMPETÈNCIA pels mercats** i la necessitat de **DESTRUIR periòdicament part de les forces productives** ja creades per rellançar el cicle d'acumulació com ha explicat sempre el marxisme (veure "El Comunista", n°67, pàg. 21). Per això, **les explosions i xocs que succeeixen a la superfície del món capitalista, s'expliquen pels moviments en el subsol econòmic** d'aquest món i no per l'existència d'aquell Fulano o Fulana. (continua a la pàg. 25)

SUMARI

El centralisme orgànic: qüestió vital (IV)	pàg. 2
Bancs centrals: marionetes en mans de forces més poderoses	pàg. 5
La mercaderia força de treball	pàg. 12
Les convulsions del preu de l'energia	pàg. 13
Desinflament gradual de la cadena de subministrament	pàg. 16
L'impuls xinès a la guerra comercial aclapara l'intent de defensa aranzelària dels EEUU	pàg. 17
Punt cardinal del programa comunista: eliminar l'anarquia de la producció mercantil	pàg. 18
L'única alternativa a la guerra capitalista és la revolució comunista mundial	pàg. 25
Cosits amb el model de Mussolini	pàg. 33
Els municipis i el socialisme	pàg. 34

El centralisme orgànic: qüestió vital (IV) (pàg. 2)

"L'activitat del partit no pot ni ha de limitar-se només a la conservació de la puresa dels principis teòrics i de la puresa del complex organitzatiu, o bé només a l'assoliment a tot preu d'èxits immediats i de popularitat numèrica. Ella ha d'englobar sempre i en totes les situacions els tres punts següents:

*A) la **defensa i precisió**, en relació amb els nous grups de fets que es presenten, dels postulats, programàtics fonamentals, és a dir, de la **consciència teòrica del moviment de la classe obrera**;*

*B) l'assegurament de la **continuitat del complex organitzatiu del partit** i de la seva eficiència, i la seva defensa contra les infeccions d'influències estranyes i oposades a l'interès revolucionari del proletariat;*

*C) la **participació activa en totes les lluites de la classe obrera**, inclús en les suscitades per interessos parcials i limitats, per encoratjar el seu desenvolupament, però aportant-los constantment el factor de l'enllaç amb els objectius revolucionaris finals i presentant les conquestes de la lluita de classe com vies d'accés a les indispensables lluites futures, denunciant el perill d'acomodar-se amb les realitzacions parcials, considerades com punts d'arribada, i de sacrificar-les les condicions de l'activitat i combativitat classista del proletariat, com ara l'autonomia i independència de la seva ideologia i de les seves organitzacions, en el primer rang de les quals està el partit."* (Tesis de Lyon, 1926).

(ve de la revista "El Comunista" n°69)

Nosaltres ens prenem molt seriosament l'anàlisi de les situacions que travessem, però no perquè esperem elements sorpresa que justifiquin qualsevol improvisació. L'anàlisi de les situacions ens serveix per indicar en quin moment del desenvolupament previst ens trobem i quina actuació igualment prevista es tracta de desenvolupar.

Les normes tàctiques són les normes derivades del programa i la doctrina, però, com hem repetit reiteradament en aquest escrit i en tants altres, són normes que han de ser obligatòries pels militants i pels dirigents, sobretot i especialment per aquests últims. Aquesta és l'única garantia que en cada eventualitat el conjunt del Partit seguirà les ordres del centre: clares regles d'acció en l'execució de la qual es comprometen substancialment, i no només de paraula, tots els militants.

"El problema de la tàctica, molt més ampli que les respostes simplistes i sentimentalistes dels "infantils", ha de ser encara més ben il·luminat amb la contribució de tot el moviment comunista internacional, i de tota la seva experiència passada i recent. No s'està en contra de Marx i Lenin quan s'afirma que per la resolució d'aquest problema s'han de buscar regles d'acció, que no són vitals i fonamentals com els principis, però que han de ser obligatòries tant pels militants com pels òrgans dirigents del moviment, i que contempen les diferents possibilitats de desenvolupament de les situacions, per traçar amb tota la precisió possible el sentit en què haurà de moure's el partit quan aquestes presenten determinats aspectes.

L'examen i la comprensió de les situacions han de ser elements necessaris per adoptar les decisions tàctiques, però no quan puguin conduir, segons l'arbitrarietat dels dirigents, a "improvisacions" i "sorpreses", sinó en tant que indicaran al moviment que ha arribat l'hora d'una acció el més prevista en la mesura més gran possible. Del que es tracta és de preveure el que haurem de fer en les diferents hipòtesis possibles en el curs de les situacions objectives, i no de preveure les situacions, la qual cosa encara és menys possible amb seguretat. Negar la possibilitat de preveure les grans línies de la tàctica significa negar la tasca del partit i negar l'única garantia que podem donar que, en cada eventualitat, els seus militants i les masses respondran a les ordres del centre dirigent. En aquest sentit, el partit no és un exèrcit, ni tampoc un engranatge estatal, és a dir, un òrgan en el qual la part de l'autoritat jeràrquica és preponderant i la de l'adhesió voluntària, nul·la; és obvi que pel membre del partit queda sempre una via per no executar les ordres, contra la qual cosa no existeixen sancions materials: l'abandonament del partit mateix. La bona tàctica és aquella que, amb el desenvolupament de les situacions, quan el centre dirigent no té temps de consultar al partit, i menys encara a les masses, ella no provoca, en el si del partit mateix ni en el del proletariat, repercussions inesperades i que puguin anar en el sentit oposat a l'èxit de la campanya revolucionària. L'art de la tàctica revolucionària és el de preveure com reaccionarà el partit a les ordres i quines són les ordres que obtindran la bona reacció: aquest art només pot ser confiat a la utilització col·lectiva de les

experiències d'acció del passat, resumides en clares regles d'acció. En deixar l'execució de les mateixes als dirigents, els militants s'asseguren que aquests no traïran el seu mandat, i es comprometen substancialment, i no en aparença, a executar de manera fecunda i decidida les ordres del moviment. No dubtem a dir que, al ser el partit mateix una cosa perfectible i no perfecta, molt ha de ser sacrificat a la claredat, a la capacitat de persuasió de les normes tàctiques, tot i que això comporti certa esquematització. Quan les situacions destrueixin els esquemes tàctics preparats per nosaltres, res se solucionarà caient en l'oportunisme i en l'eclecticisme, sinó que s'haurà de fer un nou esforç per adequar la línia tàctica a les tasques del partit. No és només el bon partit el que dóna la bona tàctica, sinó que és la bona tàctica la que dóna el bon partit, i la bona tàctica ha de ser compresa i triada per tots en les seves línies fonamentals." (Tesis de Lyon, 1926).

Com hem vist en "El principi democràtic" (1922) i "Organització i disciplina comunista" (1924) aquesta elecció té un caràcter històric i en cap cas democràtic ni discrecional. És fonamental recordar sempre que el Partit formal és "una cosa perfectible i no perfecta", així com que no n'hi ha prou amb tenir les cartes aparentment en regla amb la doctrina i el programa, sinó que "és la bona tàctica la que dóna el bon partit".

Les Tesis de Lyon afronten també la qüestió de la disciplina i de les fraccions, que no és una altra que la del naixement i desenvolupament de divergències en el si dels partits comunistes formals. La cita anterior continuava de la següent manera: "Nosaltres neguem substancialment que, amb l'exigència d'un acatament pur i simple a un home, a un comitè, o a un únic partit de la Internacional i al seu tradicional aparell dirigent, sigui lícit sufocar l'esforç i el treball col·lectiu del partit per definir les normes de la tàctica." (Tesis de Lyon, 1926).

Aquesta era la manera en què es plantejava la qüestió de la tàctica i de la disciplina en el si de la III Internacional ja pràcticament degenerada: fos quin fos el posicionament, fos quina fos la contradicció amb el marxisme i amb l'anteriorment dit per la Internacional, haurien d'acatar-se pura i simplement les ordres de tal "company" o del Partit rus, pel mer fet d'haver estat company de Lenin o el partit de Lenin. Amb aquest procediment se sufocava la necessària delimitació de les normes tàctiques del moviment comunista en un camp històric de capitalisme desenvolupat (i no de doble revolució o de revolució antifeudal pendent com en el que s'havia desenvolupat l'experiència revolucionària russa) al mateix temps que s'instaurava una disciplina privada de qualsevol fonament orgànic, la disciplina per la disciplina, etiquetada enganyosament com a "bolxevització".

"5.- Disciplina i fraccions. Un altre aspecte de la consigna de la bolxevització és el de considerar, com garantia segura de l'eficiència del partit una completa centralització disciplinària i la severa prohibició del fraccionisme.

L'última instància per totes les qüestions controvertides és l'òrgan central internacional, en el qual s'atribueix -si bé no jeràrquicament, almenys políticament- una hegemonia al Partit Comunista Rus.

En realitat, aquesta garantia no existeix, i tot el plantejament del problema és inadequat. De fet, no s'ha evitat la recrudescència del fraccionisme a la Internacional, sinó que, per contra, se l'ha estimulat sota formes dissimulades i

hipòcrites. D'altra banda, des del punt de vista històric, la superació de les fraccions en el partit rus no ha **estat un mecanisme ni una recepta d'efectes màgics aplicada en el terreny estatutari, sinó que ha estat el resultat i l'expressió d'un feliç plantejament dels problemes de doctrina i d'acció política.**

Les sancions disciplinàries són un dels elements que garanteixen contra les degeneracions, però a condició que la seva aplicació quedi en els límits dels casos excepcionals, i no es torni la norma i gairebé l'ideal de funcionament del partit.

La solució no està en una exasperació en el buit de l'autoritarisme jeràrquic, a la qual li falta la investidura inicial, sigui perquè les experiències històriques russes, encara que grandioses, són incompletes, sigui perquè, de fet, en la vella guàrdia mateixa, custòdia de les tradicions bolxevics, sorgeixen desacords la solució dels quals no pot ser considerada a priori com la millor. De la mateixa manera, tampoc ho està en una aplicació sistemàtica dels principis de la democràcia formal, que en el marxisme no té un altre lloc que el d'una pràctica organitzativa que pot ser còmoda.

Els partits comunistes han de realitzar un centralisme orgànic que, amb el màxim compatible de consulta de la base, asseguri l'eliminació espontània de tot reagrupament que tendeixi a diferenciar-se. Això no s'obté amb prescripcions jeràrquiques formals i mecàniques; sinó, tal com diu Lenin, amb la justa política revolucionària.

Un aspecte fonamental de l'evolució del partit no és la repressió del fraccionisme, sinó la prevenció d'aquest.

És absurd i estèril, i a més molt perillós, pretendre que el partit i la Internacional estiguin assegurats misteriosament contra tota recaiguda o tendència a la recaiguda en l'oportunisme. Aquests efectes poden dependre tant de canvis de la situació com del joc dels remanents de les tradicions socialdemòcrates. En la resolució dels nostres problemes s'ha d'admetre, llavors, que tota diferència d'opinió, que no pugui reduir-se a casos de consciència o derrotisme personal, pot desenvolupar-se útilment per preservar de greus perills el partit i el proletariat en general.

Si aquests perills s'accentuessin, la diferenciació assumiria inevitablement, encara que útilment, la forma del fraccionisme; això podria conduir a escissions, però no per l'infantil motiu d'una falta d'energia repressiva per part dels dirigents, sinó només en el cas que es verifiqués la maleïda hipòtesi del fracàs del partit i del seu sotmetiment a influències contrarevolucionàries.

Un exemple del fals mètode es reconeix en les solucions artificioses de la situació del partit alemany després de la crisi oportunista de 1923. Sense arribar, d'altra banda, a eliminar el fraccionisme, s'ha obstaculitzat així, a les files d'un proletariat tan avançat com l'alemany, la determinació espontània de la justa reacció classista i revolucionària contra la degeneració del partit.

El perill de la influència burgesa sobre el partit de classe no es presenta històricament a través de l'organització de fraccions, sinó, més aviat, a través d'una penetració astuta que agita una demagogia unitària i que opera com una dictadura des de dalt, immobilitzadora de les iniciatives de l'avantguarda proletària.

No s'aconsegueix individualitzar i eliminar tal factor derrotista plantejant la qüestió de la disciplina contra les temptatives de fracció, sinó aconseguint orientar el partit i el proletariat contra aquesta insídia en el moment en què pren l'aspecte no només d'una revisió doctrinal, sinó també d'una proposta positiva a favor d'una important maniobra política d'efectes anticlassistes.

Un dels aspectes negatius de l'anomenada bolxevització consisteix a substituir l'elaboració política completa i conscient en el si del partit, que correspon a un progrés efectiu cap al centralisme més compacte, per una agitació exterior i clamorosa de les fórmules mecàniques de la unitat per la unitat i de la disciplina per la disciplina.

Els resultats d'aquest mètode perjudiquen el partit i el proletariat, i endarrereixen l'assoliment del "veritable" partit comunista. Aquest mètode, aplicat en moltes seccions de la Internacional, és de per si un greu símptoma d'un oportunisme latent. En la situació actual, al Comintern no es delinea la constitució d'una oposició internacional d'esquerres; però, si continués el desenvolupament dels factors desfavorables mencionats, la formació d'una oposició tal serà, al mateix temps, una necessitat revolucionària i un reflex espontani de la situació." (Tesis de Lyon, 1926).

Com hem dit reiteradament ja, és absurd i perillós pretendre que el Partit (com llavors la Internacional) estigui immunitzat davant qualsevol recaiguda en l'oportunisme. I si aquest fenomen arribés a succeir, no se solucionaria el mateix ni amb una exasperació en el buit de l'autoritarisme jeràrquic ni amb l'aplicació de la democràcia formal. La qüestió és prevenir aquestes situacions, a través del correcte plantejament de la tàctica i de la màxima participació possible en cada moment del conjunt del Partit en el desenvolupament de la seva activitat, eliminant espontàniament del nostre interior qualsevol agrupació que tendeixi a diferenciar-se de la continuïtat de posicions i actuacions a través de les quals es desenvolupa el Partit en la seva granítica unitat de doctrina, programa i tàctica.

Hem de fer un incís i recordar, com va defensar el representant de l'Esquerra Comunista (llavors Fracció Comunista Abstencionista del PSI) en el II Congrés de la III Internacional, que: **"En les confrontacions o qüestionaments del programa no existeix disciplina. O s'accepta o no s'accepta; i en aquest últim cas es deixa el partit. El programa és una cosa comuna per tots, no és una proposta de la majoria dels companys."**

Nosaltres no podem admetre divergències en relació amb la doctrina, el programa i la tàctica del Partit històric. Qui no es troba conforme amb la continuïtat de doctrina-programa-tàctica del marxisme té la completa llibertat d'abandonar les nostres files o de no ingressar en elles, però a qui decideix incorporar-se a les mateixes no li està permès modificar res. Les qüestions es resolen precisament a la llum de l'estudi col·lectiu d'aquest patrimoni comú, de forma contínua en el marc del desenvolupament de l'activitat de Partit. Si les divergències no poguessin ser resoltes per aquest camí, significaria que es tracta de veritables qüestionaments del programa i llavors serien impotents per evitar la ruptura qualsevol procediment d'obediència de tall personal o el sotmetiment a la majoria numèrica.

La mal anomenada "bolxevització" amb la que es pretenia imposar una solució artificial i disciplinària a tots els problemes d'organització derivats de la improvisació tàctica i del progressiu abandonament dels principis i finalitats del moviment comunista per part de la III Internacional, també es manifesta en

l'organització dels partits en cèl·lules d'empresa. Amb aquest mètode s'impedia la funció unificadora i de superació de les limitacions corporatives que ha de tenir el Partit, però es facilitava enormement la labor gairebé carcerària de la degeneració en curs.

"4.- Qüestions organitzatives. (...) La consigna de l'organització dels partits sobre la base de les cèl·lules, llançada després del V Congrés, no aconsegueix el seu objectiu, que era el d'eliminar els defectes unànimement constatats en les seccions de la Internacional.

*Per la seva generalització, i sobretot amb la interpretació que li ha donat la Central italiana, aquesta consigna es presta a greus errors i a una desviació, tant del **postulat marxista segons el qual la revolució no és una qüestió de formes d'organització, com de la tesi leninista segons la qual una solució orgànica mai pot ser vàlida per tot temps i lloc.***

*Respecte els partits que actuen a l'època present i en els països burgesos amb un règim parlamentari estable, el tipus d'organització per cèl·lules resulta menys adequat que el de base territorial. D'altra banda, és un error teòric afirmar que el partit amb base territorial és un partit socialdemòcrata, en tant que el partit basat en cèl·lules és un veritable partit comunista. En la pràctica, el segon tipus permet desenvolupar menys fàcilment la **tasca unificadora del partit entre els grups proletaris de categoria i indústria**, tasca tant més important com més desfavorable és la situació i més reduïdes les possibilitats d'organització proletària. Diversos inconvenients pràctics acompanyen a l'organització per cèl·lules, considerada com base exclusiva del partit. En canvi, a la Rússia tsarista les coses es presentaven d'altra manera, per les diferents relacions existents entre la patronal industrial i l'Estat, mentre que el perill corporatiu era menys greu perquè la qüestió central del poder es plantejava de manera imminent.*

Al tenir en tots els seus nusos superiors una xarxa d'elements no obrers o exobrers que constitueixen l'aparell dels funcionaris, el sistema de les cèl·lules no augmenta la influència dels obrers en el partit. En relació amb els defectes del mètode de treball de la Internacional, la consigna de la bolxevització, en els aspectes organitzatius, correspon a una aplicació pedestre i inadequada de l'experiència russa, i tendeix ja en molts països a un sistema d'immobilització, encara que involuntària, de les iniciatives espontànies i de les energies proletàries i classistes, per part d'un aparell la selecció i funció del qual es desenvolupen amb criteris en gran part artificials.

Conservar en el partit l'organització de base territorial no significa renunciar a tenir òrgans del partit a les fàbriques: aquests han de ser grups comunistes lligats al partit i dirigits per aquest, i inserits en l'enquadrament sindical del partit. Aquest sistema resol molt millor el contacte amb les masses i manté menys visible l'organització fonamental del partit." (Tesis de Lyon, 1926).

Finalitzarem amb la caracterització de l'activitat del Partit, tal com està recollida de forma definitiva a les Tesis de Lyon:

"L'activitat del partit no pot ni ha de limitar-se només a la conservació de la puresa dels principis teòrics i de la puresa del complex organitzatiu, o bé només a l'assoliment a tot preu d'èxits immediats i de popularitat numèrica. Ella ha d'englobar sempre i en totes les situacions els tres punts següents:

a) la defensa i precisió, en relació amb els nous grups de fets que es presenten, dels postulats, programàtics fonamentals,

és a dir, de la consciència teòrica del moviment de la classe obrera;

b) l'assegurament de la continuïtat del complex organitzatiu del partit i de la seva eficiència, i la seva defensa contra les infeccions d'influències estranyes i oposades a l'interès revolucionari del proletariat;

c) la participació activa en totes les lluites de la classe obrera, inclús en les suscitées per interessos parcials i limitats, per encoratjar el seu desenvolupament, però aportant-los constantment el factor de l'enllaç amb els objectius revolucionaris finals i presentant les conquestes de la lluita de classe com a vies d'accés a les indispensables lluites futures, denunciant el perill d'acomodar-se amb les realitzacions parcials, considerades com punts d'arribada, i de sacrificar a aquestes les condicions de l'activitat i combativitat classista del proletariat, com ara l'autonomia i independència de la seva ideologia i de les seves organitzacions, en el primer rang de les quals està el partit." (Tesis de Lyon, 1926).

El Partit persevera en la continuació d'aquesta activitat com un mecanisme unitari, distribuint tasques i funcions entre els seus membres en funció de les seves possibilitats i aptituds, considerant a tots els seus adherents com a instruments o operadors d'una consciència i una voluntat col·lectives per la posada en acció d'una tàctica lligada a la doctrina i al programa que es desenvolupa dintre de límits ben determinats i coneguts pel conjunt de militants, cultivant una veritable centralització i unitat en la seva acció i organització. En l'execució d'aquesta activitat es realitzen reunions freqüents a cada secció territorial i també reunions generals i regionals, de caràcter internacional, que són d'estudi i d'organització, es garanteix la comunicació entre els diferents grups de companys per un major aprofitament col·lectiu de totes les aportacions, es duu a terme la clarificació i correcte enfocament dels esdeveniments i de la intervenció del Partit en els mateixos a través de l'estudi col·lectiu dels textos fonamentals, es porta endavant l'estudi del curs del capitalisme sobre la base de la teoria marxista demostrant la validesa del seu plantejament científic en els fets del desenvolupament econòmic, es prepara, tradueix i publica la revista del Partit a diferents llengües, així com es duu a terme la intervenció dels militants en les lluites de la classe obrera, traient les lliçons d'aquestes, fora del circ electoral i del xafardeig parlamentari. I això sense necessitat de fer cap pompós congrés amb discursos i tesis contraposades, després de les quals es doni curs a la festa enganyosa de la votació per escollir quin mosquit amb pretensions d'àguila serà el següent traïdor al comunisme.

En el següent número de la revista ens concentrarem en l'altra cara de la moneda que hem anat exposant aquí, és a dir, quin va ser el desenvolupament i manifestació del centralisme democràtic a l'interior de la IC en el seu procés de degeneració.

LLEGEIX, DÓNA SUPORT I DIFÓN LA PREMSA COMUNISTA "EL COMUNISTA"

*****

Per correspondència (sense més dades):
Apartat 52076 - 28080 MADRID – ESPANYA
www.pcielcomunista.org pci@pcielcomunista.org

BANCS CENTRALS: MARIONETES SOTA CONTROL DE FORCES MÉS PODEROSSES

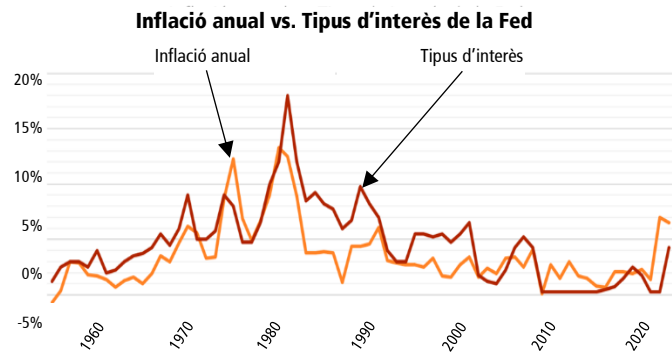
On ha anat tot el capital injectat pels bancs centrals?

Tal i com vam publicar a "El Comunista" n°68, des de principis del 2020: "els bancs centrals han injectat 32 bilions de dòlars en els mercats de tot el món." (Expansión, 03-01-2022). Ara podem comparar-ho amb la següent dada, un any després: "Les accions i els bons mundials van perdre més de 30 bilions de dòlars (28 bilions d'euros) el 2022." (Financial Times, 30-12-2022).

La conclusió és evident: el capital injectat pels bancs centrals a l'economia drogada del capitalisme mundial es va transferir a l'inflament de la bombolla especulativa mundial i ha estat incinerat posteriorment en punxar aquesta bombolla.

Agafant una mica de perspectiva sobre la inflació

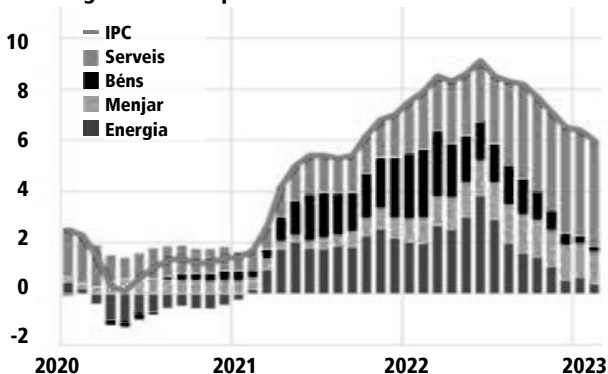
Val la pena observar la seqüència de tipus d'interès comparada i la seqüència de la inflació interanual des del 1954. D'una primera observació resulta obvi que ni un índex ni l'altre s'acosten actualment als dos pics històrics precedents al 1973-74 i 1979-80. En segon lloc és notori que el tipus d'interès ha estat per sobre de la inflació en general excepte al 1972-1974, 2002-2005 i a partir del 2008.

Evolució de la inflació als EEUU

Si tornem al període més recent veurem que la inflació als EEUU va assolir el seu punt àlgid al juny del 2022 amb un 9,1% interanual, començant a baixar gradualment des d'aquest moment.

Percentatge anual i components de la inflació als EEUU

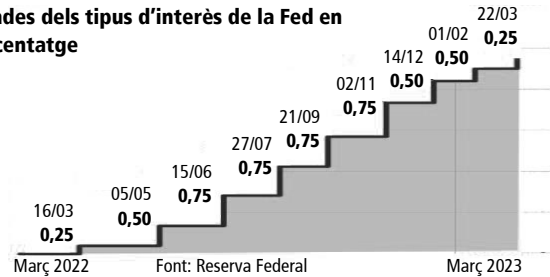
Font: Eurostat, US Bureau of Labor Statistics i càlculs BCE

En el desglossament dels diferents components de la inflació apareixen ben dibuixats els elements que l'han fet créixer primer i que marquen el seu descens després: l'augment del preu de l'energia i l'augment del preu de les mercaderies. És a dir, els dos elements que han reaccionat a l'electroxoc autoadministrat pel capitalisme amb els confinaments i posterior represa epilèptica de la circulació. Dit sigui de pas, s'observa a l'últim tram una

transferència temporal de les pujades de preus a l'alimentació i als serveis, encara que la suma total és ja decreixent. En la part de la revista dedicada a la desinflació gradual de la cadena de subministrament i a les convulsions del preu de l'energia, veurem l'evolució dels processos que en el seu moment van disparar la inflació i que actualment l'alenteixen.

Aquí ens interessa valorar en aquest descens de la inflació l'efecte de la política monetària dels bancs centrals (no confondre amb la despesa realitzada pels governs en inversions, subvencions i ajudes).

Pujades dels tipus d'interès de la Fed en percentatge

La Fed va començar a pujar els tipus al març del 2022, aconseguint al juny del 2022 el nivell de l'1,5%. La qüestió a valorar és si l'encariment de finançament derivat d'un tipus d'interès de l'1,5% (o el 2,25% del mes següent) té la capacitat restrictiva d'apagar una inflació que està situada en el 9,1%.

La pujada del tipus d'interès es fa per encarir el crèdit amb la idea de frenar la demanda. Però posem ara que algú té l'expectativa que el que compri avui per 100 valdrà 109,1 al cap d'un any (9,1% d'inflació). No sembla que vagi a frenar-se de demanar els 100 a crèdit avui sabent que haurà de retornar-ne 101,5 (el 1,5% d'interès). De fet, estalvia 7,4: tant si és per revendre-ho com si és pel consum, continua sortint a compte demanar prestat i comprar avui. El fenomen real és més complex, però en qualsevol cas, al juny del 2022 els tipus estaven lluny de tenir un efecte realment restrictiu.

La injecció monetària (rebaixa de tipus d'interès, compra en el mercat obert) pot produir inflació, sí, i la restricció monetària pot reduir la inflació, també; però totes dues coses sempre que es compleixin determinades condicions. Davant altres condicions, es mostra impotent (com des del 2008 al 2019) o té un efecte majorment secundari (com actualment).

En general, la famosa política monetària va sempre a rebuff i més que influir directament sempre reacciona tardanament a forces més poderoses que dirigeixen les profunditats del sistema capitalista.

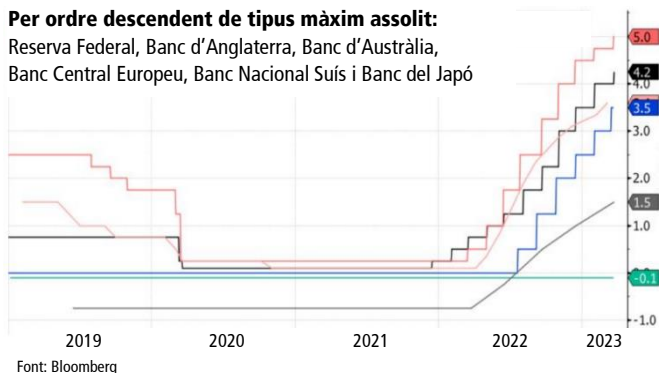
En totes les caramboles caòtiques que a continuació veurem que produeix l'acció dels diferents agents del capital, es demostra l'actualitat i vigència de les paraules del Manifest del 1848 quan diu que la burgesia: "s'assembla al mag que ja no és capaç de dominar les potències infernals que ha desencadenat amb els seus conjurs." (Manifest del Partit Comunista, 1848).

Pujades de tipus d'interès per part dels bancs centrals

La majoria de bancs centrals del món (amb la remarcable excepció del Banc central xinès com veurem al final d'aquest article) han procedit a pujar els tipus d'interès, a frenar la ingesta de nou deute en els seus balanços i a tractar de començar a desfer-se de la mateixa gradualment.

Per ordre descendent de tipus màxim assolit:

Reserva Federal, Banc d'Anglaterra, Banc d'Austràlia, Banc Central Europeu, Banc Nacional Suís i Banc del Japó

La síndrome d'abstinència del capitalisme mundial

Com li succeeix a l'heroïnòman, cada vegada que es retiren les punxades de capitals, reapareix la síndrome d'abstinència.

El Banc d'Anglaterra havia començat a reduir el seu balanç, però va haver d'invertir el procés abruptament. El motiu va ser la reforma fiscal que pretenia implementar la primera ministra i que va generar una venda massiva de deute davant la desconfiança dels especuladors en la capacitat de pagament resultant del Regne Unit: *"El Banc d'Anglaterra ha ampliat el seu programa d'emergència de compra de bons de 65.000 milions de lliures."* (Financial Times, 11-10-2022). Eliminada la marioneta que volia manar sobre els capitalistes, el Banc d'Anglaterra ha reprès la senda de la reducció gradual del seu balanç, fins al pròxim sobresalt.

Al Japó, el banc central *"va realitzar el divendres compres no programades per tercer dia consecutiu, augmentant el total de compres del desembre a uns 17 bilions de iens (122.000 milions d'euros). (...) A més de les seves operacions diàries de compra de bons a 10 anys, el Banc Central va ampliar el divendres la seva oferta a venciments entre 1 i 25 anys, per un total d'1 bilió de iens."* (Financial Times, 30-12-2022).

I no podem oblidar que deixar d'ampliar el balanç i fins i tot reduir-lo no significa deixar d'intervenir com a comprador en el mercat de deute: *"Des de juliol del 2022, el BCE no compra nous títols de deute amb els quals engrèixer el seu balanç. No obstant això, sí que preserva la grandària de la cartera que ja té adquirint bons per tal de reposar la que progressivament va arribant al seu venciment. (...) la institució continua tenint una presència més que notable en el mercat i adquirirà bons per valor de més de 180.000 milions d'euros en 2023."* (Expansión, 16-01-2023).

Ni més ni menys que comprar 180.000 milions d'euros l'any, per anar reduint el balanç!

Veurem unes pàgines més endavant què li ha succeït al balanç del guia espiritual dels altres bancs centrals, la Fed.

Per què la pujada dels tipus d'interès fa punxar la bombolla especulativa?

On sí que té un impacte immediat la pujada dels tipus d'interès és a la punxada de la bombolla especulativa, com s'explica a la Secció 5ª del Llibre III del Capital:

"Però el capital el fruit del qual (interès) es considera el pagament de l'Estat és, en tots aquests casos, un capital il·lusori, FICTICI. (...) La formació del capital fictici es diu capitalització. Per capitalitzar qualsevol ingrés periòdic el que es fa és considerar-lo, conforme al tipus mitjà d'interès, com el rendiment que donaria un capital, prestat a aquest tipus d'interès. Per exemple, si l'ingrés anual = 100 lliures esterlines i el tipus d'interès = 5% les 100 lliures representarien l'interès anual de 2.000 lliures esterlines, les quals podrien considerar-se com valor-capital del títol jurídic de

propietat sobre les 100 lliures anuals. (...) D'aquesta manera s'esborra fins l'últim rastre del veritable procés de valorització del capital i es reforça la idea del capital com un autòmat que es valora a si mateix i per la seva pròpia virtut.

Fins i tot en aquells casos en què el títol de deute —el títol de valor—, no és, com ocorre en el cas del Deute públic, un capital purament il·lusori, és purament il·lusori el valor-capital d'aquest títol. (...) el preu d'aquests títols i valors augmenta o disminueix en raó inversa al tipus d'interès. Si el tipus d'interès puja del 5 al 10%, resultarà que un títol que assegura un ingrés de 5 lliures només representa un capital de 50. Si el tipus d'interès baixa al 2,5%, tindrem que el mateix títol representa un capital de 200 lliures. El seu valor és sempre, simplement, l'ingrés capitalitzat." (El Capital, Llibre III, Secció 5ª, Capítol XXIX, K. Marx).

La síndrome d'abstinència monetària

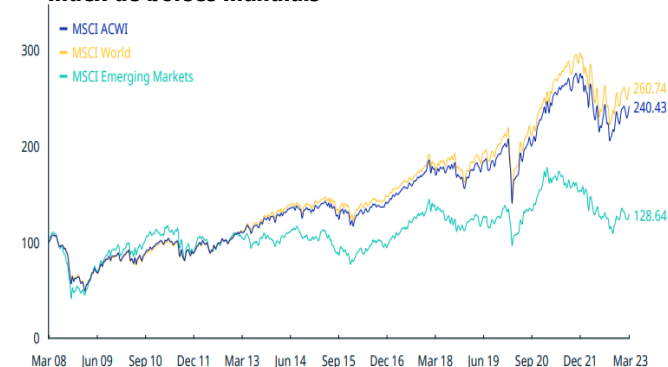
La retirada de les injeccions a l'economia capitalista addicta de capitalisme només són possibles a través d'una enorme síndrome d'abstinència que es concreta en l'esclat de la bombolla especulativa, a través de la destrucció massiva del capital especulatiu: *"hi ha una massa immensa d'aquestes lletres que només representen negocis d'especulació, que ara es posen al nu i exploten com bombolles de sabó; a més, especulacions muntades sobre capitals aliens, però fracassades; finalment, capitals—mercaderies depreciades o fins i tot invendibles o un reflux de capital ja irrealitzable."* (El Capital, Llibre III, Secció 5ª, Capítol XXX, K. Marx).

Als següents gràfics s'observa l'acumulació prèvia de l'inflament i la punxada posterior al mercat de renda fixa i en la suma de les borses mundials. En el cas de la renda fixa, l'inici de l'alentiment és al gener del 2021 i tant per a l'índex de totes les borses com per l'agregat de renda fixa, la caiguda més forta es dona entre febrer i octubre del 2022.

Índex Bloomberg agregat de renda fixa

Índex de borses mundials

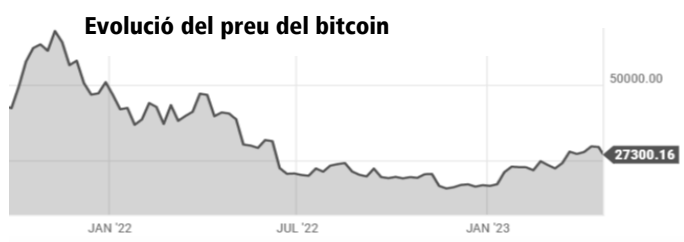
A què es deu el rebot més recent?

En tots dos gràfics s'observa a principis del 2023 un rebot que es deu al fet que, malgrat la retòrica i a l'intent de retirar liquiditat, en realitat s'ha vingut produint una injecció efectiva de liquiditat, fins i tot abans de l'última injecció d'origen

estatunidenc que veurem més endavant: *"injecció combinada de liquiditat per més d'un bilió d'euros que han realitzat durant els últims mesos diversos bancs centrals: l'uropeu, el japonès i el xinès. En el cas del BCE, aquest al·luvió de diners s'hauria produït per la retirada d'uns 300.000 milions d'euros en dipòsits que tenien els governs en aquesta institució. El Banc del Japó hauria dedicat 500.000 milions de dòlars a comprar bons, i el Banc de la Xina hauria prestat 400.000 milions de dòlars a les entitats del país."* (Expansió, 14-02-2023).

La punxada de les criptomonedes

Un altre element de la bombolla especulativa que ha col·lapsat estrepitosament és la bombolla de les criptomonedes. La part esquerra del gràfic mostra la caiguda soferta i el de la dreta l'actual rebot. Els titulars de premsa a data de publicació d'aquesta revista ja no mostren la part esquerra, la qual cosa és molt coherent amb el marc mental del capitalista.

Font: Y-charts

Des del punt de vista de l'inversor actual quina importància pot tenir el passat si aquí i ara el preu està pujant? Però el preu tornarà a caure a la pròxima punxada i els últims a comprar seran els que més perdran. L'anàlisi de l'anterior caiguda il·lustra bé la sort inevitable dels petits inversors, els futurs arruïnats: *"Segons assenyala el Banc de Pagaments Internacionals (BIS), (...) l'inversor mitjà en bitcoin perd aproximadament el 50% de la seva inversió. (...) existeix evidència que "els grans inversors van vendre les seves posicions a costa de les compres dels detallistes". (...) L'organisme assegura que en economies com el Brasil, l'Índia, el Pakistan, Tailàndia i Turquia, pràcticament el 80% dels usuaris anota pèrdues. En el cas d'Espanya, (...) el volum d'usuaris en pèrdues es mouria a l'entorn del 70%-80% (...)"* (Expansió, 03-03-2023).

Pèrdues dels bancs centrals

Els bancs centrals han engolit tones de deute que formen part ara del seu balanç. La punxada del seu preu per efecte de les pujades de tipus d'interès realitzades pels propis bancs significa la DEPRECIACIÓ d'aquest deute que van comprar per un preu que ja no té. Això significa al seu torn PÈRDUES per aquests bancs, fruit de la seva pròpia actuació.

"L'última actualització financera de la Fed, al setembre del 2022, revela pèrdues sobre el paper de gairebé 1,3 bilions de dòlars durant els tres primers trimestres d'aquest any. Des de llavors, els rendiments del Tresor a 10 anys han passat del 3,5% al 4,25% i viceversa, el que suggereix que les pèrdues poden ser similars avui dia. (...) Els ingressos nets de la Reserva Federal, és a dir, la diferència entre el que la Reserva Federal guanya amb la seva cartera de bons i el que paga als bancs comercials per les seves reserves en la Reserva Federal, també s'han tornat molt negatius. El banc central estatunidenc perd ara al voltant de 1.000 milions de dòlars a la setmana. És probable que el 2023 la Fed registri les seves primeres pèrdues anuals des del 1915. (...) No obstant això, la Fed no és l'única. Tots els grans bancs centrals han sofert enormes pèrdues a preus de mercat en l'últim any. El Banc Nacional de Suïssa acumula pèrdues de 143.000 milions de dòlars. El forat del Banc d'Anglaterra supera els

200.000 milions de dòlars. Al Banc del Canadà, és de 26.000 milions de dòlars." (Financial Times, 01-02-2023).

El BCE *"va presentar els seus resultats del 2022 amb un benefici net nul, gràcies a l'alliberament de 1.600 milions d'euros en provisions que tenia acumulades que ha destinat a compensar el que d'una altra forma hauria estat un exercici de fortes pèrdues. (...) L'any passat va ser el primer en el qual no va generar rendiments des del 2007, quan també es va veure obligat a deixar el seu benefici a zero i alliberar provisions. (...) Per localitzar un exercici de pèrdues reals cal retrocedir fins al 2004: va perdre més de 1.000 milions."* (Expansió, 24-02-2023).

Com veurem en breu, aquest és el mateix mecanisme que faria fer fallida a un banc comercial. Els analistes de la Fed es tranquil·litzen de la següent manera: *"el mandat de la Fed no és ni obtenir beneficis ni evitar pèrdues"*. Però, si els bancs centrals són incapaços d'evitar pèrdues, si les seves pròpies accions els produeixen pèrdues, què no els passarà als bancs comercials i empreses subjectes a la mateixa dinàmica?

Devaluació del deute i dificultat de refinançament

La pujada de tipus ha reduït l'emissió de bons de deute de les empreses: *"Les emissions de bons corporatius a Europa es van reduir un 38% en el segon trimestre respecte al mateix trimestre del 2021, amb 151.000 milions d'euros i 243 emissions."* (Expansió, 11-10-2022).

També ha enfonsat el valor del deute existent, disparant la seva rendibilitat, amb l'"únic hipotètic risc" que col·lapsi l'empresa i no pagui. En qualsevol cas, representa una pèrdua per qui hagi comprat pel seu valor nominal i es vegi forçat a vendre abans del venciment.

"Santander, Telefónica o CaixaBank tenen bons que cotitzen en aquests moments per sota del 70% del preu al qual van ser venuts, que en uns anys retornaran el 100% als seus amos, amb l'únic hipotètic risc que algun faci fallida pel camí, i que mentrestant donen una rendibilitat fins el 8,5% anual. Repsol o Iberdrola també tenen deute per sota del 80%, mentre que hi ha emissions de BBVA que superen per poc aquesta cota. (...) no són poques les entitats europees amb millor crèdit que tenen ara bons cotitzant a nivells pròxims o fins i tot per sota dels provocats pel crash de Lehman Brothers que va desencadenar la crisi financera, segons destaquen diversos bancs d'inversió. (...) la renda fixa garanteix que l'inversor obtindrà el 100% del nominal a venciment. L'únic obstacle seria el col·lapse de l'empresa." (Expansió, 11-10-2022).

"Bank of America ha realitzat un estudi per determinar el volum de deute que 800 companyies estatunidenques (...) les empreses escrutades afronten la devolució de 2,2 bilions de dòlars (més de 2 bilions d'euros) dels seus bons i crèdits en els pròxims tres anys." (Expansió, 23-11-2022). El problema vindrà quan el deute contret per un interès irrisori no es pugui pagar i calgui reendeutar-se pagant un interès molt superior.

Els tipus dels dipòsits es resisteixen a pujar

Agafem l'evolució dels tipus dels dipòsits dels bancs espanyols com a reflex de la situació general a la UE *"entre gener i maig les empreses van sofrir tipus negatius d'entre el 0,09% i el 0,24% en el termini d'un any, on es concentra el gruix de la contractació (...) el tipus d'interès mitjà de les noves operacions de dipòsits per societats no financeres va pujar per cinquè mes consecutiu i es va situar en el 0,73%. Es tracta del nivell més alt des del 2014."* (Expansió, 03-12-2022). Malgrat la pujada dels tipus d'interès, el tremend excés de liquiditat bloqueja la pujada dels tipus dels dipòsits que ja no estan en negatiu, però es resisteixen a pujar al mateix nivell que els tipus d'interès. Es pot

veure que, per aquest motiu, la taxa de dipòsit del BCE determina en gran mesura l'interès dels dipòsits: *“L'autoritat monetària paga a les entitats financeres un 0,75%, l'equivalent a la taxa de dipòsit, pels 4,5 bilions d'euros d'excés de liquiditat que deixen aparcat a Frankfurt. A això se li sumen els préstecs condicionats a la banca (TLTRO) pels quals també abona quantitats rellevants i que no vencen en gran part fins al juny del 2023.”* (Expansión, 20-10-2022).

Els petits especuladors i les lletres del tresor

Com que els rendiments dels dipòsits es mantenen baixos per l'excés de liquiditat, hi ha un desplaçament dels inversors cap als bons del tresor. A l'Estat espanyol, després d'una sèrie de subhastes amb una demanda que multiplicava el deute subhastat, la demanda s'ha anat reduint gradualment al mateix temps que es reduïa el volum de grans inversors i es multiplicava l'aflluència dels petits.

En dues subhastes consecutives al març del 2023, tenim: *“Encara que el volum va continuar sent destacat, es va reduir respecte a la subhasta precedent en ni més ni menys que un 15%. (...) els petits inversors es van fer amb aproximadament un 30% de tota la col·locació.”* (Expansión, 08-03-2023). *“La nova subhasta del Tresor Públic va estar marcada per una elevada demanda, (...), 3,13 vegades la quantitat finalment adjudicada. (...) El descens de la demanda en aquesta subhasta comparada amb la precedent s'ha degut a un menor interès per part dels inversors institucionals i professionals (...) El pes dels detallistes va en augment i, en aquesta ocasió, es van quedar amb una xifra rècord de gairebé el 45% de tot el deute subhastat.”* (Expansión, 15-03-2023).

L'Euribor, descontrolat

L'índex Euribor a terminis de fins a tres mesos està descontrolat. L'excés de liquiditat fa pràcticament innecessàries les operacions de finançament entre bancs a curt termini i la major part de les operacions que s'utilitzen per calcular l'índex no provenen del mercat principal sinó d'operacions de dies anteriors o d'altres mercats, convertint-lo en una referència fictícia.

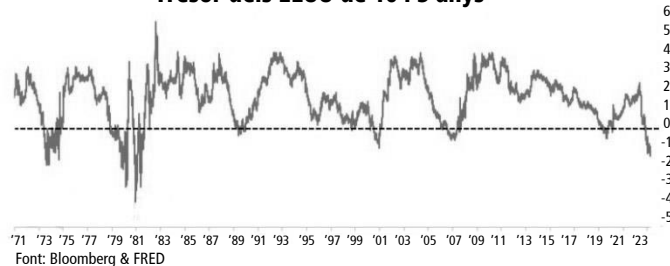
La cotització dels bancs, sota mínims

Els bucs insígnia del capital financer, els bancs, no acaben d'ensortir-se'n massa bé en els últims temps al TEMPLE del capital financer, la Borsa: *“Els bancs estan cotitzant a 0,8 vegades valor en llibres; altres sectors, a 2,7 vegades valor en llibres (...) Els beneficis dels grans bancs europeus estan augmentat sensiblement gràcies a les quatre pujades de tipus d'interès del 2022. I la cartera creditícia ha millorat notablement el marge financer de les entitats per primera vegada en molts anys. No obstant això, no prou perquè la rendibilitat faci el salt necessari per cobrir l'anomenat cost de capital, el requisit mínim que demana qualsevol accionista que vol invertir al sector. (...) Més de la meitat dels bancs al món té una rendibilitat inferior al cost de capital i això els fa cotitzar per sota del seu valor comptable. (...) A Europa, només un 25% dels 300 majors bancs europeus cotitza amb una capitalització superior al seu valor en llibres.”* (Expansión, 03-01-2023).

Una altra vegada la inversió de la corba de tipus

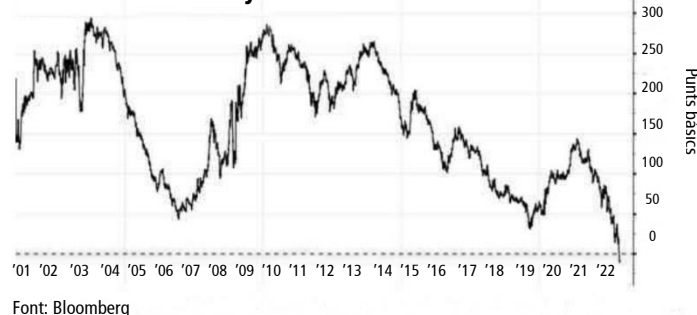
Al següent gràfic s'observa que la corba de rendiments porta invertida als EEUU des de juny del 2022 (veure “El Comunista” n°68, pàg. 19).

Diferencial entre els rendiments dels bons del Tresor dels EEUU de 10 i 3 anys

En el cas de la UE, la corba en el moment d'escriure aquest número també es troba invertida. I també es produïa el fenomen a nivell mundial a finals de novembre de 2022.

Bloomberg Global Agregat, diferencial entre el rendiment de 10 i 3 anys

Fallides bancàries als EEUU

En aquest context que hem descrit, el divendres 10 de març del 2023 va fer fallida el banc estatunidenc Silicon Valley Bank. Es tracta d'un banc petit que per si sol no farà caure el sistema bancari estatunidenc, com ho són també la resta de bancs afectats en poc temps: el Signature Bank (quebrat), el First Republic Bank i el Western Allianz Bank.

No obstant això, és molt il·lustrativa la seqüència de fets que l'han portat a la fallida: *“va multiplicar per quatre els seus dipòsits fins als 189.000 milions de dòlars en tot just quatre anys –entre 2017 i 2021–, mentre que la cartera de préstecs de l'entitat només va augmentar de 23.000 milions a 66.000 milions durant el mateix temps. (...) l'excés de liquiditat, va decidir invertir-la en Lletres del Tresor dels EEUU i bons, recolzades per hipoteques (MBS) a llarg termini, el valor de les quals ha caigut per la pujada de tipus (...) Comptabilitzats a venciment, no incorrien en cap pèrdua de cara a la comptabilitat fins avui. Els clients del banc, majoritàriament start up, van decidir retirar els seus diners per necessitat, per la qual cosa els bons van haver de ser liquidats, amb el que es van fer efectives les pèrdues.”* (Expansión, 14-03-2023).

És a dir, la superproducció de capitals (ja existent i multiplicada per les injeccions dels bancs centrals) va produir una creixent aflluència de diners als dipòsits i, al mateix temps, reduïa la necessitat general de crèdit. En no poder donar sortida a aquests capitals aparcats en els dipòsits prestant-los-els a uns altres per la via del crèdit, aquests es van invertir en bons recolzats per hipoteques i del tresor dels EEUU.

La posterior pujada dels tipus d'interès per part de la Fed ha produït la punxada a la borsa i al mercat de renda fixa que hem descrit més amunt, acarnissant-se especialment amb les empreses tecnològiques que són el tipus d'empresa amb el que s'havia especialitzat el banc. En retirar aquestes empreses els seus diners dels dipòsits, el banc va haver de començar a vendre els bons del tresor al mercat secundari. I va haver de vendre'ls pel seu preu actual, devaluat.

Hem vist més amunt que el preu d'aquest capital fictici el determina el tipus d'interès. Per què algú compraria al mercat secundari un bo amb un valor nominal de 100 que llançarà només un 0,5% si en pot comprar un altre al mercat primari amb un rendiment del 3%? Si es vol vendre al mercat secundari el primer bo, caldrà ajustar el seu preu a la baixa perquè el rendiment a venciment sigui equivalent.

Si no s'hagués produït aquesta necessitat sobtada de liquiditat, hagués aguantat els bons fins la data de venciment i el petit banc seguiria encara dempeus. Però la sobtada necessitat va succeir i es va emportar per davant el banc. L'"hipotètic risc" que hem vist abans, es va materialitzar.

La casualitat es produeix en la intersecció de processos necessaris. El petit SVB no s'emportarà per davant l'economia estatunidenca, però aquesta és la pregunta:

Quants bancs més i empreses van comprar bons del tresor i altre deute que ara s'ha devaluat dràsticament?

Quants seran assaltats per la sobtada necessitat de liquiditat que els imposarà que les pèrdues siguin efectives?

L'actuació del capitalista col·lectiu ideal

L'Estat dels EEUU va garantir tots els dipòsits (però no les accions ni els bons), fins i tot per sobre del límit teòric de 250.000 dòlars per tractar de frenar la fugida de dipòsits dels bancs petits: "Dels 124 bancs estatunidencs de baixa i mitjana capitalització, més d'un centenar van tancar el dia amb números vermells." (Expansión, 14-03-2023).

També es va obrir una línia de finançament basada en el valor nominal (no real) dels bons dels bancs. En altres paraules, es torna a administrar heroïna a l'heroïnòman: "Els bancs podran recórrer a les línies de crèdit de la Fed durant un màxim d'un any aportant garanties, com bons de l'Estat, que es taxaran al seu valor nominal." (Financial Times, 13-03-2023).

D'altra banda, els agents del capitalisme sempre trobaran a un o diversos individus culpables, per salvar el sistema. Aquests individus són els executius de Silicon Valley Bank que es van desprendre de paquets d'accions abans del desastre o el president del Banc Nacional Saudita que va fer les declaracions insubstancials que van precipitar – després de tres anys previs d'agonia – la fallida de Credit Suisse i la seva compra per part d'UBS, amb unes pèrdues aproximades de 1.000 milions per al BNS.

I, per contra, els marxistes sostenim que és el sistema el que està en crisi, com hem vist fins aquí i veurem a continuació.

El sostre de deute públic dels EEUU

Abans de seguir, vegem l'actual estat de salut de l'Estat que s'erigeix com a garant dels dipòsits dels bancs i dels seus propis bons del Tresor:

"El mercat ha passat per alt –de moment– allò succeït el passat 19 de gener, quan el Govern dels Estats Units va tocar el sostre de deute públic (31,4 bilions de dòlars) que li permet assolir el Congrés (...) "hi ha una alta probabilitat que aquest any sigui molt pitjor que el 2011", quan només va haver-hi acord diversos dies després que el Tresor es quedés sense capacitat de finançament i que S&P baixés el ràting dels Estats Units, traient-li la Triple A (...) S&P mai va tornar a millorar la AA+ amb què va deixar a la major economia del món." (Expansión, 26-01-2023).

Transvasament de dipòsits de bancs petits a grans i fugida fora del sistema bancari

Malgrat l'actuació dels EEUU, la inseguretat en relació amb els bancs més petits ha determinat un flux de dipòsits cap als

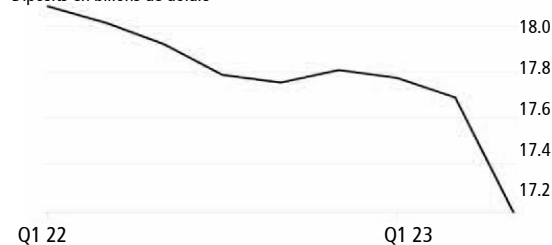
bancs més grans: "Els bancs petits dels Estats Units van sofrir en una setmana la sortida de 109.000 milions de dòlars en dipòsits (...) els bancs més grans del país van registrar un increment de 120.000 milions de dòlars en dipòsits (...) Suposa la primera caiguda anual de dipòsits a la banca petita des del 1986." (Expansión, 28-03-2023).

Però no solament hi ha hagut un transvasament dels bancs petits als grans sinó també cap a fora del conjunt del sistema bancari. Com hem il·lustrat més amunt amb el cas dels bancs espanyols, la superproducció de capitals (excés de liquiditat), combinada amb la pujada dels tipus d'interès està generant una hemorràgia als dipòsits dels bancs estatunidencs.

Com s'observa al gràfic, aquesta hemorràgia s'ha accentuat després de la fallida del SVB però el seu inici té data d'un any abans, ja al desembre del 2022: "Els dipòsits dels bancs estatunidencs han caigut en més de 461.000 milions de dòlars (431.000 milions d'euros) des de finals d'agost, a 17,6 bilions, segons dades de la Fed." (Expansión, 15-12-2022).

Dipòsits als bancs comercials dels EEUU

Dipòsits en bilions de dòlars

Font: Financial Times, 11-04-2023

També aquí el que apareix com a causa més immediata és en realitat una de les conseqüències d'una causa més profunda, que operava ja abans de produir el catalitzador addicional i determina ambdós fenòmens.

Desplaçament als fons monetaris

Part del desplaçament s'ha produït cap al "mercat monetari, que ha crescut en termes d'actius sota gestió en més de 300.000 milions de dòlars les últimes quatre setmanes." (Expansión, 25-03-2022).

Font: Bank of America

"Els fons del mercat de diners inverteixen amb una varietat d'instruments a curt termini similars a l'efectiu. Entre ells es troben les lletres del Tresor - valors del Govern dels EEUU que vencen en un any o menys, així com acords de recompra, un tipus de préstec a curt termini garantit per bons que posseeix el prestatari. Alguns fons monetaris també inverteixen en pagarés a curt termini coneguts com a pagarés d'empresa. Però, ara mateix, una part massiva del total sembla estar simplement en el mecanisme de repos a un dia de la Reserva Federal, en lloc de tornar a l'economia." (Bloomberg, 31-03-2023).

A l'actual context de sobreproducció de capitals, les injeccions de capitalisme no aconsegueixen integrar-se a la producció i, no obstant això, després de l'espasme d'abstinència es torna a donar curs a les injeccions.

Injecció de liquiditat en dòlars als bancs centrals

Per tal d'assegurar la provisió de dòlars, el BCE i els bancs centrals del Canadà, Suïssa, el Regne Unit i el Japó han acordat amb la Fed passar de setmanal a diària la freqüència de l'intercanvi de liquiditat, començant el 20 de març i com a mínim fins a final d'abril: *"Els bancs centrals estrangers van liquidar les seves tinences del Tresor al ritme més ràpid dels últims nou anys (...). Al mateix temps, el banc central dels EEUU va recórrer a la recentment creada facilitat d'acords de recompra de les Autoritats Monetàries Estrangeres i Internacionals (FIMA, per les seves sigles en anglès) per un import rècord de 60.000 milions de dòlars, segons mostren les dades, empetint el màxim de 1.400 milions de dòlars aconseguit durant l'apogeu de la pandèmia."* (Bloomberg, 24-03-2023).

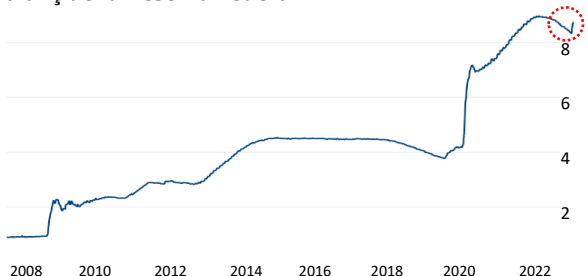
Injecció de liquiditat als bancs dels EEUU

Els bancs comercials dels EEUU estan fent un ús intensiu del mecanisme d'injecció de liquiditat: *"L'endeutament a través d'aquest programa, que permet als bancs pignorar al seu valor nominal els bons que tenen als seus llibres, va augmentar fins una mitjana diària de 34.600 milions de dòlars (...). Aquest dimecres, els préstecs van superar els 50.000 milions de dòlars."* (Expansión, 25-03-2023).

El balanç de la Fed es torna a engreixar

I com a resultat de la renovada injecció de liquiditat: *"En les una mica més de dues setmanes que porta en marxa l'eina de liquiditat d'emergència per la banca, coneguda com BTFP per les seves sigles en anglès, el balanç de la institució s'ha elevat en més de 400.000 milions de dòlars. Això suposa que el volum d'actius ha tornat als 8,7 bilions de dòlars i es troba a 200.000 milions de dòlars del màxim històric, aconseguit al març del 2022."* (Expansión, 03-03-2023).

Balanç de la Reserva Federal

I el deute amb rendiment nominal negatiu?

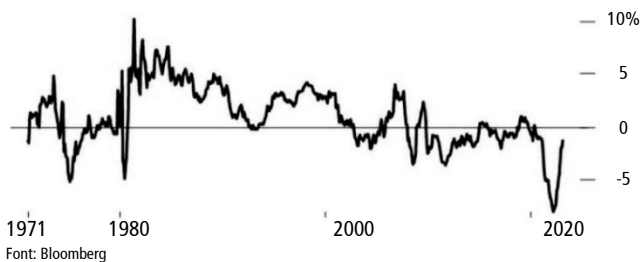
Al gener del 2023 la premsa burgesa celebrava la desaparició dels bons amb rendiment nominal negatiu, amb paraules com "rèquiem al deute negatiu", "fi d'una era" i similars.

Però poc més de dos mesos després: *"En aquestes setmanes de tempesta, el volum de deute amb interès negatiu s'ha elevat fins als dos bilions de dòlars a tot el món. Això suposa tornar a nivells desconeguts des de l'estiu del 2022, un moment en el qual alguns bancs centrals ni tan sols havien abandonat encara el preu del diner per sota del 0%. (...) són els volums registrats fora del país nipó els que han retornat als títols amb retorn negatiu al mapa del mercat. Els inversors han comprat pagarés i bons a curt termini amb retorn negatiu al mercat secundari."* (Expansión, 25-03-2023)

I què hi ha del rendiment real dels bons?

Per veure-ho caldrà descomptar la inflació i llavors es veu que una gran massa de bons té en realitat rendiment negatiu. El resultat dels EEUU és el següent gràfic:

Interès real (Interès Fed – Inflació anual)

Podrà la Fed mantenir el seu pla de pujar els tipus d'interès?

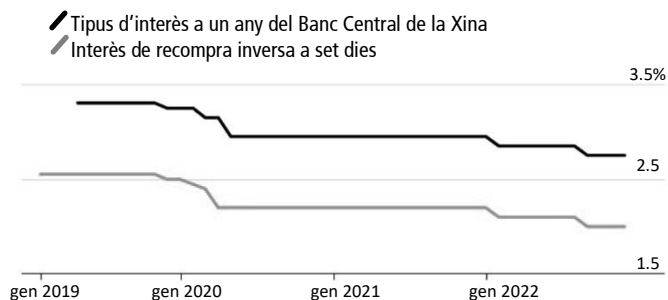
Els anteriors fets il·lustren com no és la voluntat dels bancs centrals la que governa l'economia ni tampoc la seva política monetària, sinó que són efectivament marionetes sota control de forces més poderoses.

Independentment dels electroxocs que aconseguir administrar-se el capitalisme en forma de guerres, crisis i col·lapses, la tendència històrica del seu desenvolupament és a la sobreproducció relativa de capitals: la tendència a la reducció del valor unitari de les mercaderies, la tendència decreixent de la taxa de guany amb la seva corresponent tendència decreixent del tipus d'interès i inflament del capital fictici (veure "El Comunista" n°65, pàg. 9).

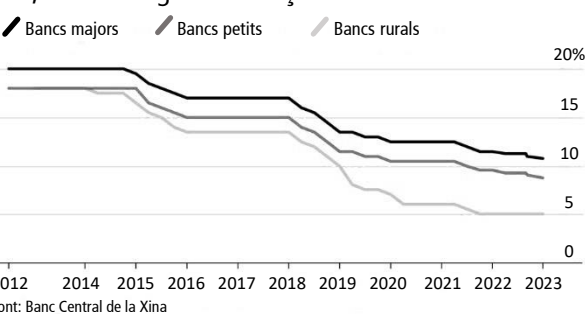
Qualsevol il·lusió d'escapolir-se d'aquestes lleis del desenvolupament del sistema capitalista a llarg termini són només això, una il·lusió de les marionetes d'aquest mateix sistema. Els intents d'imposar la seva voluntat a l'economia capitalista acaben sempre amb l'economia capitalista imposant violentament la seva necessitat als agents inconscients del capital.

L'actuació del Banc Central de la Xina

Els tipus d'interès a la Xina han tendit a baixar en els últims anys (veure "El Comunista" n°68, pàg. 20):

També s'han anat reduint els requeriments de reserves dels bancs, l'última vegada al març del 2023.

Les empreses xineses a les borses mundials

El Congrés dels EEUU ha aprovat una llei: *"per expulsar les empreses de la Borsa de Nova York i el Nasdaq si els reguladors de Washington no poden revisar completament els seus documents d'auditoria. (...) La disposició (...) accelera el procés*

d'exclusió de la llista de tres a dos anys i podria afectar unes 200 empreses de Hong Kong i la Xina que cotitzen a les borses estatunidenques." (Bloomberg, 23-12-2022). Ara bé, és simptomàtic que s'aprovi just quan el regulador afirma que finalment ha obtingut l'accés necessari. Mentrestant, "Deu empreses van debutar a les borses de Shanghai i Shenzhen, recaptant un total de 3.100 milions de dòlars (2.850 milions d'euros)." (Expansión, 11-04-2023).

El capital és impersonal, no té ni pàtria ni nacionalitat i així les empreses xineses conquereixen la Borsa suïssa i les que siguin necessàries: "Nou empreses xineses van sortir a Borsa a Zuric l'any passat, recaptant 3.200 milions de dòlars (3.000 milions d'euros), (...). Aquesta xifra supera amb escreix els 470 milions de dòlars que van recaptar a Nova York, segons dades de Dealogic. (...) si totes les empreses xineses que han anunciat plans de debutar en el parquet segueixen endavant, "serà més capital del recaptat en totes les OPV europees l'any passat"." (Expansión, 08-03-2023).

Gestació del desplaçament del dòlar

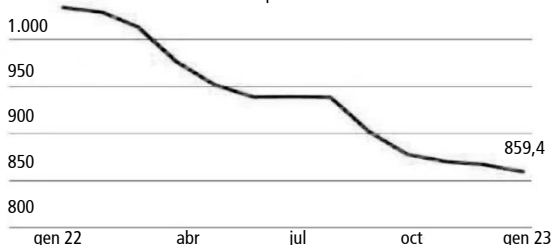
Amb la utilització de la posició del dòlar com a arma de guerra contra Rússia, s'ha accelerat la tendència de les altres potències capitalistes a dotar-se de mitjans i instruments de pagament alternatius al dòlar. A més, el vaivé amb la fortalesa del dòlar "també tindrà com a conseqüència un motiu addicional de la resta de burgesies mundials de fixar el seu comerç en altres divises per no estar subjectes a les bandades de la Fed en relació al dòlar." (El Comunista n°69, pàg. 9).

Els bancs centrals de la Xina, Rússia, Turquia, Uzbekistan, Qatar, estan comprant quantitats extraordinàries d'or: "Segons la informació recopilada pel Consell Mundial de l'Or, la demanda del metall preciós ha superat els nivells registrats els últims 55 anys. (...) El 1967 els bancs centrals europeus van comprar enormes volums d'or als Estats Units, la qual cosa va provocar una important pujada en el preu i el col·lapse de les reserves del London Gold Pool. Això va accelerar la desaparició del sistema de Bretton Woods (...) El mes passat, el WCG va calcular que els bancs centrals del món havien comprat 673 tones. I només al tercer trimestre, es van fer amb gairebé 400 tones d'or, la xifra més alta des que van començar els registres trimestrals el 2000. (...) la Xina podria haver comprat fins a 200 tones d'or." (Financial Times, 29-12-2022).

Per la seva banda, la Xina s'ha després des de gener del 2022 d'uns 200.000 milions en bons del tresor dels EEUU.

Bons de deute dels EEUU en mans de la Xina

Milers de milions de dòlars. Font: Departament del Tresor dels EEUU

La preparació de noves divises alternatives

En el pla de la moneda com a instrument de circulació i com a mitjà de pagament, s'estan enucleant diverses alternatives que si es concreten aniran erosionant els canals dominats pel dòlar: "El govern brasiler va anunciar aquest dimecres un acord amb el seu par xinès per realitzar transaccions amb les seves pròpies monedes, (...) convertint reals brasilers a iuans, i al revés, eludint la conversió a dòlars, com és costum a les transaccions

internacionals." (El Universal, 29-03-2023). A l'anterior cal sumar-li la possibilitat que part del petroli saudita es compri amb iuans i la compra-venda actual de gas i petroli rus amb rubles, rupies i iuans.

"El grup de països del BRICS, (...) està treballant en la creació d'una nova forma de moneda que (...) s'utilitzi pel comerç (...) durant un fòrum empresarial rus-indi que se celebra a Nova Deli, l'Índia. (...) la moneda única del BRICS podria estar recolzada amb or, metalls, terres, extensions de terreny i altres matèries primeres. (...) els ministres de finances i governadors de bancs centrals de les nacions de l'ASEAN, [van discutir] la necessitat de "reduir la dependència del dòlar estatunidenc, l'euro, el ien i la lliura esterlina" per transaccions financeres. Els països de l'ASEAN proposen un pla de transaccions amb moneda local, mitjançant el qual es poden realitzar pagaments digitals transfronterers entre aquestes nacions, promovent l'ús de monedes locals pel comerç (...)." (El Universal, 31-03-2023).

El 8 de gener del 2023 es va produir un intent de cop d'estat al Brasil, promogut per la corrent pro-estatunidenca de Bolsonaro. Pocs dies després, es donava a conèixer que el Brasil i l'Argentina presentarien una moneda conjunta pels intercanvis comercials que proposaran estendre als altres països llatinoamericans: "Una unió monetària que cobris tota Amèrica Llatina representaria al voltant del 5% del PIB mundial, només per darrere de l'euro, que abasta el 14% de l'economia global. Altres blocs de divises de menor importància inclouen el franc CFA, utilitzat per alguns països africans i que està vinculat a l'euro, i el dòlar del Carib Oriental." (Expansión, 23-01-2023).

Això no significa que els EEUU hagin perdut tota capacitat de resistir-se a ser desplaçats com demostra l'intent de cop al Brasil o les pressions als bancs perquè surtin de la xarxa de pagaments Mir: "Dels nou països que s'havien adherit a Mir, creada per Rússia després de la primera onada de restriccions estatunidenques allà pel 2014, els bancs de sis l'han abandonat durant els dos mesos transcorreguts des que el Departament del Tresor llancés el seu advertiment al setembre. (...) Armènia, Bielorrússia, el Kazakhstan, Kirguizistan i Tadjikistan continuen acceptant-la." (Bloomberg, 22-11-2022).

La creació i consolidació d'aquestes monedes no serà un procés necessàriament fàcil o exempt d'oposició i resistència, però marquen una direcció: **la debilitació creixent del paper del dòlar com a divisa hegemònica mundial**. A "El Comunista" n°66 (pàg. 12) es pot veure la rapidesa amb què el dòlar va desplaçar la lliura esterlina del seu paper de moneda de reserva. I no es pot oblidar que: "(...) la imposició del dòlar com a moneda de reserva no va ser una casualitat del destí sinó que té una causa material: la victòria dels EEUU a la segona guerra mundial, el poder destructiu demostrat amb els assassinats atòmics d'Hiroshima i Nagasaki que van seguir als bombardejos criminals sobre Dresden i Hamburg. La repartició del món realitzada aalta i Potsdam ja no es correspon amb la realitat i els EEUU es demostren impotents per frenar el seu descens. La caiguda del dòlar com a moneda de reserva mundial posaria a la burgesia nord-americana davant la improrrogable disjuntiva: morir matant o morir agonitzant." (El Comunista n°66, pàg. 13).

Alternativa al sistema mercantil-capitalista

LLEGEIX, DÓNA SUPORT I DIFON LA PREMSA COMUNISTA

Contra què lluiten els bancs centrals?

En els comentaris i decisions dels bancs centrals (Fed, BCE, BoE) hi ha una cantarella que es repeteix: l'evolució del "mercat laboral". Resumidament, un mercat laboral "fort" (amb molta demanda d'ocupació i pocs aturats) és un problema per la burgesia i les pujades de tipus d'interès van dirigides a tractar de dificultar la contractació per reequilibrar la balança de l'oferta i la demanda en favor de la patronal i frenar les pujades salarials. Més o menys explícitament, ho han dit tots: "El BCE advoca per pujar més els tipus d'interès per frenar les alces salarials." (Expansión, 07-03-2023).

L'excusa i el veritable motiu

L'excusa dels bancs centrals (evitar que les pujades salarials produeixin inflació) va ser refutada ja al 1865 per K. Marx. Però això no significa que no tinguin un interès de classe (burguesa) molt concret i fundat per actuar en contra de les pujades salarials. En la refutació es troba l'explicació d'aquest interès de classe de la burgesia: "Una pujada general dels tipus de salaris comportaria una baixada de la quota general de guany, però no afectaria, en termes generals, als preus de les mercaderies." (Salari, preu i guany, K. Marx).

El plusvalor i la mercaderia força de treball

Un dels descobriments científics més importants per la classe obrera és que l'única font de guany és el **plusvalor**, obtingut a través de l'explotació de la classe obrera:

*"La força de treball és, en la nostra actual societat capitalista, una mercaderia; una mercaderia com una altra qualsevol, i, no obstant això, molt peculiar. Aquesta mercaderia té, en efecte, l'especial virtut de ser una força creadora de valor, una font de valor, i, si se sap utilitzar, de major valor que el que en si mateixa posseeix. En l'estat actual de la producció, la força humana de treball no només produeix en un dia més valor del que ella mateixa conté i costa, sinó que, amb cada nou descobriment científic, amb cada nou invent tècnic, creix aquest romanent de la seva producció diària sobre el seu cost diari, reduint-se, per tant, aquella part de la jornada de treball en què l'obrer produeix l'equivalent del seu jornal, i allargant-se, d'altra banda, la part de la jornada de treball en què ha de **regalar** el seu treball al capitalista, sense que aquest li pagui res."* (Introducció de F. Engels a Treball assalariat i capital).

Les contradiccions de la situació actual

El capitalisme segueix immers en una sèrie de contradiccions que hem anat demostrant a "El Comunista" n°68 (pàgs. 12 i 13) i a "El Comunista" n°69 (pàg.28).

D'una banda, la burgesia veu amb preocupació una escassetat persistent en la mà d'obra de determinats sectors, una reducció de les hores treballades per treballador i de la població ocupada, mentre simultàniament les taxes de desocupació segueixen baixes (als EEUU han arribat al 3,5%, el mínim en 40 anys). En paral·lel, s'està produint una onada d'acomiadaments massius que van començar en el sector tecnològic però que s'expandeixen en general a altres sectors de l'aristocràcia obrera i que, a finals d'aquest primer trimestre de 2023, entre els EEUU i Europa, arribava a la suma de "158.000 acomiadaments, dels quals, almenys, 21.000 (13%) eren a Europa, enfront del 10% del gener". (Expansión, 10-04-2023).

La inflació ha produït una onada de vagues a nivell mundial, sobretot en sectors de l'aristocràcia obrera però no només, com a reflex de la inflació la qual cosa ha pressionat a l'alça (encara

que insuficientment) els salaris. I, mentre es produeix un increment exponencial de la robotització (veure pàg. 23 d'aquesta revista), envelleix la població i es redueix la natalitat.

Superpoblació obrera relativa

El capitalisme necessita produir i produeix un exèrcit industrial de reserva per les necessitats d'expansió del seu procés d'acumulació i com a condició de vida del seu propi règim: "(...) l'existència d'una superpoblació obrera és un producte necessari de l'acumulació o de l'increment de la riquesa dins del règim capitalista, (...) **una de les condicions de vida del règim capitalista de producció. Constitueix un exèrcit industrial de reserva** (...) Li brinda el material humà, disposat sempre per ser explotat a mesura que el reclamin les seves necessitats variables d'explotació i independent, a més, dels límits que pugui oposar l'augment real de població." (El Capital, Llibre I, Secció 7ª, Cap. XXIII). És precisament l'escassetat d'aquest exèrcit industrial de reserva en determinats sectors una de les coses que turmenta a la burgesia, però no l'única.

La burgesia és incompatible amb la societat

A més d'aquest exèrcit industrial de reserva que entra i surt de la producció, el capitalisme genera una massa cada vegada més gran de treballadors improductius a efectes de l'acumulació capitalista. Aquest sistema, que es basa en l'explotació de la classe obrera, es veu abocat a mantenir-los, encara que sigui miserablement, a través de subsidis, prestacions i pensions. No és un fenomen nou ni imprevisible: "(...) la burgesia ja no és capaç de seguir exercint el paper de classe dominant de la societat ni d'imposar-li a aquesta, com a llei reguladora, les condicions d'existència de la seva classe. No és capaç de dominar, perquè no és capaç d'assegurar-li al seu esclau l'existència, ni tan sols dins el marc de l'esclavitud, perquè es veu obligada a deixar-lo decaure fins al punt d'haver de mantenir-lo, en lloc de ser mantinguda per ell." (Manifest del Partit Comunista, 1848).

El capitalisme ha ensenyat ja amb els forns crematoris durant la 2ª guerra mundial quina és la seva solució última a aquesta contradicció i part de la burgesia demostra tenir consciència d'això: "El Fons reclama, entre altres mesures, que es retallin les prestacions i s'endarrereixi l'edat de jubilació davant "el risc que la gent visqui més de l'esperat". (El País, 11-04-2012).

Per l'abolició del treball assalariat

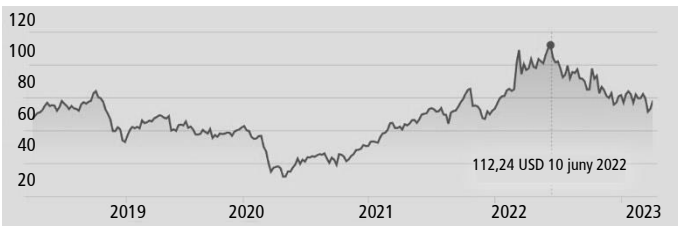
Mentre existeixi capitalisme, la força de treball serà una mercaderia subjecta a les lleis que presideixen l'anarquia de la producció mercantil: "La condició d'existència del capital és el treball assalariat." (Manifest del Partit Comunista, 1848). Aquestes lleis inclouen la necessitat periòdica de la destrucció de les forces productives ja creades i de les mercaderies produïdes en excés, també de la mercaderia força de treball.

Només acabarem amb aquesta situació quan acabem amb el caràcter de mercaderia de la força de treball de la classe obrera: "[La classe obrera] Ha de comprendre que el sistema actual, fins i tot amb totes les misèries que bolca sobre ella, engendra simultàniament les condicions materials i les formes socials necessàries per la reconstrucció econòmica de la societat. En comptes del lema conservador d' "Un salari just per una jornada de treball justa!", haurà d'inscriure a la seva bandera aquesta consigna revolucionària: "**Abolició del sistema del treball assalariat!**". (Salari, preu i guany, K. Marx, 1865).

LES CONVULSIONS DEL PREU DE L'ENERGIA

Redireccióament del flux del petroli

El preu del petroli va assolir un pic al juny del 2022, moment a partir del qual ha anat descendint gradualment.

L'impuls de l'escalada fins els 120 dòlars el barril de petroli el van produir les convulsions a la seva circulació derivades de les sancions i bloquejos empreses com a mesura de guerra contra l'imperialisme rus per part principalment dels imperialismes europeu, estatunidenc i japonès; sobre la base de partida del manteniment de l'oferta per sota de la demanda per part de l'OPEP+ (veure "El Comunista" n°68, pàg. 14). Però aquestes mateixes mesures havien de produir i van produir un redireccióament dels fluxos del petroli i del gas que forçarien la caiguda del preu al cap d'un temps (veure "El Comunista" n°69, pàgs. 7 i 8).

El petroli i gas russos han estat substituïts a Europa per gas i petroli procedent d'altres parts del món amb un increment substancial del petroli de Llatinoamèrica i del GNL dels EEUU i Qatar a més del gas que arriba d'Algèria, l'Azerbaidjan i Egipte. I això sense comptar amb el petroli rus que l'Índia compra amb descompte per revendre'l després a països de la UE.

D'altra banda, l'increment d'exportació de gas rus a la Xina (a més amb descompte) fa que la Xina tingui una menor necessitat de consumir GNL, motiu pel qual s'alleuja la pressió de la demanda del mateix i, amb ella, el seu preu.

Per tal d'assegurar que no s'arribava a posar mai en funcionament, es va dinamitar una part del Nord Stream 2, en un sabotatge no reivindicat per ningú però que fins i tot dins dels EEUU consideren realitzat per ells mateixos. Amb això han deixat clar per enèsima vegada a tot el món capitalista que els EEUU realitzaran els atacs de falsa bandera que considerin contra objectius sense importar si són enemics o "amics".

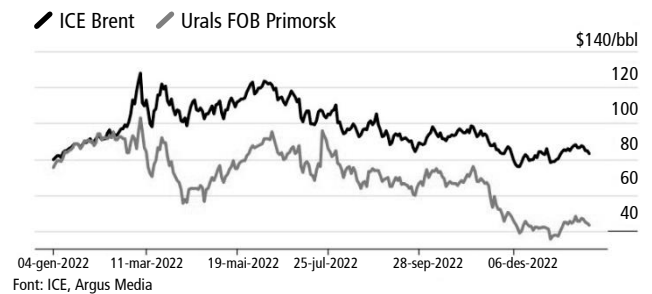
El topall imposat per l'imperialisme occidental i japonès a principis de desembre del 2022 al petroli rus per limitar els seus ingressos porta implícita la dependència de qui ho imposa. És un topall dissenyat precisament per permetre (i no per impedir) que Rússia continuï venent el seu petroli, però generalitzant el descompte que ja realitzava.

Tal i com mostra la reacció de l'Aràbia Saudita (liderant l'OPEP+) d'anunciar la retallada de la producció de petroli per contenir la baixada dels preus, es tracta d'una lluita que transcendeix a Rússia i es dirigeix contra el conjunt de productors de petroli que així ho perceben i responen al foc enemic amb majors retallades coordinades a la producció.

El topall s'implementa a través de la prohibició d'assegurar els petrolers que transportin cru comprat per sobre del preu fixat. La primera conseqüència va ser que els vaixells que carregaven petroli kazakh (tenien dificultats de cobertura de les asseguradores occidentals per por de ser confós amb el rus) van quedar bloquejats a l'estret del Bòsfor mentre que els vaixells russos (certificats per les seves pròpies asseguradores) podien passar. La següent conseqüència ha estat l'aparició d'una flota capaç de transportar 45 milions de barrils de petroli i combustibles que ha estat agrupada entorn de dues empreses

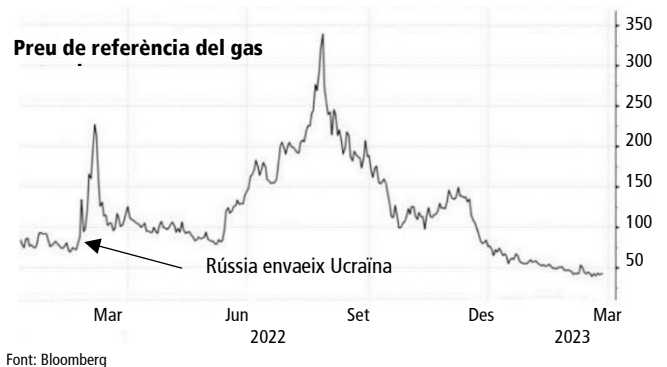
pantalla (Gatik i Fractal) que s'encarreguen de recollir el petroli dels ports russos o de realitzar transferències de petroli rus de vaixell a vaixell: "Rússia va exportar al voltant de 3,2 milions de barrils diaris de cru des dels seus ports en els dos mesos posteriors a la imposició del topall i la prohibició de les importacions europees el 5 de desembre, la qual cosa suposa un canvi mínim respecte els dos mesos anteriors. Les dues empreses formen part de la nova xarxa de la cadena de subministrament que permet que això ocorri". (Bloomberg, 18-03-2023).

El següent gràfic mostra com efectivament el petroli rus (Urals) es ven amb un ampli descompte respecte al Brent:

La pujada del preu del gas a Europa

El preu del gas TTF a Europa es va disparar fins assolir un pic l'agost del 2022, moment en el qual va punxar (o més aviat el van fer punxar).

La pujada del preu del gas tenia una important component purament especulativa: "El volum de contractes que es realitza al TTF està ja molt allunyat del consum real de gas d'Europa (...) nou de cada deu euros que s'intercanvien en aquest mercat en forma de contractes són purament financers. Només al 2021, la referència es va utilitzar a la negociació de 4.500 bcm (...) gairebé deu vegades el consum real de la Unió Europea (...)." (Expansión, 19-09-2022).

Aquesta situació va acabar portant a la protesta de grans empreses d'energia que es veuen afectades per la volatilitat sense poder treure profit en estar vinculades a contractes a més llarg termini: "Empreses com Enel, per part seva, reclamen que com a mínim, s'estableixin límits, en forma de forquilla de preus, a la volatilitat del TTF." (Expansión, 19-09-2022).

Així es lamentava el representant d'aquesta empresa: "El que no és sostenible és que el gas estigui a 300 euros el megawatt hora. El que està passant als mercats majoristes no té res a veure amb els costos reals dels subministraments (...) Va bastar començar a parlar d'això i el preu va baixar des dels 300 euros fins els 200 euros. (...) l'electricitat que produïm avui és la que vam vendre a futur fa dos anys, amb els preus de llavors." (Expansión, 06-09-2022).

A tot això es va sumar l'existència d'un competidor potencial del TTF, el Mibgas espanyol: "El spread (diferencial de preus) que Mibgas va mantenir amb referència al TTF durant els mesos de juliol i agost va ser de 57,58 euros inferior, sent el preu mitjà del TTF en aquests dos mesos de 203,09 euros per megawatt hora, enfront dels 145,51 euros del mercat espanyol (30% menys)." (Expansión, 12-09-2022).

Finalment, empreses com Volkswagen van començar a plantejar-se desplaçar la producció fora d'Alemanya per l'encariment de l'energia, mentre es generalitzava la queixa al sector industrial europeu: "Una enquesta realitzada al juliol per la Cambra d'Indústria i Comerç d'Alemanya (DIHK) va revelar que el 16% de les 3.500 empreses enquestades estaven reduint la producció o interrompent les seves activitats." (Financial Times, 25-09-2022). "Els productors industrials com ArcelorMittal i Ferroglobe; de materials de construcció com Pamesa i Ceranor; alimentació (San Miguel Arcàngel), papereres (Saica) i motor (Stellantis, VW), (...), han decidit reprogramar la producció prevista enguany amb aturades parcials (...)" "Dos de cada tres plantes de cogeneració a Espanya estan parades perquè el sector té pèrdues a causa de l'encariment del gas" (...)." (Expansión, 04-09-2022).

Intervenció estatal a Europa

En el capitalisme, l'Estat està al servei de la Patronal, així que l'Estat va intervenir per protegir l'interès col·lectiu de la burgesia. El 15 de juny del 2022 es va permetre a Espanya i Portugal limitar el preu del gas a 40 euros per MWh durant sis mesos, a 48,8 euros per MWh durant sis mesos més, prorrogats després fins al 31 de desembre del 2023. Al desembre del 2022, la UE va fixar un topall de 180 euros al preu del gas, després que el preu hagués anat caient amb només anunciar-ho i amb el creixent abarrotament dels inventaris.

Entre d'altres mesures, Alemanya va reduir l'IVA del gas del 19% al 7%, Itàlia el va rebaixar del 22% al 5%. Portugal va destinar 3.000 milions a contenir la factura de les seves empreses i Alemanya va assumir la factura del gas de desembre com a "ajuda d'emergència per assumir el cost de la factura del gas al desembre de llars i petites empreses. (...) La mesura d'emergència, el cost estimat de la qual ronda els 9.000 milions d'euros, es finançarà en el marc de l'"escut" de 200.000 milions d'euros en ajudes per combatre la inflació." (Expansión, 20-11-2022).

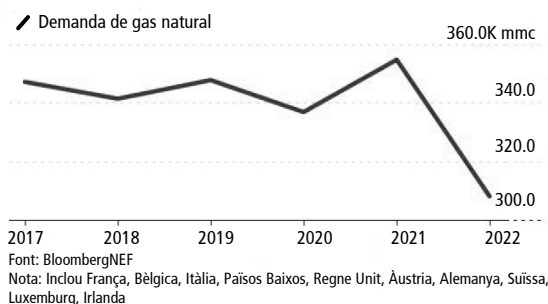
La UE ha preparat ja un esborrany per generalitzar les ajudes que ha vingut donant Alemanya a les empreses: "La norma regula una intervenció parcial en els mercats quan els preus estiguin "significativament" per sobre de la mitjana dels últims cinc anys, es prevegi que aquest "fort augment" es mantindrà "durant almenys sis mesos" i tindrà un impacte "ampli" en l'economia. Arribat aquest moment, es permetrà que els Governos puguin ajudar les pimes subvencionant fins el 80% dels preus." (El País, 08-03-2023).

"La Comissió Europea assenyala que els Estats membres han provocat també pujades de preus del gas en competir entre si amb els proveïdors" (El País, 17-10-2022) la qual cosa ha portat a un projecte de compra conjunta de com a mínim el 15% del gas. També s'han nacionalitzat les empreses energètiques en estat més crític: Uniper i les filials alemanyes de Gazprom i Rosneft, a Alemanya, i EDF a França.

Evolució de les reserves de gas a Europa

En qualsevol cas, el fred moderat i el preu elevat han fet que la demanda de gas s'hagi reduït a Europa. A l'octubre, abans d'iniciar-se l'hivern, la situació era la següent: "Els inventaris ja

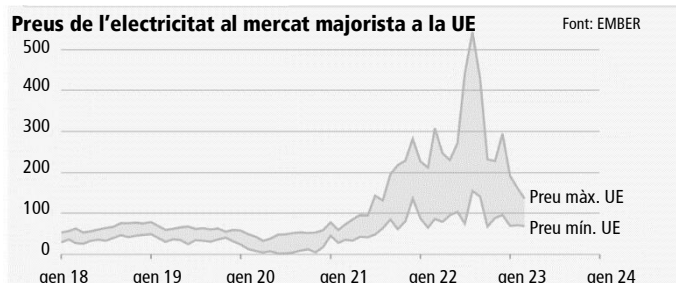
estan al 92,4% de la seva capacitat i freqüen el 100% en països com França, Bèlgica o Polònia (...). Manca de connexions gasístiques (...) mentre que Espanya i Portugal compten amb més del 40% de la capacitat de regasificació d'Europa, a penes suposen el 6,3% del consum total." (Expansión, 20-11-2022).

Per si faltaven exemples de l'anarquia inherent a la producció mercantil: "malgrat el tall del subministrament rus, gairebé tot el mercat europeu del gas estigui saturat, la qual cosa ha portat a rebutjar l'entrada de nous vaixells metaners. Al voltant de les costes espanyoles hi ha una trentena de vaixells esperant per poder descarregar el gas, i altres desenes més a prop d'altres països europeus, però a Espanya a penes hi ha lloc per sis d'ells (...) els preus del gas als Països Baixos, el major hub de distribució a Europa, s'hagin desplomat més d'un 60% des del setembre, amb una caiguda encara major a Espanya, pròxima al 80%." (Expansión, 20-11-2022).

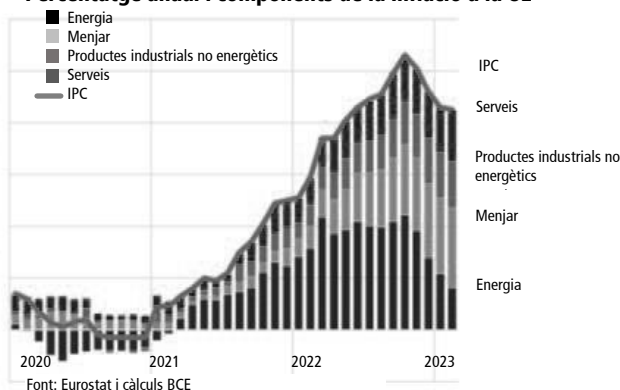
Efectes sobre la inflació

Tot l'anterior, ha permès a la burgesia europea domar els preus màxims de l'energia, encara que segueixen relativament elevats en comparació amb l'històric previ.

Així s'ha reflectit el descens del preu de l'energia en l'evolució de la inflació (com a l'article anterior hem vist pels EEUU), juntament amb l'efecte de la desinflació de la cadena de subministraments i de la revaluació relativa de l'euro respecte al dòlar.

Percentatge anual i components de la inflació a la UE

Dins de la bogeria de les oscil·lacions de preus, l'electricitat ha arribat a estar puntualment a zero euros a l'inici de l'any 2023.

Retallades de l'OPEP+

Després de la retallada anunciada a l'octubre del 2022 i que va despertar les protestes dels EEUU, l'OPEP+ ha anunciat a l'abril del 2023 una nova retallada amb la intenció de fer pujar el preu del petroli: "L'impacte inicial de les retallades, a partir del mes que ve, sumarà uns 1,1 milions de barrils diaris. A partir de juliol, a causa de la pròrroga de l'actual reducció de l'oferta russa, hi haurà al mercat uns 1,6 milions de barrils diaris menys de cru del que es preveu anteriorment. Rússia va reduir inicialment la seva producció al març, en represàlia per les sancions occidentals provocades per la invasió d'Ucraïna." (Bloomberg, 02-04-2023).

Aquest acte, encapçalat per l'Àràbia Saudita, és alhora un suport a l'imperialisme rus i un atac a l'imperialisme estatunidenc que s'emmarca en el viratge realitzat per l'Àràbia Saudita en signar el restabliment de relacions amb l'Iran sota l'auspici de la Xina (veure pàg. 27 d'aquesta revista). També és un acte dels països productors de petroli, addictes a la renda de la terra, que han estat parasitant durant dècades, per imposar les seves condicions ara que el petroli té encara un impacte i rellevància fonamentals.

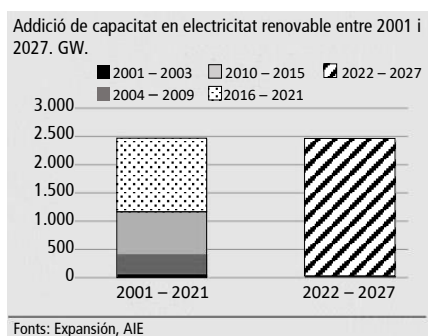
El compte enrere pel petroli continua avançant

La decisió general de desplaçar els combustibles fòssils continua implementant-se progressivament, amb tots els vaivens produïts per l'anarquia de la producció mercantil.

Les convulsions en els preus que aquest procés ha generat i generarà empenyen a grans empreses a dotar-se de capacitat d'autoproveïment d'energia mitjançant panells solars i fins i tot plantes pròpies de generació elèctrica.

Un altre exemple és la decisió de prohibir els motors de combustió a la UE pel 2035 que ha perillat per l'oposició d'Alemanya, tret que s'incloués una excepció pels combustibles sintètics, per protegir els fabricants d'automòbils alemanys d'alta gamma que porten anys desenvolupant els combustibles sintètics i van ressagats amb els vehicles elèctrics. Finalment, la Comissió Europea ha arribat a un acord per "incloure de manera clara una excepció als automòbils que utilitzen cert tipus de combustible, els anomenats sintètics o e-fuels, climàticament neutres." (El País, 26-03-2023).

No obstant això, les inversions es van realitzant i la capacitat energètica que es preveu posar en marxa entre 2022 i 2027 és equivalent a tota la desplegada del 2001 al 2021:

Com ja venia succeint en els últims anys, l'imperialisme xinès el hi està prenent la davantera a la resta d'imperialismes també en aquest àmbit: "En els últims 15 anys el país s'ha convertit en el gran imperi mundial de la fotovoltaica. La quota de la Xina a totes les fases de fabricació de panells solars supera el 80%, segons un informe del 2022 de l'Agència Internacional de l'Energia.

El gegant asiàtic és a més el primer exportador i el primer consumidor de panells. El 2022, el país va instal·lar 87,4

gigawatts (GW) de nova potència solar, un 59% més que el 2021. La xifra és el doble que la nova capacitat instal·lada el 2022 a la Unió Europea (en termes per càpita la UE estaria per davant) i suposa al voltant d'una tercera part del que s'ha instal·lat a escala mundial." (El País, 11-02-2023).

Els beneficis del fracking als EEUU s'esfumen

Si les petrolieres estatunidenques havien celebrat els beneficis de l'any passat i distribuït dividendes alegrement (amb poca o nul·la reinversió), ara arriba el moment d'admetre que, amb els preus dels subministraments elevats i havent baixat el preu del petroli, el futur és més ombrívol.

"(...) els preus del petroli i el gas natural han caigut per sota dels nivells previs a la invasió. No obstant això, costos com els equips i la mà d'obra continuen augmentant, la qual cosa porta als majors operadors a preparar-se per obtenir un menor botí el 2023. "Hem vist una inflació d'entre el 30% i el 50%, depenent de la categoria de costos de què es tracti, i això és el que ens espera el 2023". (Expansión, 27-02-2023).

En aquesta situació, en contra de la voluntat dels seus executors, la retallada anunciada per l'OPEP+ li ha donat una mica d'oxigen al fracking estatunidenc.

D'altra banda, el president abanderat de l'ecologisme que havia promès que sota el seu mandat no es produiria cap altra perforació ha autoritzat la perforació a l'àrea del NorthSlope, a Alaska: "L'anomenat projecte Willow, liderat per la companyia ConocoPhillips, permetrà l'extracció de 180.000 barrils al dia, encara que comportarà diversos anys perquè el cru comenci a fluir." (La Vanguardia, 15-03-2023).

Energia de fusió

En aquest context de desplaçament gradual dels combustibles fòssils, sembla que la burgesia s'està plantejant deixar de sabotejar el progrés de l'energia de fusió. Aquesta tecnologia s'està tractant de desenvolupar a la Xina (EAST) Europa (JET) i als EEUU (NIF), evidentment, amb la perspectiva de cadascú d'arribar el primer al nou negoci: "(...) en els últims anys les empreses privades també han mobilitzat grans quantitats d'inversió perseguint la promesa de poder produir energia de fusió ja a la dècada del 2030. En els dotze mesos fins a finals de juny, les empreses de fusió van recaptar 2.830 milions de dòlars en inversions, segons l'Associació de la Indústria de la Fusió, la qual cosa eleva la inversió total del sector privat fins a avui en aquesta tecnologia a gairebé 4.900 milions de dòlars." (Expansión, 08-01-2023).

El capitalisme oposa resistència a la introducció d'aquesta energia per la devaluació del capital fix en funcionament per les altres fonts i per la caiguda del cost mateix de l'energia. Però, dialècticament, la competència empeny cap endavant la burgesia que "no pot existir sinó a condició de revolucionar incessantment els instruments de producció (...)." (Manifest del Partit Comunista, 1848).

En qualsevol cas, mentre sobrevisqui el capitalisme i l'anarquia de la producció mercantil, qualsevol transició portarà aparellada convulsions, crisis i espasmes, com l'actual transició dels combustibles fòssils a les energies renovables.

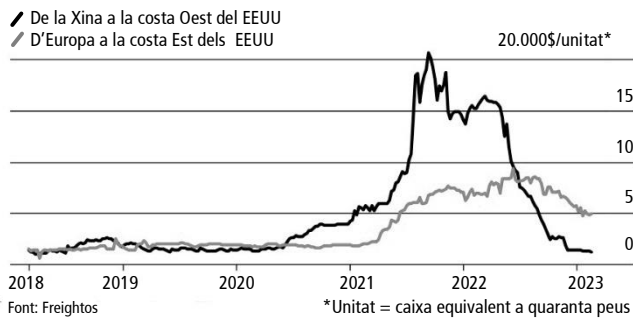
Alternativa al sistema mercantil-capitalista

LLEGEIX, DÓN'A SUPORT I DIFON LA PREMSA COMUNISTA

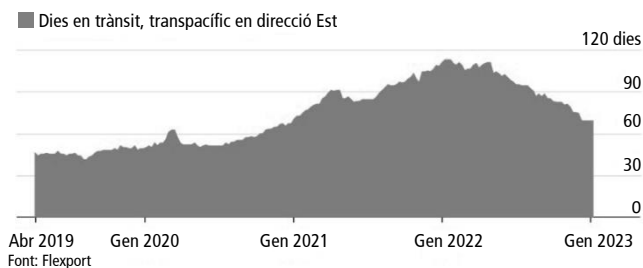

DESINFLAMENT GRADUAL DE LA CADENA DE SUBMINISTRAMENT

Els preus a curt termini del transport de contenidors de la Xina a la costa oest dels EEUU s'han reduït una quinzena part, desinflant-se la tensió produïda per la represa epilèptica de la circulació després dels confinaments (veure "El Comunista" nº68, pàgs. 10 i 11). Al voltant del 70% del transport global està subjecte a contractes a llarg termini (firmats el 2021 i 2022) motiu pel qual juguen un efecte d'inèrcia alentint la transmissió de la reducció de preus. Tot i això, està clara la tendència a la tornada dels preus al seu punt de partida, si el capitalisme no s'administra un nou shock. Aquest ha estat un element clau en la contenció de la inflació que la seva prèvia pujada havia contribuït a generar.

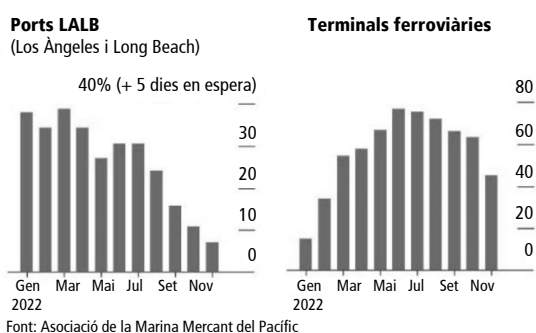
La durada dels trajectes dels vaixells de càrrega també s'està reduint després de la seva pujada gradual fins al pic assolit en el primer trimestre de 2022.

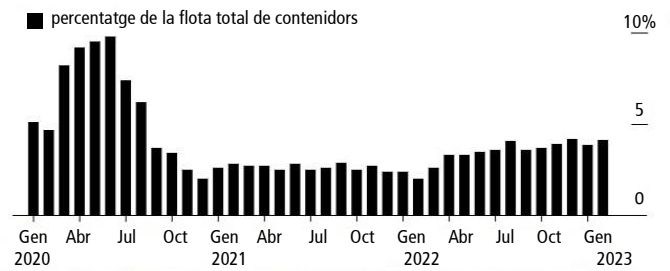
El motiu de la reducció de la duració del trajecte no es deu al fet que s'hagin introduït millores a les hèlixs dels vaixells... sinó a que s'han reduït els temps d'espera fora del port a alleugerir-se la congestió a les destinacions i això ha fet que la duració total del trajecte estigui tornant als seus temps previs.

També el temps de descàrrega dels contenidors s'ha desinflat significativament.

I, finalment, la capacitat sense fer servir als vaixells de càrrega ha assolit el màxim des de fa dos anys.

A aquesta capacitat sense fer servir caldrà sumar-li tota la nova capacitat encarregada. En el número 68 de "El Comunista", a l'article "Esbufecs i espasmes de la circulació mercantil capitalista", sota el títol "Més sobreproducció en gestió" explicàvem com ja l'agost del 2021 els alts preus del transport marítim havien portat a encarregar nous vaixells de càrrega amb capacitat equivalent al 20% de la flota en actiu. La prolongació d'aquests preus ha aprofundit la situació arribant al 30%: "El mes passat, la capacitat total de càrrega dels bucs encarregats equivalia al 30% de la flota mundial en actiu." (Expansión, 15-02-2023). L'entrada en acció d'aquest volum addicional de bucs de transport, enfonsarà encara més els preus. Davant d'aquesta situació, un analista de la burgesia té un excés de sinceritat:

"No hi ha forma que els operadors puguin permetre que tota la capacitat de nova construcció programada arribi segons el previst", afirma Simon Heaney, director sènior d'investigació de contenidors de Drewry. Hauran d'endarrerir, demolir, immobilitzar i anul·lar sortides per controlar l'excés de capacitat". (Bloomberg, 31-01-2023). I això no és d'aplicació exclusiva als bucs i contenidors, sinó que el conjunt de l'excés de capacitat productiva impulsada en el moment d'escassetat produirà els mateixos efectes.

El cert és que ja ho havíem llegit abans a El Capital: "les pèrdues es reparteixen d'una manera molt desigual i en forma molt diferent, fent que uns capitals es paraltzin, que altres es DESTRUEIXIN, que altres experimentin una pèrdua simplement relativa o una depreciació purament transitòria, etcètera. Però, en tot cas, l'equilibri es restablirà mitjançant la immobilització i inclús la DESTRUCCIÓ del capital en major o menor proporció. I això es farà extensiu en part a la substància material del capital" (El Capital, Llibre III, Capítol XV, K. Marx).

I també en el Manifest del Partit Comunista: "Com venç aquesta crisi la burgesia? D'una part, per la DESTRUCCIÓ obligada d'una massa de forces productives; de l'altra, per la CONQUESTA de nous mercats i l'EXPLOTACIÓ més intensa dels antics. De quina manera ho fa, llavors? Preparant crisis més extenses i més violentes i disminuint els mitjans per prevenir-les." (Manifest del Partit Comunista, K. Marx i F. Engels, 1848).

La destrucció de forces productives ja creades: aquesta és l'única manera que la burgesia té per tractar de superar la nova onada de sobreproducció que seguirà al col·lapse momentani que s'ha autoadministrat el capitalisme amb els confinaments i que li ha donat cert oxigen i uns quants sobresalts durant la represa posterior.

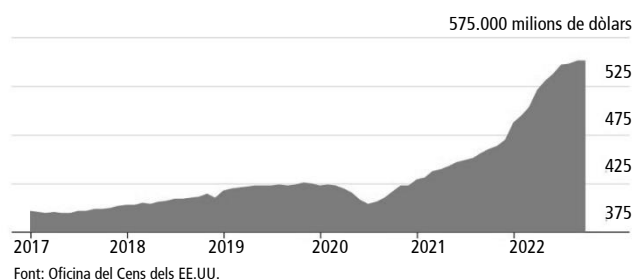
L'IMPULS XINÈS A LA GUERRA COMERCIAL ACLAPARA L'INTENT DE DEFENSA ARANZELÀRIA DELS EEUU

Abarrotaments d'inventaris

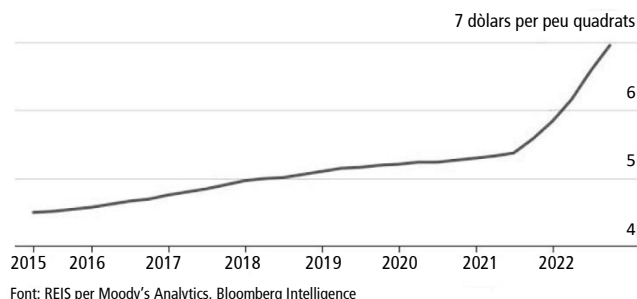
Al sobreencàrrec embogit que va seguir a la represa epilèptica de la circulació, que va reaccionar als colls d'ampolla creats produint una multiplicació del seu col·lapse havia de seguir-li l'abarroament en el punt final de totes les mercaderies atretes en excés durant el procés. Ara aquest abarroament multiplica els costos d'emmagatzematge i pressiona a la baixa el preu de les mercaderies de l'excés d'inventari que no troba comprador.

"Als Estats Units, les cadenes de botigues estan acumulant tantes existències que les marques, sobretot de roba i articles per la llar, han recorregut a publicar els seus productes en llocs web de revenda, organitzar vendes de mostres i fins i tot regalar articles als empleats. Les empreses també estan oferint grans descomptes (...), gairebé el 8% dels excedents d'existències a tot el món acabaran sent rebutjats, amb uns 163.000 milions de dòlars d'inventari rebutjats anualment." (Bloomberg, 10-11-2022). L'evolució de la situació fins a novembre de 2022 és la següent:

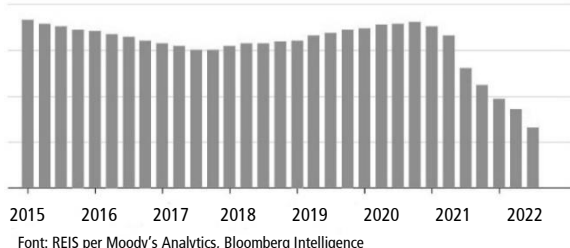
Existències al detall, sense automòbils

Cost del lloguer de magatzems als EEUU

Disponibilitat d'espai als magatzems de distribució dels EEUU

"Si la temporada de compres nadalenques de l'any passat es va caracteritzar per les prestatgeries buides de les botigues i la carrera per satisfer la demanda (...), a penes 12 mesos després han sorgit preocupacions molt diferents: la sobreabundància i l'enfonsament de les vendes." (...) "Simplement, ja no volen pagar per emmagatzemar-ho". (...), les comandes dels minoristes han baixat fins a un 30% respecte a l'any passat, però l'inventari ha pujat fins a un 50%, el que està "immobilitzant el seu efectiu i el seu crèdit". Alguns dels seus clients estan liquidant les seves existències amb pèrdues." (Bloomberg, 08-11-2022).

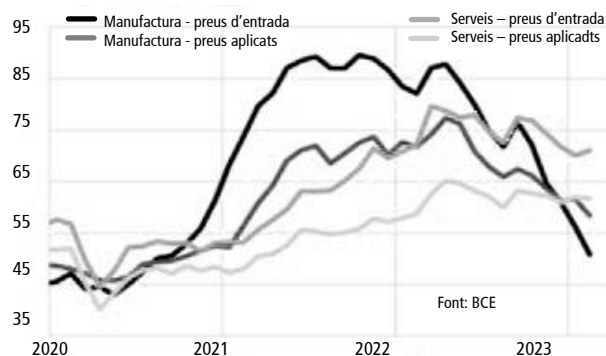
Guerra de preus en la distribució

La reducció de la demanda obliga a no pujar els preus tant com els costos per retenir o intentar guanyar quota de mercat: "El grup de dades IRI afirma que les llars estan tornant a prendre mesures com emportar-se l'esmorzar, comprar aliments a punt de caducar a preus rebaixats, reduir el consum d'alcohol i visitar diversos supermercats per aconseguir les ofertes més barates." (Expansión, 25-10-2022)

Un exemple de guerra de preus en la distribució, malgrat la pujada de preus derivada de la inflació, la trobem a l'Estat espanyol: "Carrefour va ser el grup que va obrir el foc al setembre amb 10 mesures lligades a l'estalvi –garantia de tenir la marca blanca més barata, 1.500 productes a menys de 2 euros, una subscripció digital amb un 15% de descompte. (...) [A Eroski] "Més de la meitat dels 1.000 productes tindran un preu per sota de 2 euros i més de 200 articles se situaran per sota d'1 euro" (...) Eroski vaticina un 2023 que "també serà calent a nivell de preus". Els seus costos es van incrementar al gener un 21,5% enfront del mateix mes de 2022, mentre que l'ascens dels seus preus va ser del 14,9%." (Expansión, 14-03-2023).

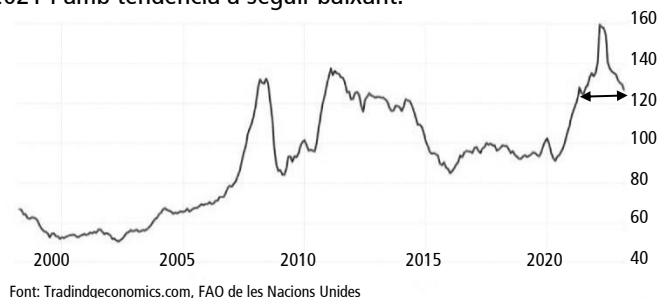
Els preus de cost i els preus de venda

En el gràfic es pot observar d'una manera més general el fenomen que apareix a Eroski més amunt. A la UE, els preus d'"entrada" (preus de cost) de la indústria i els serveis s'han situat des de finals de 2020 per sobre dels preus "aplicats" (de venda). Aquesta situació s'ha mantingut fins a finals de 2022 quan, amb descens més ràpid dels preus de cost, aquests s'han situat en el cas de la manufactura per sota dels costos de venda. En aquest últim tram s'han disparat els beneficis, fins que els preus de venda tornin a caure llastrats per la caiguda dels preus de cost i per la competència. En tot el tram intermedi el marge de benefici de les empreses s'ha vist seriosament afectat.

Preu de l'alimentació

L'índex global d'alimentació de la FAO també està disminuint en relació amb el seu pic màxim, tornant a nivells de finals del 2021 i amb tendència a seguir baixant.

L'escalada dels preus de l'alimentació també ha estat un dels resultats del bloqueig i represa de la circulació, amb un impacte important resultant de la pujada dels preus de l'energia i amb

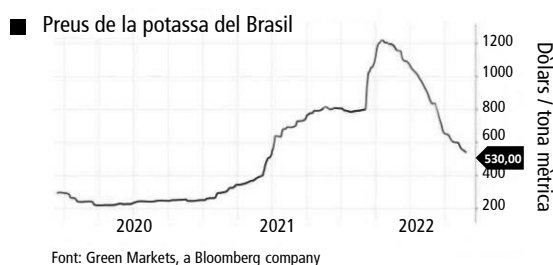
una component especulativa gens menyspreable associada sobretot a l'inici de la guerra a Ucraïna.

Cereals i fertilitzants

Amb el blat dels EEUU s'ha produït una situació molt il·lustrativa de l'anarquia de la producció mercantil i de com el sistema mercantil capitalista és incompatible amb la satisfacció de les necessitats humanes (veure requadre).

A conseqüència de la revalorització del dòlar, el blat estatunidenc s'ha encarat massa per comprar-lo des d'altres països, caient al mínim d'exportació en 50 anys. Quin efecte ha tingut això dins dels EEUU? Dins dels EEUU s'ha produït una sobreproducció relativa de blat que ha fet caure el mercat de futurs del blat al nivell més baix des de 2007.

Una altra situació irracional l'han protagonitzat els fertilitzants i el Brasil: "Brasil, que normalment depèn de les importacions de fertilitzants per al rendiment de les seves collites, està reexportant carregaments perquè no hi ha on emmagatzemar-los (...) un importador reexportarà 24.700 tones de fertilitzant DAP que havien arribat de Jordània, ara, el carregament s'enviarà a Turquia en els pròxims dies." (Reuters, 11-10-2022).

Des del punt de vista de la guerra comercial, Rússia ha aconseguit desplaçar a Ucraïna com a competidor, consolidant-se com el principal exportador de blat a nivell mundial, seguit de la UE, Austràlia, Canadà, els EEUU i, només llavors, Ucraïna.

Amb sobresalts cada vegada que cal renovar-lo, l'acord que permet a Ucraïna exportar cereals i altres cultius des de ports clau del Mar Negre significa igualment una reducció dràstica de la seva capacitat d'exportació: "Una cua de 105 vaixells esperava en aigües turques des del dilluns, i alguns portaven més d'un mes aturats (...) Més de 500 vaixells han salpat dels ports ucraïnesos del Mar Negre des que es va signar l'acord al juliol, transportant 12 milions de tones de cereals a l'estranger. (...) els retards, units als danys de les infraestructures ucraïneses, obliguen als agricultors locals a vendre a preus reduïts." (Bloomberg, 29-11-2022).

El dany general que suposa el conflicte militar pel capitalisme ucraïnès és evident: "L'any passat, l'economia es va contraure un 30% i la desocupació va arribar al 35%. Més del 75% de les companyies van parar o van reduir la producció." (Expansión, 27-03-2023). "Nibulon també transportava gra de 4.500 agricultors privats amb uns costos de transport de la granja al vaixell de tan sols 5 dòlars la tona. (...) Sense accés al Mar Negre i amb gran part del Dniéper vedat, els costos de transport han pujat a més de 150 dòlars per tona. (...) d'un rècord de 5,6 milions de tones en 2021, les exportacions de Nibulon van caure l'any passat a 1,8 milions." (Financial Times, 22-03-2023).

Una part del cereal aconsegueix sortir per via terrestre als estats veïns atès que, a l'inici de la guerra, la UE va retirar els aranzels a la importació des d'Ucraïna.

PUNT CARDINAL DEL PROGRAMA COMUNISTA: ELIMINAR L'ANARQUIA DE LA PRODUCCIÓ MERCANTIL

En les següents dues cites fonamentals del marxisme s'explica que mentre segueixi en peu la producció de mercaderies i la llei del valor, tots aquests desgavells i convulsions incontrolables són inevitables. "(...) **tota societat basada en la producció de mercaderies presenta la particularitat que en ella els productors han perdut el domini sobre les seves pròpies relacions socials.** Cadascú produeix per a si, amb els mitjans de producció que encerta a disposar i per les necessitats de l'intercanvi privat. Ningú sap quina quantitat d'articles de la mateixa classe es llancen al mercat ni quants d'aquests articles són necessaris en general: ningú sap si el seu producte individual respon a una demanda efectiva, ni si podrà cobrir les despeses, ni tan sols en general, si podrà vendre'l. **Impera l'anarquia de la producció social.** Però la producció de mercaderies, té, com tota forma de producció, les seves lleis característiques, inseparables, inherents a la mateixa; i aquestes lleis s'obren pas a despit de tota l'anarquia, en aquesta i a través d'aquesta. Prenen cos en l'única forma de coherència social que subsisteix: en l'intercanvi, i s'imposen als productors individuals sota la forma de les lleis imperatives de la competència. En un principi, aquests productors les ignoren, i és necessari que una llarga experiència se'ls vagi revelant a poc a poc. S'imposen doncs, sense els productors i en contra d'ells, com a lleis naturals cegues que presideixen aquesta forma de producció. **El producte impera sobre el productor.**" (Anti-Dühring, F. Engels, 1878)

Només quan acabem amb la producció mercantil podrà la humanitat procedir a l'organització planificada i conscient de la producció i de la distribució.

"En possessionar-se la societat dels mitjans de producció, cessa la producció de mercaderies, i amb ella l'imperi del producte sobre els productors. L'anarquia regnant en el si de la producció social deixa el lloc a una organització planificada i conscient. Cessa la lluita per l'existència individual. Amb això, en cert sentit, l'home se separa definitivament del regne animal, surt de les condicions animals d'existència i entra en unes condicions de vida veritablement humanes. Les condicions de vida que envolten l'home, i que fins ara el dominaven, passen, a partir d'aquest instant, sota el seu domini i el seu comandament, i l'home, en convertir-se en amo i senyor de les seves pròpies relacions socials es converteix per primera vegada en senyor conscient i efectiu de la naturalesa. Les lleis de la seva pròpia activitat social, que fins ara s'alçaven enfront l'home com a lleis naturals estranyes, que el sotmetien al seu imperi, són aplicades ara per ell amb ple coneixement de causa i, per tant, dominades per ell, sotmeses al seu poder. La pròpia organització social dels homes, que fins aquí se li enfrontava imposada per la naturalesa i la història, és, a partir d'ara, obra lliure seva. Els poders objectius i estranys que fins ara venien imperant en la història, es col·loquen sota el domini de l'home mateix. Només des de llavors, aquest comença a traçar-se la seva història amb plena consciència del que fa. I, només des de llavors, les causes socials, posades en moviment per ell, comencen a produir predominantment i cada vegada en major mesura els efectes desitjats. És el salt de la humanitat del regne de la necessitat al regne de la llibertat." (Anti-Dühring, F. Engels, 1878).

El resultat és una inundació de productes ucraïnesos que enfonsa els preus i abarrota els magatzems, posant al descobert les dificultats d'una possible integració d'Ucraïna a la UE: *"Polònia, Romania, Eslovàquia, Hongria i Bulgària s'han mobilitzat per exigir a la Comissió Europea fons i altres eines per pal·liar els "efectes negatius" de l'augment de les importacions de productes agrícoles ucraïnesos en els seus mercats o que restableixi els aranzels. (...) Les importacions de gra ucraïnès van augmentar en el cas de Polònia d'unes 100.000 tones a l'any de mitjana a més de dos milions de tones el 2022 (...) A Bulgària, on en els últims dies els agricultors han intentat bloquejar la duana amb Romania en una onada de protestes, van passar de les 361 tones importades d'Ucraïna a més de 16.700."* (El País, 06-04-2023).

Empreses occidentals com Cargill i Vittera estan deixant també els seus negocis a Rússia pel que fa a la distribució de cereals de la qual controlaven un volum relativament reduït (un 14% aprox.). No obstant, això no té més resultat que un major control de l'Estat rus i les seves empreses satèl·lits sobre l'exportació i, amb ella, els ingressos dels cereals russos.

L'intent d'ofegar i aïllar a l'imperialisme rus

Hem vist abans que, en quant al petroli rus, l'imperialisme occidental ha aconseguit imposar un cert descompte o rebaixa de preu però que no ha aconseguit eliminar els ingressos i, per contra, ha abocat a alguns dels seus suposats aliats (Àrabia Saudita) ha adoptar una estratègia convergent amb Rússia.

Acabem de veure que, en el pla dels cereals, l'imperialisme rus ha tingut més aviat una situació avantatjosa, eliminant a un competidor i mantenint la relació comercial amb el conjunt de països importadors de cereals.

Per altra banda, *"són només uns 40 els països que apliquen sancions contra Rússia"* (El País, 20-02-2023) i *"només el 9% de les empreses occidentals ha desinvertit a Rússia des de la guerra. Entre les companyies que opten per quedar-se, dos de cada cinc són alemanyes."* (La Vanguardia, 21-01-2023).

De totes maneres, *"El substancial increment del dèficit de Rússia el mes de gener, que representa el 60% del desequilibri negatiu de 2,925 bilions de rubles (38.330 milions d'euros) pressupostat per tot l'any, reflecteix una caiguda del 35% dels ingressos i un increment del 59% de les despeses, segons recull Europa Press."* (Expansión, 07-02-2023).

Tot i el dany efectivament infligit a l'economia russa per la guerra i les sancions, aquesta economia resisteix sobre la base del comentat anteriorment i d'un increment en el comerç bilateral especialment amb la Xina: *"El comerç bilateral entre els dos països va assolir la xifra rècord de 190.000 milions de dòlars el 2022 (...) L'any passat, les importacions xineses d'energia russa –que representen més del 40% dels ingressos del Kremlin– van passar de 52.800 a 81.300 milions de dòlars. Rússia va ser el segon proveïdor de petroli i carbó de la Xina, segons el Centre de Política Energètica Global (CPEG) de la Universitat de Columbia. Al gener, Rússia va superar a Qatar, Turkmenistan i Austràlia i es va convertir en el major proveïdor de gas natural de la Xina, amb un subministrament de 2.700 milions de metres cúbics aquell mes, segons dades de les duanes xineses. (...) Moscou va importar maquinària elèctrica i peces de la Xina per valor de 4.800 milions de dòlars l'any passat."* (Expansión, 22-03-2023). I mentre que el president de la Xina rep a tothom sense moure's de casa, sí que es desplaça per reunir-se amb el president rus.

Tampoc a la reunió de febrer del G-20 (a l'Índia) van aconseguir els europeus i estatunidencs que s'aprovés una

declaració ni tan sols en els termes de la de novembre (Bali). El propi amfitrió va bloquejar que es parlés de sancions i ni tan sols s'utilitzés el terme "guerra". EEUU va haver de coordinar les sancions addicionals amb la resta de països del G-7 en una trobada virtual a part.

L'estratègia occidental d'aïllar a Rússia segueix doncs sense donar els resultats esperats i, per contra, està permetent un aglutinament creixent entorn de la Xina i Rússia.

Competició pels materials de les bateries

Per ara els preus de les bateries de liti continuen sent massa alts, no per falta de liti, sinó pel temps requerit per posar en marxa les noves explotacions que proporcionin oferta suficient: *"L'empresa preveu que els preus continuïn pujant fins a 152 dòlars per KW/h l'any vinent. El 2010, els preus van assolir de mitjana els 1.160 dòlars per KW/h. La indústria automobilística considera des de fa temps que el preu de 100 dòlars per KW/h de les bateries és el punt en el qual els cotxes elèctrics seran competitiu enfront dels vehicles amb motor de combustió. (...) No obstant això, els preus del liti s'han multiplicat per deu des de principis de 2021 i els del níquel han pujat un 75%, mentre que els del cobalt han superat en més del doble la seva mitjana de 2020 aquest any. (...) L'encariment de les bateries hauria estat encara major si les empreses automobilístiques i els fabricants de cel·les del mercat xinès no haguessin optat per bateries més barates de liti-ferro-fosfat (LFP), que no utilitzen cobalt ni níquel, però tenen menor autonomia. (...) A la Xina costen de mitjana 127 dòlars per KW/h, mentre que als Estats Units i Europa són un 24% i un 33% més cares, respectivament."* (Expansión, 08-12-2022).

L'escassetat relativa d'aquests minerals (i en particular del liti) que produeix l'augment del seu preu, empeny a fabricants d'automòbils com Tesla, Mercedes-Benz, GM, BYD a començar a invertir en mineria i processament directament.

"L'Agència Internacional de l'Energia preveu que l'augment de la demanda de bateries per a VE requerirà 50 nous projectes de liti, 60 mines de níquel i 17 complexos de cobalt pel 2030, un repte enorme per una indústria que sol trigar 15 anys o més en desenvolupar un projecte. (...) Les empreses xineses del sector porten temps aplicant aquesta estratègia. BYD, el major productor de VE del món, ha intentat assegurar-se l'accés a mines de liti a l'Àfrica i Xile. El major fabricant de bateries del món, CATL, va acordar el mes passat comprar una participació pròxima al 25% en el productor de cobalt CMOC per uns 3.700 milions de dòlars (3.585 milions d'euros)." (Expansión, 16-11-2022).

CATL ha signat també al gener un acord amb Bolívia amb el qual *"invertirà uns 10.000 milions d'euros en l'extracció directa del liti a Uyuni (...) CATL –proveïdora de Tesla i Volkswagen– ha signat un conveni inicial per la fabricació de carbonat de liti, un element essencial per l'última generació de bateries. Fent servir una nova tecnologia d'extracció, es pretén produir 40.000 tones de carbonat l'any 2025. Als preus actuals, això suposaria un ingrés de 3.000 milions d'euros. Es calcula que Bolívia té 21 milions de tones de reserves de liti, una autèntica mina d'or blanc."* (La Vanguardia, 19-03-2023).

Les lamentacions dels congressistes com el de Texas que declarava: *"Fa massa temps que ignorem el nostre propi pati del darrere"* no canviaran el fet material del replegament dels EEUU i el desenvolupament de la interconnexió dels seus antics patis del darrere amb els nous centres de gravetat del capitalisme mundial.

Si al desembre de 2022 es parlava d'una multiplicació del

preu del liti i del cobalt, la realitat és que la contracció de la demanda (pels alts preus) i la successiva posada en marxa de noves explotacions mineres i de processament generaran una sobreproducció (tan relativa com l'actual escassetat) que acabarà tirant a la baixa els preus de tots aquests metalls:

"En els últims tres mesos, els preus del liti a la Xina s'han desplomat gairebé un terç, després de la caiguda de la demanda d'aquest component clau de les bateries en el major mercat mundial de vehicles elèctrics. (...) Tot i així, els preus del liti a la Xina segueixen sent vuit vegades superiors als de fa dos anys i encara han de caure molt més abans d'apropar-se al cost de producció fins i tot en les mines més cares. (...) No obstant, segons Fastmarkets, el liti destinat als EEUU i Europa ha caigut molt menys, només un 10% fins als 70.500 dòlars per tona en el mateix període." (Expansión, 23-02-2023).

"La producció mundial de cobalt va augmentar un 23%, o 35.000 tones, el 2022 (...). L'augment de l'oferta va superar en més del doble al de la demanda, el que va provocar l'enfonsament dels preus. (...) El cobalt és un subproducte de les mines de coure o níquel, els preus del qual s'han mantingut relativament forts, el que significa que el subministrament no es redueix fàcilment encara que baixin els preus del cobalt. (...) la mineria informal a petita escala, que representa entre el 15% i el 30% de la producció de la RDC, ja s'ha reduït (...) Els preus del cobalt podrien baixar encara més si es permet a Tenke Fungurume, la segona mina de cobalt del món propietat de la xinesa CMOC, reprendre les exportacions des de la RDC (...) L'augment previst de la quota xinesa en l'extracció mundial de cobalt es deu en gran mesura a l'inici de la producció aquest any de la mina de coure-cobalt de Kisanfu, propietat de CMOC, a la RDC." (Expansión, 14-03-2023).

Segons la "U.S. Geological Survey and Benchmark Minerals Intelligence", la Xina controla el 70% de l'extracció de "terres rares" i de grafit. El níquel, cobalt, liti i manganès estan en mans de països com Austràlia, el Brasil, Indonèsia, Sudàfrica, Xile, República Democràtica del Congo, Turquia i altres. Però en quant al processament químic la Xina controla el 72% del processament del níquel, el 75% del cobalt, 100% del grafit, 58% del liti, 93% del manganès i el 94% de les terres rares. En el pla de la producció de components, controla el 74% de la producció de càtodes i el 92% producció d'ànodes, amb el 76% de la producció de bateries d'ions de liti.

La Inflation Reduction Act i les seves limitacions

Davant aquesta situació de predomini gairebé complet, els competidors intenten no ensopegar els uns amb els altres per poder competir: *"La Unió Europea i els EEUU s'acosten a un acord sobre minerals crítics que donarà accés a les empreses de la UE a algunes de les enormes subvencions ecològiques ofertes a la Llei de Reducció de la Inflació del President Joe Biden. L'acord serà probablement similar al que els EE.UU. va signar amb el Japó aquesta setmana, que també incloïa el compromís de no imposar restriccions ni drets d'exportació al cobalt, grafit, liti, manganès i níquel que s'utilitzen en les bateries dels cotxes elèctrics."* (Bloomberg, 29-03-2023).

Però que intentin no ensopegar no significa que no ensopeguin, ni tampoc que ho puguin evitar perquè són competidors entre ells també i perquè l'anarquia de la producció mercantil imposa aquestes ensopegades.

El que havia de ser el megapressupost d'inversió del govern dels EEUU i que va ser substancialment reduït pel bloqueig d'un senador demòcrata, es va convertir en l'"Inflation Reduction Act". Aparentment dirigida contra la Xina i Rússia, va provocar

el rebuig immediat de la UE, Corea del Sud i moltes empreses estatunidenques.

En un primer moment, ha servit de plataforma perquè governadors demòcrates i republicans iniciessin una gira per captar inversions d'empreses estrangeres: *"Delegacions de Michigan, Geòrgia, Ohio i altres estats han recorregut Europa per explicar els detalls de les subvencions que ofereix la Llei (...) Des de l'aprovació de la IRA s'ha anunciat almenys l'obertura de vint plantes de fabricació d'energia neta als Estats Units, segons l'American Clean Power Association. Més de la meitat són d'empreses estrangeres."* (Expansión, 25-01-2023).

Aquesta ofensiva ha obligat a la UE a prometre igualar el punt per evitar que la inversió es desplaci fora cap als EEUU:

"Brussel·les facilitarà als Estats membres de la UE equiparar les subvencions a les ofertes pels Estats Units en un esforç per evitar que les empreses europees de sectors crucials traslladin les seves operacions fora del bloc. (...) La UE ajudarà els Estats membres a igualar les subvencions ofertes pels EEUU o qualsevol altre tercer país sota determinades condicions." (Financial Times, 09-03-2023).

A nivell immediat, no sembla que la UE pugui contenir l'hemorràgia: *"Executius de Solvay, Merck i Dow han advertit que la Llei europea d'Indústria Neta Zero, anunciada la setmana passada, no serà suficient per competir amb els 369.000 milions de dòlars d'incentius fiscals i subvencions ecològiques que ofereix els EEUU gràcies a la Llei de Reducció de la Inflació (...) Des de l'aprovació l'any passat de la IRA, els EEUU han rebut més de 90.000 milions de dòlars en inversions ecològiques. (...) Volkswagen, BMW i Enel figuren entre les grans empreses europees que revisaran els seus plans d'inversió en el bloc com a conseqüència de la Llei estatunidenca."* (Expansión, 22-03-2023).

Però l'aplicació real i efectiva de la IRA es troba amb dos seriosos obstacles.

El primer és la determinació del compliment dels criteris de la Llei per rebre el crèdit fiscal que es rep *"si almenys la meitat dels components de la bateria es fabriquen a Amèrica del Nord i (...) el 40% dels minerals crítics d'una bateria de vehicle elèctric elegible – un mínim que augmentarà gradualment fins al 80% en 2027 – han d'extreure's o processar-se en països que tinguin un acord de lliure comerç amb els Estats Units. (...) Però, ¿determinar si un d'aquests enemics – una entitat estrangera preocupant, en termes de la IRA – té control o influència sobre una empresa que extreu o processa minerals crítics? Això és complex."* (Bloomberg, 24-03-2023).

El segon és l'impost mínim del 15% acordat a nivell mundial per les multinacionals. L'avantatge del pla dels EEUU respecte al de la UE és que es basa en avantatges fiscals en lloc de subvencions, però... *"La preocupació radica en què els crèdits fiscals estatunidencs podrien reduir la quota tributària d'una empresa als EEUU per sota del 15% acordat a nivell mundial, exposant a les multinacionals que inverteixen als EEUU a ser gravades per jurisdiccions estrangeres com a part d'un mecanisme d'"impost complementari" per augmentar la càrrega tributària al 15%. (...) el que suposaria una transferència "massiva" de dòlars fiscals estatunidencs a l'estranger."* (Financial Times, 06-03-2023).

La inversió creuada entre empreses europees i estatunidenques promet també els més variats conflictes de jurisdicció com el recent requeriment per part dels EEUU a l'Estat espanyol d'abstenir-se de frenar l'execució d'un laude en matèria de subvencions per energia renovable.

Competició pels semiconductors

Els EEUU, amb l'ajuda dels Països Baixos i el Japó, estreny el cercol de sancions contra la Xina per limitar-li l'accés a equips essencials per la fabricació de xips més avançats utilitzats en computació quàntica, xarxes sense fils avançades i intel·ligència artificial: *"el Japó ha anunciat que ampliarà las restriccions a l'exportació de 23 tipus de tecnologia punta per la fabricació de xips, (...) que abasten la neteja, la deposició, el recuit, la litografia, el gravat i les proves."* (Bloomberg, 31-03-2023). També els Països Baixos han aprovat restriccions d'exportació a la Xina: *"Les restriccions afecten a la Deep Ultraviolet Lithography (DUV) d'ASML, que serveix pels semiconductors avançats, necessaris no només per a béns de consum (en els mòbils, la informàtica o la intel·ligència artificial), sinó també en la indústria militar."* (La Vanguardia, 10-03-2023).

Aquestes restriccions tenen l'efecte dialèctic de forçar el desenvolupament independent d'aquestes tecnologies per part de la Xina i, encara que poden alentir el seu accés a elles, no ho poden impedir a llarg termini: *"la Xina s'ha compromès a invertir 1.900 milions de dòlars més en el major fabricant de xips de memòria del país."* (Bloomberg, 02-03-2023).

En paral·lel, *"la Xina va interposar un recurs davant l'Organització Mundial del Comerç per intentar anul·lar els controls a l'exportació imposats pels Estats Units, que pretenen limitar la capacitat del país asiàtic per desenvolupar una indústria nacional de semiconductors i equipar les seves forces armades."* (Bloomberg, 12-12-2022).

De fet, l'OMC ha fallat ja en contra dels aranzels sobre l'acer i alumini imposats pels EEUU el 2018 precisament descartant les al·legacions de "seguretat nacional": *"El panell de l'OMC va dir que les reclamacions de seguretat nacional dels EEUU "no estan justificades" perquè no van ser "preses en temps de guerra o una altra emergència en les relacions internacionals."* (Bloomberg, 09-12-2022).

"Els EEUU "van rebutjar enèrgicament la interpretació errònia i les conclusions" de l'informe i no eliminarà els seus aranzels com a resultat de les resolucions, (...) els EEUU poden vetar-la de fet presentant un recurs en qualsevol moment dels pròxims 60 dies. Les apel·lacions de l'OMC no poden ser escoltades actualment, perquè els Estats Units van paralitzar l'òrgan d'apel·lació el 2019." (Bloomberg, 09-12-2022).

"L'Organització Mundial del Comerç "està caminant sobre un gel molt, molt prim" en dictaminar que els Estats Units va violar les regles comercials amb els aranzels a l'acer i a l'alumini de l'era Trump, va dir la representant comercial Katherine Tai, i va agregar que el dictamen "desafia la integritat del sistema." (Bloomberg, 19-12-2022).

Efectivament, els EEUU poden ignorar el resultat del dictamen emès per l'OMC, recórrer-lo davant un òrgan paralitzat i amenaçar veladament a l'OMC de desafiar la integritat del sistema. Però el fonamental és veure que l'ex primera potència mundial no controla ja els òrgans creats per materialitzar la seva dominació sobre la resta del món i que no és l'OMC que desafia la integritat del sistema sinó l'hegemonia dels EEUU dins del sistema el que s'està desintegrant.

La fantasia dels EEUU és utilitzar aquest temps guanyat amb l'alentiment imposat a la Xina per recuperar la seva capacitat de producció en aquest camp. Es troben aquí una altra vegada amb dos obstacles, que es podrien sintetitzar en un: la DIVISIÓ INTERNACIONAL DEL TREBALL.

D'una banda, el capitalisme estatunidenc no reuneix les condicions de productivitat per desenvolupar de manera efectiva les noves plantes requerides en el temps i el cost requerits:

"A hores d'ara està clar que és poc probable que la Llei de Xips i Ciència – que inclou un dispendi de 52.000 milions de dòlars per la indústria de semiconductors – funcioni com es pretén. (...) Produir xips als Estats Units continua portant un 25% més de temps i costant gairebé un 50% més que fer-ho a Àsia." (Bloomberg, 28-03-2023).

Tampoc té la mà d'obra amb la formació requerida: *"podrien necessitar-se 300.000 treballadors qualificats més només per completar els projectes de fabricació estatunidencs en curs, per no parlar dels nous. (...) el nombre d'estudiants estatunidencs que cursen estudis superiors en aquest camp porta 30 anys estancat. (...) Les tensions es fan notar: Les noves plantes d'Intel Corp. i Taiwan Semiconductor Manufacturing Co. tenen dificultats per trobar treballadors qualificats."* (Bloomberg, 28-03-2023).

I els temps mateixos de construcció i posada en marxa de les noves plantes de xips són els més prolongats: 736 dies als EEUU, 701 dies a la Xina, 690 dies a Europa, 654 dies a Taiwan, 620 a Corea del Sud i 584 dies al Japó.

D'altra banda, si tant els EEUU com la Xina com la UE pretenen augmentar la seva quota de mercat en el pla dels semiconductors això haurà de ser a costa de la quota de mercat de Corea del Sud i de Taiwan que s'oposaran per tots els mitjans a cedir-la.

"El Parlament de Corea del Sud va aprovar el dijous un projecte de llei per impulsar la potent indústria de semiconductors del país concedint a les empreses desgravacions fiscals per estimular les inversions. La llei, coneguda com "Llei de xips coreans", augmentaria la desgravació fiscal del 8% actual al 15% per les grans empreses que inverteixin en instal·lacions de fabricació, mentre que per les petites i mitjanes empreses s'elevaria al 25%, enfront del 16% actual. (...) El govern sud-coreà ha afirmat que les noves restriccions no prohibiran les millores tecnològiques en les fàbriques dels seus fabricants de xips a la Xina, i ha afegit que està debatent l'assumpte amb els seus homòlegs estatunidencs." (Bloomberg, 30-03-2023).

"(...) ha iniciat la producció massiva de xips avançats de 3 nanòmetres al seu campus de Tainan, al sud de Taiwan. Amb això, TSMC segueix els passos de Samsung Electronics Co. en la producció d'una tecnologia que s'espera que controli la pròxima línia de dispositius d'avantguarda (...) El dijous, el president de TSMC, Mark Liu, va expressar la seva confiança en les perspectives a més llarg termini de la demanda de xips i va prometre construir futures generacions de xips de 2nm a les ciutats taiwaneses de Hsinchu i Taichung." (Bloomberg, 29-12-2022).

La muralla aranzelària que ofega les pròpies empreses dels EEUU

Un dels elements en què s'ha vist una clara continuïtat entre la fracció governant dels EEUU i la fracció anterior és en el manteniment dels aranzels als productes xinesos. Aquesta continuïtat ve imposada per les condicions materials que empenyen l'imperialisme estatunidenc a intentar detenir l'allau de mercaderies barates: aquelles mercaderies els baixos preus de les quals esfondraven les muralles de la Xina de les que parla el Manifest de 1848 i que ara viatgen en sentit contrari esfondrant les MURALLES ARANZELÀRIES dels antics colonialistes.

Però aquesta muralla aranzelària, a més de no aconseguir parar l'allau, suposa un perjudici per les pròpies empreses estatunidenques que han de comprar més car que els seus competidors els mateixos materials... xinesos.

“Les grans i petites empreses estatunidenques van tornar a pressionar l’Administració Biden perquè elimini els aranzels de l’era Trump sobre els productes xinesos. (...) Moltes petites empreses, que figuraven entre les gairebé 1.500 entitats que van enviar els seus comentaris, van afirmar que els aranzels havien incrementat els costos dels seus subministraments. (...) La Cambra de Comerç dels EEUU, el major grup de pressió empresarial i en general de la gestió del comerç, va mantenir la seva postura que els aranzels punitius i no selectius “soscaven la competitivitat dels EEUU i imposen dificultats econòmiques indegudes a les empreses, els treballadors i les famílies estatunidenques”. (...) El Consell de la Indústria de la Tecnologia de la Informació – entre els membres del qual es troben els principals fabricants de xips Intel Corp., Samsung Electronics Co. i Taiwan Semiconductor Manufacturing Co., així com Apple Inc. i Amazon.com Inc. – va afirmar que els aranzels no han aconseguit contrarestar les polítiques i pràctiques comercials deslleials del Govern xinès, i va demanar la seva completa derogació. La ITI, amb seu a Washington, va afirmar que, encara que al principi els aranzels pretenien igualar les condicions per les empreses estatunidenques, “no hi ha proves de que hagin complert els objectius declarats”. Per contra, “han causat un dany significatiu a la nostra indústria i han contribuït a l’augment dels costos”. (Bloomberg, 19-01-2023).

Predomini xinès en les patents

També la UE intenta oposar-se a l’aclapament per part de la Xina a la guerra comercial acudint a l’OMC.

“La Comissió Europea va decidir portar ahir davant l’Organització Mundial del Comerç (OMC) a la Xina per les disputes que manté amb Pequín per les restriccions comercials que ha aplicat contra Lituània i per impedir que les empreses europees puguin accedir a tribunals europeus per protegir i defensar les patents de tecnologia punta. (...) els propietaris de patents que acudeixen a un tribunal fora de la Xina poden patir multes diàries de fins a 130.000 euros.” (La Vanguardia, 08-12-2022).

El dret és la força per imposar-lo i la rebequeria de la UE a l’OMC no detindrà el procés d’absorció de tecnologies per part del capitalisme xinès. Per la seva banda, la Xina té el predomini gairebé complert en la realització de noves patents: “Segons dades de l’Oficina Mundial de la Propietat Intel·lectual (OMPI), la Xina va registrar 1,59 milions de sol·licituds de patents en el 2021, més de la meitat dels 3,4 milions que van ser presentades a tot el món aquell any. Segons les dades, anunciades a inicis de setmana, Estats Units torna a quedar relegat a un segon lloc presentant menys d’una tercera part de sol·licituds de patents (591.473) en relació amb la Xina. Els segueixen el Japó, Corea del Sud i l’Oficina Europea de Patents. A Europa es constata que Alemanya ha perdut dinamisme, amb un 3,9% menys de sol·licituds de patents presentades el 2021 respecte a l’any anterior. (...) a escala global, la xifra de sol·licituds de patents va aconseguir un rècord històric, amb 16,5 milions el 2021, un 4,2% més.” (La Vanguardia, 25-11-2022).

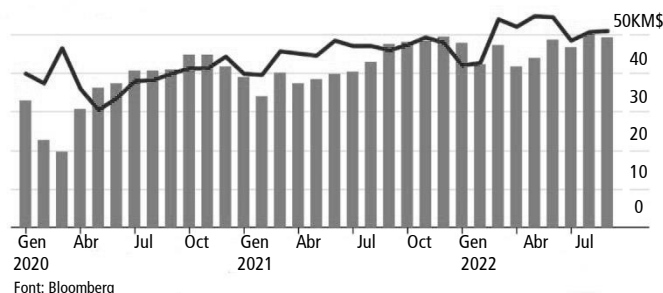
Tractats comercials: CPTPP vs RCEP

El Regne Unit s’ha integrat en l’Acord d’Associació Transpacífic (CPTPP, per les seves sigles en anglès). També Xile s’ha incorporat recentment en aquest tractat. La suma total del PIB dels països integrants del CPTPP (14,8 bilions de dòlars) continua sent la meitat de la suma total del PIB dels països que integren el tractat RCEP, promogut per la Xina, amb 29,6 bilions de dòlars.

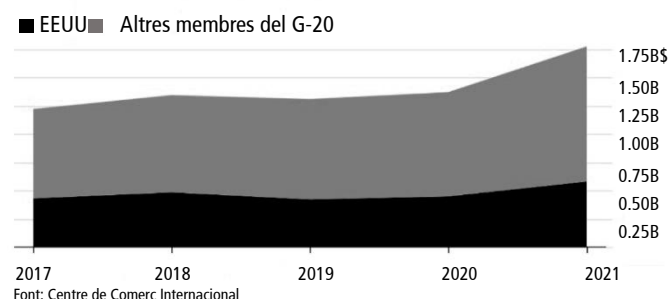
EEUU, Xina i el món

Les importacions als EEUU des d’Europa han superat les importacions des de la Xina. I la Xina està exportant més mercaderies a altres països que als EEUU.

EEUU importa més productes d’Europa que de la Xina

Exportacions xineses

I, no obstant això, dels mateixos gràfics s’observa que l’intercanvi mercantil entre la Xina i els EEUU segueix creixent.

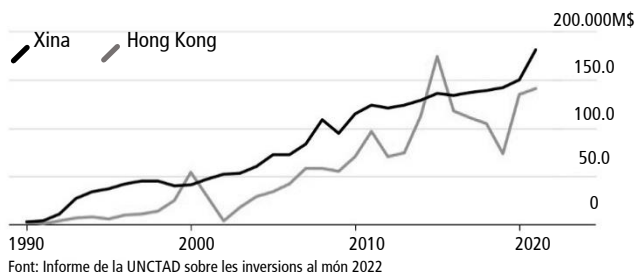
En canvi, la inversió directa estatunidenca a la Xina s’ha aturat i comença a reduir-se.

Inversió estrangera directa dels EEUU a la Xina

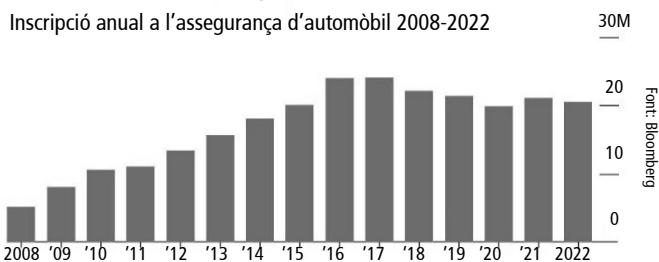
Però la inversió directa a la Xina de la resta del món prossegueix la seva tendència ascendent.

La inversió estrangera directa a la Xina

El sector automobilístic a la Xina

Les matriculacions d'automòbils a la Xina van assolir el seu pic el 2017, alentint-se a partir de llavors:

Les principals automobilístiques que operen al mercat xinès (i la seva participació) són: Volkswagen (14%), BYD (12%), Toyota (8%), Chang'an (8%), Geely (7%), GM (4%), BMW (4%), Nissan (4%), SAIC-GM-Wuling (4%), Mercedes-Benz (3%). Totes sumades controlen el 68% del mercat automobilístic.

Per fer-se un lloc en aquest mercat s'ha desencadenat una competència feroç per part d'una de les empreses estatunidenques que no renuncia a la inversió directa precisament: "A l'octubre, [Tesla] -un dels principals actors en la hipercompetitiva Xina- va retallar els preus dels models produïts en la seva enorme fàbrica dels afores de Shanghai. La situació es va agreujar al gener, amb una altra rebaixa que va deixar els cotxes de Tesla fabricats localment fins a un 14% més barats que l'any passat i, en alguns casos, gairebé un 50% més barats que als Estats Units i Europa. (...) Almenys altres 30 fabricants d'automòbils han baixat els preus, segons càlculs de Bloomberg News i mitjans locals. (...)." (Bloomberg, 23-03-2023).

Actualment, Tesla té capacitat per fabricar al voltant de dos milions d'automòbils a l'any en quatre fàbriques: en Fremont, Califòrnia; Shanghai, Xina; Austin, Texas i Berlín, Alemanya; i planifica la construcció de la pròxima fàbrica a Mèxic. Els motius de l'elecció de Mèxic són tan senzills com significatius: té diversos tractats de lliure comerç que li permetran exportar vehicles a Europa o Llatinoamèrica, i no té aranzels per diversos subministraments importats des de la Xina.

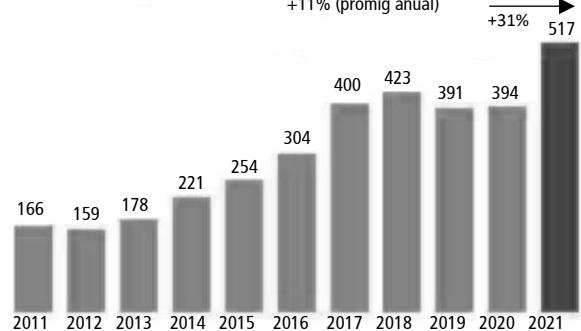
Increment de la robotització a nivell mundial

La instal·lació de nous robots industrials ha crescut a un ritme de l'11% anual de mitjana des de 2016, incrementant-se en un 31% de 2020 a 2021.

I com es distribueixen entre les diferents potències capitalistes concurrents? "(...) El país on s'instal·len més robots industrials és la Xina (268.000 en un sol any) i molt per darrere el Japó (47.000). A Espanya la xifra arriba a 3.400 (+1% en un any)." (La Vanguardia, 23-10-2022).

Instal·lació anual de robots industrials al món

En milers d'unitats

Font: World Robotics 2022

Xina i la UE, i el món

El paper actual de la Xina en el món capitalista es reflecteix també en l'àmbit diplomàtic. Com a mínim s'ha produït el següent reguitzell de visites diplomàtiques a la Xina des d'octubre de 2022: canceller alemany, president cubà, president mongol, president del Consell Europeu, ministra de Relacions Exteriors d'Austràlia, president de Filipines, president de Turkmenistan, president l'Assemblea General de l'ONU, primer ministre de Cambodja, president de l'Iran, ministra de Relacions Exteriors de Singapur, president de Bielorússia, president del Brasil, ministra de Relacions Exteriors de Nova Zelanda, ministre d'Afers Exteriors de Guinea Equatorial, secretari general d'ASEAN, ministre de Relacions Exteriors de Malàisia, ministre de Relacions Exteriors del Japó, ministre Exteriors d'Hondures, president espanyol, primer ministre Malàisia, primer ministre Singapur, president francès i presidenta de la Comissió Europea.

Com a teloner de la visita de la presidenta de la Comissió Europea i del president de França, va acudir a rendir homenatge prèviament el president de l'Estat espanyol. Malgrat els titulars que esperaven exigències d'intervenció en el tema d'Ucraïna, en realitat, anaven a fer negocis com el que són: "la junta que administra els negocis de la burgesia" (Manifest del Partit Comunista, 1848). Així, va assistir al Fòrum de Boao per Àsia (BFA, per les seves sigles en anglès) per reunir-se amb "exconseller delegat i actual assessor sènior de Mitsubishi, (...), així com amb el president no executiu de la farmacèutica AstraZeneca", amb "una representació de les 800 empreses espanyoles presents a la Xina" i amb "vuit dels majors touroperadors xinesos per reposicionar a Espanya com a gran destinació turística." (Expansión, 22-03-2023).

Abans de la visita del president de l'Estat espanyol, havia acudit el president d'Alemanya i després de la Comissió Europea i França la següent serà la presidenta d'Itàlia.

Aquest degoteig de visites ha motivat les següents declaracions de la presidenta de la Comissió Europea: "Una política europea sòlida sobre la Xina es basa en una gran coordinació entre els Estats membres i les institucions de la UE i en la voluntat d'evitar les tàctiques de divideix i venceràs a les que sabem que podem enfrontar-nos" (Expansión 31-03-2023). D'altra banda, "Va assegurar que la UE hauria de "reavaluar" l'Acord Integral d'Inversió amb la Xina, un pacte comercial que no va ser ratificat i s'ha estancat des de 2021." (Expansión, 31-03-2023).

El cert és que la relació comercial entre la UE i la Xina ha evolucionat de la següent manera: "Al 2022, (...) el comerç bilateral [UE-Xina] va aconseguir un nou rècord de 847.300 milions de dòlars mentre que les noves inversions d'empreses europees a la Xina van augmentar 70% per arribar a 12.100 milions de dòlars." (CGTN, 08-04-2023).

I què ha succeït quan ha acudit en carn i ossos a la Xina? Ha estat una visita al més alt nivell durant tres dies (comparar amb la visita del teloner espanyol que va ser rebut el mateix dia que altres dos presidents, de Malàisia i Singapur), fora de Pequín i en la qual s'han mantingut reunions entre els capitalistes que formaven el seguici (Banc de la Xina amb BNP Paribas, Corporació Nacional Nuclear de la Xina amb Electricitat de France, etc.) i, en segon lloc, s'han aconseguit una sèrie d'acords comercials d'envergadura.

"El Ministeri de Comerç de la Xina va informar durant una reunió d'empresaris xinesos i francesos realitzada el 6 d'abril que 36 empreses de la Xina i França van signar 18 acords." (CGTN, 08-04-2023).

"China State Shipbuilding Corp. (CSSC) i el grup navilier

francès CMA CGM van signar el dijous a Pequín una comanda de 16 portacontenidors per un valor total de 21.000 milions de iuans (3.060 milions de dòlars) (...) el rècord de major comanda individual de la indústria naval xinesa (...) La comanda inclou la construcció de 12 portacontenidors propulsats per metanol de doble combustible, que poden transportar 15.000 unitats equivalents a vint peus (TEU), i quatre portacontenidors propulsats per gas natural líquid (GNL) de doble combustible, que poden transportar 23.000 TEU." (CGTN, 08-04-2023).

"Airbus, el fabricant europeu d'avions, i els seus socis xinesos van signar un acord per expandir la seva capacitat d'assemblatge final de la família d'avions A320 amb una segona línia en la seva planta a Tianjin, al nord de la Xina. (...) la nova línia d'assemblatge contribuirà a l'objectiu d'Airbus de produir 75 avions de la família A320 mensualment per l'any 2026 a través de la seva xarxa de producció global." (CGTN, 08-04-2023).

Recordem que no fa molt Airbus instava els governs europeus "a comprometre recursos i aplicar solucions quant a l'accés a l'espai, ja que en cas contrari Europa es quedarà a la saga de la Xina, l'Índia o els Estats Units, que estan realitzant grans inversions de cara a aquesta oportunitat de futur." (Expansió, 14-03-2023).

La competència per l'Àfrica

El colonialisme europeu va ser desplaçat parcialment per l'imperialisme estatunidenc i tots dos estan sent arraconats pels imperialismes xinès, rus i turc.

L'imperialisme estatunidenc intenta recuperar posicions:

"La Vicepresidenta Kamala Harris serà la setmana vinent l'última alta funcionaria en visitar Ghana, Tanzània i Zàmbia. Seguirà a la Secretària del Tresor, Janet Yellen, i al Secretari d'Estat, Antony Blinken, que han estat recentment a la regió. En una cimera celebrada al desembre amb els líders del continent, Biden va prometre un paquet d'ajuda de 55.000 milions de dòlars per l'Àfrica." (Bloomberg, 24-03-2023).

"El president Biden, que va oferir el seu suport al fet que la Unió Africana (55 nacions) es converteixi en membre permanent del G-20, també té previst emprendre aquest viatge al llarg d'aquest 2023, encara sense data." (La Vanguardia, 27-03-2023).

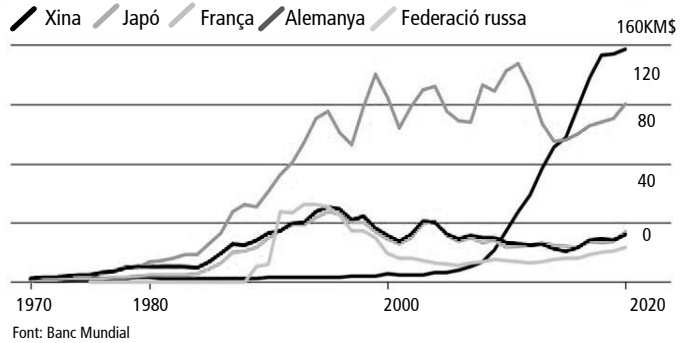
Els diplomàtics europeus que han realitzat gires per Àfrica han rebut una sèrie de desaires públics com la del president de Namíbia a l'ambaixador alemany o la del president de la República Democràtica del Congo al president francès.

Això és el reflex de la pèrdua d'influència en el continent, que l'imperialisme francès tracta de mantenir, maquillant-la: "París mantindrà contingents al Senegal, Costa d'Ivori, Níger i Txad, però ja no seran bases només franceses, sinó compartides, "mutualitzades". Se'ls canviarà fins i tot el nom. Macron va parlar d'"acadèmies". " (La Vanguardia, 01-03-2023).

Però fins ara, el maquillatge no ha funcionat: "A principis d'any, Burkina Faso va seguir l'exemple de la seva veïna Mali i va ordenar la retirada de les tropes franceses del seu territori. Tots dos països, al costat de la República Centreafricana i Guinea, formen un quartet d'excolònies franceses que s'han aproximat a Rússia perquè els proporcionin ajuda en matèria de seguretat a través dels mercenaris Wagner. (...) En els últims 15 anys, el comerç de la Xina a Àfrica Subsahariana ha passat de suposar a penes un 2% del total d'importacions i exportacions a significar un 20,5%. En el mateix període, el pes comercial de França s'ha reduït un terç, el dels Estats Units és avui la meitat percentual que fa tres lustres i el del Regne Unit ha passat de ser un 9% del total a un 1,88%." (La Vanguardia, 15-03-2023).

L'imperialisme xinès multiplica per tres la inversió directa a l'Àfrica (70.600 milions de dòlars) respecte al seu següent competidor, els EAU (23.800 milions), que alhora superen lleugerament als EEUU (23.700 milions), seguits de França (19.500 milions), Regne Unit (16.300 milions) i Alemanya (9.700 milions). L'imperialisme xinès també supera àmpliament la resta en préstecs a països de capitalisme "en desenvolupament", seguit de prop per l'imperialisme japonès:

Els majors prestamistes a països emergents i en desenvolupament

L'expansió xinesa a l'Àfrica es projecta també a la xarxa d'espectacles i informació, tal com es descriu en el següent informe: "Els tècnics de StarTimes, una empresa xinesa de mitjans de comunicació que opera fonamentalment a Àfrica, van arribar per (...) posar en marxa el Projecte d'Accés a la Televisió Satel·litària per 10.000 Llogarets a Àfrica. (...) Xinhua (l'agència estatal de notícies xinesa) va tancar la seva oficina a París i la va traslladar a Nairobi i no hi ha cap mitjà que tingui tants periodistes a Àfrica com la televisió pública xinesa", (...) Pequín va gastar "uns 6.600 milions de dòlars des de 2009 per enfortir la seva presència global en mitjans" (...) "la Xina utilitza cada vegada més els idiomes locals i s'ha tornat molt hàbil a l'hora de cooperar amb els mitjans de comunicació i periodistes locals" (...) "en països com Ghana, Itàlia, Sud-àfrica i Indonèsia, els serveis de notícies influents feien servir regularment el contingut de Xinhua, que després era recollit per altres mitjans" (...) "120 notícies de 160 publicades pel periòdic ugandès The Independent sobre la guerra a Ucraïna procedien de Xinhua". (...) Els serials del gegant asiàtic arriben ja a més de 200 països i regions, la seva venda a l'estranger va assolir al 2021 nivells prepanidèmics i el seu volum d'exportació va ascendir a 56,83 milions de dòlars (52,14 milions d'euros) un increment interanual del 118%. El 2021 es van poder veure 714 telenovel·les xineses fora del país, més de 30.000 episodis i unes 25.000 hores, segons l'informe." (El País, 12-02-2023).

Per la seva banda, l'imperialisme rus tracta de transformar la seva presència militar en una participació efectiva en l'explotació de recursos naturals. A República Centreafricana, "ha creat un "hub militar", un centre d'influència custodiat per Wagner, des d'on expandir-se a altres territoris, com Mali o Burkina Faso. (...) el guany per l'explotació de les mines del país podria haver engreixat les arques del grup de Prigozhin en uns 1.000 milions de dòlars (uns 922 milions d'euros). (...) Aquesta signatura és presumptament l'encarregada de comerciar amb el diamant i or de les mines. Diamville, que la UE considera una pantalla de Wagner, va ser registrada al març de 2019, el mateix mes en què s'inscriu Bois Rouge, també en l'esfera del grup rus, dedicada a l'explotació del pròsper negoci de la fusta al sud-oest del país." (El País, 24-03-2023).

La base material i els "grans homes"

A l'hora d'analitzar el desenvolupament del capitalisme en el pla de l'augment de la confrontació militar i del militarisme a nivell mundial, no hem de perdre de vista que les accions, declaracions i voluntats d'Aquell o Aquella estan determinades pel desenvolupament de les forces productives que s'imposa com una llei externa i cega per més que es manifesti al cap dels intervinents com si fos fruit de la seva voluntat lliurement creada. El caràcter inevitable de les guerres en el capitalisme el determina la COMPETÈNCIA pels mercats i la necessitat de DESTRUIR periòdicament part de les forces productives ja creades per relançar el cicle d'acumulació com ha explicat sempre el marxisme (veure "El Comunista", nº67, pàg. 21). Per això, les explosions i xocs que succeeixen a la superfície del món capitalista, s'expliquen pels moviments en el subsol econòmic d'aquest món i no per l'existència d'aquell Fulano o Fulana. Com ha afirmat la nostra corrent: "Al llarg de la vida d'un home s'ha pogut assistir tres vegades a la preparació d'un conflicte armat tenint per escena tota la terra.

La tercera guerra mundial no està en acte encara, però segurament nou persones sobre deu la consideren segura. Encara que tingués raó la dècima, és segur que estem en el període d'oberta preparació; per una vegada es faria realitat l'antic advertiment que s'evita la guerra preparant la mateixa. Un esdeveniment com aquest no està fora de la història; es verifica quan un dels contendents és tan prepotent i està tan armat que l'altre alça les mans enlaire sense lluitar, o després de breus intents i escaramusses. Tira la tovallola i recull la bossa, es diria en el ring.

No és necessari llavors obstinar-se en profecies sobre la tercera guerra i subordinadament sobre les possibilitats de tenir un lloc al voltant del ring durant la vida natural, per tenir el dret a treure conclusions de la directa experiència de la «tercera preparació» en desenvolupament.

Com sempre els guies de les grans propagandes treballen, per desgràcia amb èxit, de tal forma que als escenaris de primer pla les masses reconguin causes i culpes del perill de guerra en factors ideals, morals, sobretot nacionals, en el fet que no només uns certs determinats governs i classes dominants, sinó uns certs determinats pobles, nacions, fins i tot races, presos d'una indomable set de domini i de sang, provoquin, amenacin, es disposin a agredir la resta del món, on per contra masses, munions, elits, homes d'estat serien propenses a la pau, al desarmament, al commovedor idil·li general.

Tots fan espases i canons, però tots declaren que, si no estiguessin aquells altres, els dolents, els cruels, els fills del Maligne, estarien disposats a dedicar-se exclusivament al cultiu dels rams d'olivera, a la cria dels coloms. (...)

[El desenvolupament de les forces productives il·lustrades amb l'augment de la producció d'acer] *Pot ella no tenir influència sobre el desenvolupament dels esdeveniments mundials? No és suficient una causa de tal envergadura, primària i significativa però certament no única en el quadre de la virulència del Capital, per la irrupció d'efectes imponents? No, ha de ser el coco, el dolent, el tirà de tragèdia, l'horda de bàrbars que provenen, qui sap com, de fora d'aquest magnífic món de l'economia burgesa!*" (La seva majestat l'Acer, Battaglia Comunista nº18 de 1950).

Quins processos històrics determinen la situació?

En els anteriors articles d'aquesta revista i en els números

anteriors, hem pogut veure els principals processos històrics en la intersecció dels quals se situen els xocs i explosions en el pla militar a l'actual món capitalista. Com tractàvem de resumir sintèticament a "El Comunista" nº68 (pàg. 7): *"El centre de gravetat del capitalisme mundial s'ha anat desplaçant i es desplaça cap a Àsia (primer el productiu, després el comercial i finalment el financer), determinant una pèrdua gradual però inexorable del poder dels vencedors de la 2a matança mundial (els EEUU en primer lloc). El repartiment del món realitzat a lalta i Potsdam el 1945 entre les potències capitalistes vencedores de la segona matança mundial fa temps que ja no es correspon a les relacions de força reals entre els diferents imperialismes. L'ordre mundial inaugurat amb les bombes atòmiques d'Hiroshima i Nagasaki, pels bombardejos sobre Dresden i Hamburg, sobre les cendres de la incineració en els fronts de guerra i en la rereguarda de desenes de milions d'obres a tot el món per a major glòria del capital, ha caducat. El desenvolupament del capitalisme a tots els racons del món i el volcà de la producció a Àsia han sumit des del 2008 al capitalisme en una gran crisi de sobreproducció de la qual es van succeint els episodis. Aquesta crisi de sobreproducció capitalista està enfonsant la quota de guany, aguditzant la guerra comercial i imposant la necessitat de la destrucció de les forces productives com sortida capitalista a la crisi.*

Tant la ruptura del repartiment del món com la crisi de sobreproducció relativa de capitals condueixen al món capitalista cap a la guerra imperialista; no es tracta de la bogeria d'un o altre titella sinó de l'essència de la solució capitalista a la crisi (...)

En aquest marc s'enquadra la guerra a Ucraïna (amb participació directa i indirecta d'abast mundial) i la resta de conflictes que veurem a continuació, dins de la lluita general en la qual es dirimeix a través de "la FORÇA i l'ASTÚCIA" (El Capital, Llibre III, Capítol XV, K. Marx) quines potències capitalistes han d'assumir la major destrucció de capital, quines conqueriran o perdran mercats.

Desenvolupament de la guerra imperialista a Ucraïna

Els EEUU van preparar acuradament un parany, acumulant un polvorí fortificat a Ucraïna, en el qual han caigut la pròpia burgesia ucraïnesa, Rússia i, en gran mesura, la UE. L'objectiu replegament dels EEUU a nivell mundial, el descens del pes dels combustibles fòssils, els passos de la UE per dotar-se d'energies alternatives a les russes, van empènyer l'imperialisme rus a atacar primer. Els EEUU buscaven l'escenari actual en el qual ni Rússia consolida el territori ocupat ni Ucraïna aconsegueix recuperar-lo.

En diversos episodis es posa en evidència que la guerra no és una guerra a Ucraïna només i es produeixen esporàdicament xocs entre avions russos i drons estatunidencs, o cauen míssils a Polònia o drons s'endinsen en territori rus. De moment, els implicats minimitzen aquests xocs col·laterals i no es produeix una escalada que portaria directament a la tercera guerra mundial. Però al mateix temps, l'imperialisme rus no està disposat a perdre i tornar a passar pel desballestament que va patir després de la caiguda del mur motiu pel qual s'ha retirat del tractat de no proliferació d'armes nuclears, ha mobilitzat armament nuclear tàctic a Bielorrússia i l'ha situat també enfront de Noruega.

El desgast produït per la guerra es descarrega sobre Rússia,

Ucraïna i en menor mesura la UE. La UE té l'expectativa de fer-se amb el negoci de la reconstrucció d'Ucraïna requisant els fons congelats a Rússia, però la integració mateixa d'Ucraïna dins de la UE és molt difícil com demostren les protestes que estan realitzant els empresaris del camp dels estats veïns, inundats de productes ucraïnesos (veure pàg. 18 d'aquesta revista).

La irrupció del matón rus al seu pati del darrere ha forçat l'imperialisme europeu a una major integració en el pla militar i a bolcar-se una altra vegada en l'aliança militar amb els EEUU a través de l'OTAN, que ha ampliat els seus membres (incorporant a Finlàndia) i que els seus membres augmentin la despesa militar.

Tant a un costat com a l'altre s'ha hagut de reduir la freqüència dels trets per economitzar la munició. Els EEUU i la UE continuen aportant armament a Ucraïna perquè continuï el bany de sang i el desgast de Rússia comportant el buidatge gradual dels seus inventaris d'armament. Per altra banda, l'armament pesant (tancs i avions) que es dona a Ucraïna és deficient i està en males condicions. La indústria armamentística ha sortit molt beneficiada per la situació. En particular la indústria estatunidenca que és la major exportadora, però també l'alemanya que produeix armament molt cotitzat. La indústria armamentística russa no pot aprofitar de la mateixa manera la situació perquè produeix directament pel front de guerra i no per l'exportació. En la guerra s'ha utilitzat també àmpliament material militar (drons) turc i iranià.

La guerra està sent també un negoci per l'exèrcit privat Wagner i pels mercenaris txetxens que han manifestat ja que estudien crear un exèrcit privat similar. S'ha proporcionat a aquesta empresa presidialis per anar a l'escorxador com a carn de canó amb la promesa de ser alliberats al cap de sis mesos, havent-hi ja mort més de la meitat d'ells. S'han produït deficiències importants en el subministrament d'armes, en els aprovisionaments i en el desplegament de tropes russes que han portat a sectors nacionalistes russos a denunciar fins i tot al president com a reu d'alta traïció per no declarar l'estat de guerra i desplegar la màxima potència militar.

Dins del govern ucraïnès s'han produït diverses depuracions al·legant casos de corrupció i fins i tot la premsa burgesa occidental no ha pogut ocultar que al bàndol ucraïnès s'han produït purgues i assassinats de soldats que ja s'havien rendit, exactament igual que al costat rus.

L'ordre de detenció del Tribunal Penal de la Haia contra el president rus és una demostració d'impotència de qui l'emet ja que ni Rússia ni mig món reconeixen aquest tribunal.

El proletariat - rus i ucraïnès - és qui posa els morts en una guerra que només beneficia les potències capitalistes que fan costat a un i altre bàndol. D'un i d'altre bàndol capitalista, l'única cosa que pot esperar el proletariat és reclutament forçós, règim carcerari i sobreexplotació a la rereguarda.

L'única alternativa que pot oposar el proletariat rus, ucraïnès i mundial en aquesta situació és el **DERROTISME REVOLUCIONARI**, la lluita contra la pròpia burgesia per la ràpida detenció de la matança i la transformació de la guerra imperialista en **GUERRA CIVIL REVOLUCIONÀRIA**.

L'imperialisme xinès, "pacificador mundial"

L'estratègia d'aïllament de Rússia a nivell internacional no només no ha produït l'efecte desitjat, sinó que amenaça amb un aïllament progressiu dels imperialismes occidentals i dels EEUU en particular.

Així, malgrat que la situació l'han provocat els EEUU, el principal beneficiat serà l'imperialisme xinès que és qui té la capacitat econòmica per sostenir a Rússia i, al mateix temps, per

atreure altres potències a una perspectiva de negoci. EEUU té com a proposta continuar la guerra perquè la resta es destrueixin entre ells com a mitjà de recuperar l'hegemonia perduda. Això permet a la Xina presentar-se (xequera en mà) com el pacificador mundial.

La jugada de l'imperialisme xinès ha estat anunciar un "pla de pau" per Ucraïna. No és un pla pròpiament dit sinó una sèrie de declaracions més o menys genèriques que es tradueixen en un alto-el-foc que consolidaria el territori ocupat per Rússia. Aquest plantejament pretén aprofitar l'avantatge de parlar de parar la guerra mentre que EEUU apareix com a interessat en què la guerra continuï. Després de la visita del president xinès a Rússia, l'imperialisme rus s'ha declarat favorable al plantejament xinès. El president d'Ucraïna ha demanat al president xinès que visiti Kiev, sense obtenir resposta. A l'abril el ministre de Defensa xinès s'ha desplaçat també a Rússia.

Segueixen els xocs als Balcans i al Caucas

La UE està intentant recuperar el control del seu pati del darrere als Balcans. A més, la pressió contra la immigració a Turquia reactiva el pas a través dels Balcans i la UE està interessada a controlar el flux que ha arribat a 22.300 arribades a l'octubre (el triple que un any abans), fent que els països dels Balcans assumeixin la política de visats de la UE.

En una reunió a Tirana amb els estats balcànics es va acordar la integració de les universitats d'Albània, Bòsnia, Kosovo, Macedònia, Montenegro i Sèrbia dins el programa Erasmus, la integració dels Balcans en la compra conjunta de gas i hidrogen i un pla de 1.000 milions en ajudes. "L'actual pressupost comunitari té reservat 29.500 milions d'euros per la regió". (La Vanguardia, 07-12-2022).

Encara que Sèrbia segueix sense complir les sancions quant a Rússia, el perill més profund per la UE a la regió el representa la Xina, que "ha invertit milers de milions d'euros, amb projectes com el ferrocarril Belgrad-Budapest. (...) Pequín manté, a més, ben aferrat a Montenegro, que s'està veient en serioses dificultats per pagar un préstec de 1.000 milions de dòlars." (El País, 07-12-2022).

El principal focus d'instabilitat que la UE intenta controlar però que es detona una vegada i una altra està a Kosovo. Després del conflicte entre Kosovo i Sèrbia per les matrícules de cotxes, es va tornar a escalar la situació al desembre amb bloquejos de carreteres per exigir l'alliberament d'un policia serbokosovar i la retirada de la policia especial kosovar enviada al nord del país.

Al febrer de 2023, la UE va plantejar una proposta d'acord pel qual s'estableix que Sèrbia no posarà objeccions a la participació de Kosovo en cap òrgan internacional i que no es bloquejessin recíprocament el seu ingrés a la UE. Els representants de tots dos països van reconèixer verbalment el contingut de la proposta, encara que no ha estat signat per la virulenta oposició interna a tots dos països.

Amb aquest moviment, la UE intenta utilitzar la promesa de la seva integració futura dins de la mateixa perquè es rebaixin les tensions. En paral·lel, la UE i els EEUU han llançat també un missatge contundent a la part albanokosovar perquè torni a entrar al barrat que és també una concessió a Sèrbia: el judici al Tribunal de la Haia del primer ministre de Kosovo el 2008 i president el 2016 i altres tres parlamentaris kosovars, tots ells acusats de cometre crims de guerra quan eren membres de l'Exèrcit d'Alliberament de Kosovo (ELK).

Moldàvia està sent pressionada per Rússia a través de Transítria amb reduccions del flux del gas i de l'electricitat. A

l'interior, s'han produït manifestacions massives del sector prorús que han portat a la militarització del país per contrarestar-les. La fracció pro-UE, actualment governant, planteja renunciar a l'estatus de neutralitat que apareix a la constitució i iniciar la integració a l'OTAN.

A Geòrgia s'han donat una sèrie de manifestacions que han bloquejat l'aprovació de l'anomenada "Llei de transparència de la influència estrangera" dirigida "a les organitzacions sense ànim de lucre i els mitjans de comunicació que reben més d'un 20% dels seus fons de l'estranger. Si s'hagués aprovat la llei, aquestes organitzacions haurien estat obligades a registrar-se a una llista negra o, en cas contrari, enfrontar-se a multes." (La Vanguardia, 10-03-2023). Les manifestacions han tingut el suport lògicament dels EEUU i la UE que operen els seus interessos d'estat a través del seu entramat d'ONGs al món.

L'enclavament d'Alt Karabakh està sent escanyat per part de l'Azerbaidjan amb el tall de l'accés per carretera, l'amenaça de derrocar qualsevol avió que aterri o s'enlairi de l'aeroport de Stepanakert i amb el tall de l'electricitat a través de les línies d'alta tensió. Rússia segueix en la seva posició de considerar que no està obligada a intervenir pel seu acord amb Armènia i la UE ha duplicat el seu contracte de gas amb l'Azerbaidjan.

Els EEUU intenten entrar al pati del darrere rus

EEUU ha anat de ruta pels estats d'Àsia central proclamant voler ajudar aquestes economies perquè "no depenguin d'un sol país". I, per això, el secretari d'estat dels EEUU "va anunciar una nova ajuda de 25 milions de dòlars al desenvolupament econòmic d'Àsia Central, que s'uneix a una aportació anterior per la mateixa quantitat." (La Vanguardia, 02-03-2023). Cal dir que amb aquesta ridícula ALMOINA podem estar segurs que els EEUU no aconseguiran treure a aquests països de l'àrea d'influència russa, amb l'economia de la qual estan completament integrats.

La visita també tenia l'objectiu de "conjuminar esforços per reforçar la seguretat a l'Àsia Central" però, encara que el govern d'Uzbekistan va guardar les formes, al Kazakhstan no van tenir objecció a replicar als EEUU que: "No veiem ni sentim cap risc o amenaça per part de la Federació Russa." (La Vanguardia, 02-03-2023). Com hem vist a l'Àfrica, la realitat és que els representants europeus i estatunidencs que es passegen pel món, estan rebent una bona dosi de desaires per part dels països als quals van a "ajudar".

La gestió capitalista de l'Afganistan

Segueix el degoteig d'atemptats de l'Estat islàmic contra centres xiïtes, promoguts pels EEUU per dificultar l'estabilització de la zona.

Però, malgrat aquests intents, es desenvolupa el procés de dominació burgesa a través del govern dels Talibans que han començat a rebre inversió directa estrangera (xinesa): "una empresa xinesa va signar un contracte multimilionari de 25 anys de durada per extreure petroli. (...) El 6 de gener, els talibans van signar amb Xinjiang Central Asia Petroleum and Gas Company (CAPEIC), filial de l'empresa estatal Xina National Petroleum Company (CNPC), un contracte per extreure petroli de la conca del Amu Darya (...) L'acord suposarà una inversió de 150 milions de dòlars el primer any a l'Afganistan i 540 milions en els tres següents, segons va declarar un portaveu talibà (...)" (Al Jazeera, 27-02-2023). De moment, segueix sense iniciar-se l'explotació de les mines de coure per part de la Xina.

El desenvolupament del paper de gerents del capitalisme afganès jugat pels Talibans es desenvolupa enmig de contradiccions en relació amb la incorporació de les dones al

treball i, més particularment, als llocs de gestió i dominació de classe. De totes maneres, hi ha hagut una oposició forta, fins i tot dins dels Talibans, a la prohibició de l'accés a la universitat a les dones i és conegut que a les filles dels dirigents talibans en realitat sí que se'ls permet estudiar, encara que al Pakistan o Qatar. Si les filles dels actuals governants van totes a les universitats, és un signe inequívoc que en un temps prudencial la burgesia afganesa seguirà el procés que ha seguit la burgesia mundial quant a permetre a les dones de la seva classe social ocupar els mateixos llocs de direcció.

Pakistan, perforat per la Xina

El Pakistan, històric aliat dels EEUU, porta anys sent perforat per les inversions xineses. La Xina està invertint 62.000 milions de dòlars en el conjunt d'infraestructures del Corredor Econòmic Xina Pakistan (CPEC en anglès), que uneix per terra la Xina amb el port de Gwadar a la mar Aràbiga, creuant tot el Pakistan des de la seva frontera nord.

Aquesta tendència a la integració econòmica amb la Xina es manifestava exteriorment en la posició obertament proximesa i antiestatunidenca del govern del jugador de criquet Imran Khan. Aquesta situació es va accentuar per la política de replegament liderada pel govern del bufó Trump que va portar a una reducció addicional de les inversions americanes al Pakistan. La fugida estatunidenca de l'Afganistan no va fer més que augmentar aquest distanciament i l'estrenyiment de la col·laboració entre els EEUU i l'Índia en el si del Quad tampoc va ajudar a llimar asprors.

El potencial reapropament als EEUU sota el govern del decrepít Biden i la necessitat del seu suport per l'aprovació de préstecs del FMI, expliquen que l'exèrcit retirés el seu suport i desencadenés la persecució de l'anterior govern i els seus defensors, ajudant a pujar a l'actual. De totes maneres, "l'11 d'abril de 2022, un dia després del derrocament d'Imran Khan, la Xina va anunciar, (...), que mantindria la política de relacions amistoses amb el Pakistan" (Al-Estiklal, 11-05-2022) i en un dels primers viatges del ministre d'Afers exteriors del nou govern, el 21 de maig de 2022, declarava obertament que la Xina era la seva "segona casa". El desenvolupament de les forces productives tendeix a una major integració entre el Pakistan i la Xina, independentment de qui governi.

Acord Iran-Aràbia Saudita

Pel paper de pacificador mundial que intenta jugar la Xina, ha estat una gran victòria estratègica aparèixer com el promotor i garant del restabliment de les relacions diplomàtiques entre l'Aràbia Saudita i l'Iran, al març de 2023.

L'Aràbia Saudita, que s'havia oposat a la rehabilitació per part dels EEUU de l'acord nuclear amb l'Iran que hagués suposat la inundació del mercat del petroli amb petroli iranià (veure "El Comunista" n°69, pàg. 13), ha aconseguit per la seva banda un acord amb l'Iran. I aquest acord s'ha produït a Pequín, l'endemà de la reunió a Moscou entre els ministres d'Exteriors de l'Aràbia Saudita i Rússia. També s'ha produït pocs dies després que l'Iran anunciés haver trobat en el seu sòl una reserva de liti de 8,5 milions de tones, la qual cosa la convertiria en la segona més gran del món.

Amb aquest acord s'aprofundeix el procés d'allunyament de l'Aràbia Saudita dels EEUU i es produeix pocs mesos després del posicionament de la Xina com el seu primer soci comercial, amb la signatura d'una trentena d'acords el 9 de desembre. Es tracta d'una de les poques visites fora de la Xina per part del president xinès, que es va reunir a Riad amb trenta dirigents del Consell de Cooperació del Golf. A les converses es va posar també damunt

de la taula realitzar una part dels pagaments del petroli en iuans en lloc de dòlars i la petició de l'Àrabia Saudita de tenir l'estatus d'observador en l'Organització de Cooperació de Shanghai.

Aquest acord no és resultat de la màgia diplomàtica de la Xina sinó el resultat d'un procés històric pel qual el desenvolupament de les forces productives a Àsia li ha anat guanyant la partida als EEUU que ja no poden impedir la seva creixent interconnexió entorn del nou centre de gravetat del capitalisme (veure "El Comunista" nº66, pàg. 22) i ni tan sols controlar els seus suposats aliats.

Si EEUU ha estat superat com a primer importador de petroli de l'Àrabia Saudita per la Xina, l'Índia i el Japó, si EEUU intenta per tots els mitjans reduir el preu del petroli que l'Àrabia Saudita necessita mantenir alt per obtenir la renda corresponent mentre els combustibles fòssils juguen un paper rellevant encara, si EEUU no ha estat capaç d'imposar-se militarment a la regió (ni a Síria, ni a l'Iraq, ni a l'Afganistan) mentre l'Iran intervé a tota la zona, si EEUU no intervé quan els hutis ataquen les instal·lacions petroleres saudites, si en qualsevol moment EEUU pot realitzar un atac de falsa bandera o deixar tirats els seus aliats, etcètera, és normal que l'Àrabia Saudita s'hagi vist determinada per les circumstàncies materials a considerar que té millors perspectives l'aliança amb l'Iran, Rússia i la Xina.

Aquest acord és l'admissió per part de l'Àrabia Saudita – històric aliats dels EEUU a la zona – que EEUU està perdent la partida a Orient Mitjà i que més li val arribar a acords amb el bàndol que té la posició de força.

Això no significa que EEUU hagi renunciat o perdut completament la seva posició ni tampoc que l'Àrabia Saudita renunciï a tenir acords amb els EEUU i a jugar a totes les bandes que pugui pel seu interès, com la *"construcció d'una megaciutat militar a l'Àrabia Saudita, al nord-oest de la capital Riad. Es tracta d'una de les majors instal·lacions militars del món amb un pressupost d'inversió estimat de 13.000 milions de dòlars (uns 12.000 milions d'euros)." (Expansión, 11-04-2023), encarregada al Cos d'Enginyers de l'Exèrcit dels EEUU.*

El primer resultat de l'acord entre l'Àrabia Saudita, l'Iran i la Xina ha estat l'inici de les negociacions entre Àrabia Saudita i Oman i els hutis: *"Una delegació de representants de l'Àrabia Saudita i Oman han arribat aquesta passada nit a la capital de Iemen, Sanà, per discutir amb els líders de la insurrecció hutí la possibilitat de posar en marxa un procés de pau per posar fi a gairebé una dècada de guerra civil al país, segons han confirmat fonts del Consell Polític Suprem, el màxim òrgan polític dels rebels." (Europa Press, 09-04-2023). A això li han seguit les fotografies conjuntes de les tres delegacions, l'acord per "l'intercanvi massiu de 887 presoners de guerra de totes dues parts" (El País, 14-04-2023) i les declaracions per un "acord polític integral."*

A Oman, a la ciutat de Duqm l'imperialisme xinès està construint un parc industrial en un terreny de 2.000 km² (port, dic sec, refinaria, aeroport, àrees industrials, a més d'indústries pesants) amb una inversió de 10.700 milions de dòlars. L'acord es va aconseguir al 2011 i ha estat al 2022 quan es van començar a construir les infraestructures. Oman va arribar també a diversos acords al 2018-2019 perquè el Regne Unit, els EEUU i l'Índia poguessin fer ús d'aquests ports i aeroports (que estan construint-se). Des de Duqm sortien diverses rutes comercials marítimes que han de passar pel Iemen, en vies de pacificació.

Procés de reintegració de Síria

Amb el terratrèmol que ha devastat part de Turquia i Síria, diversos estats han trobat l'excusa per trencar el tabú de tenir

relació amb el fins fa gens empestat Al-Assad, rebent visites de representants d'Egipte, Jordània, Oman i dels EEUU. Després del restabliment de relacions amb l'Iran, *"l'Àrabia Saudita (...) està prenent mesures que permetrien a l'agrupació d'Estats regionals de la Lliga Àrab posar fi a la suspensió de l'adhesió de Síria a temps per a una cimera que se celebrarà a Riad a mitjans de maig (...)." (Bloomberg, 05-04-2023).*

EEUU continua intentant mantenir la seva posició a Síria per oposar-se – cada vegada amb menor èxit – a la integració de la zona, sota la cobertura de la Xina. Compta amb el suport, de moment, d'Israel que al febrer de 2023 va bombardejar diverses zones de Damasc i al març va bombardejar l'aeroport d'Alep. Els mateixos EEUU han bombardejat amb drons objectius de milícies secundades per l'Iran. *"Estats Units manté una força d'ocupació de prop d'un miler de soldats al nord-est de Síria, en estreta col·laboració amb la filial siriana del Partit dels treballadors del Kurdistan (PKK). (...) La zona alberga també els jaciments sirians de petroli." (La Vanguardia, 25-03-2023).*

La necessitat dels EEUU de recolzar-se en les milícies kurdes de Síria el fa entrar en contradicció amb Turquia i aboca a aquesta última a buscar un acord amb el govern sirià, l'Iran i Rússia que li permeti eliminar les bases kurdes i retornar els 3 milions de refugiats sirians, eliminant també el perill permanent de l'entrada dels 2 milions de refugiats acumulats a Idlib. Totes les declaracions jurant que l'altre adversari era el dimoni personificat s'esfumen quan la realitat material imposa novament l'abraçada. De moment, Turquia i Síria han mantingut reunions al desembre del 2022 i abril del 2023. Les contradiccions dels EEUU amb Turquia venen des de lluny i s'han materialitzat anteriorment amb el fallit cop d'estat al 2016 i més recentment amb la reunió de l'ambaixador d'EEUU amb el representant de l'oposició turca. La resposta del president del país amb el segon exèrcit de l'OTAN ha estat: *"hem d'ensenyar una lliçó als EEUU en aquestes eleccions".*

El moviment envolvent per reintegrar Síria i procedir al negoci de la reconstrucció inclou també la burgesia europea que intenta reintroduir-se a la zona: *"La Comissió Europea i la presidència sueca de la UE van comprometre ahir un total de 7.000 milions d'euros en ajudes per la reconstrucció de la zona arrossegada en la pitjor catàstrofe natural en dècades de la regió. (...) En total, ha destacat Von der Leyen, gairebé la meitat de les donacions promeses, 3.300 milions, procedeixen d'Europa. "Li hem demostrat al món que fem costat als que ens necessiten. I que sempre estem amb els nostres socis", va asseverar." (El País, 21-03-2023).*

Aquest procés de reintegració de Síria porta l'encuny de la Ruta de la Seda: *"Síria va signar el dimecres un Memoràndum d'Entesa sobre la Iniciativa de la Franja i la Ruta de la Xina, (...) es va produir enmig de les visites intensives dels ministres de Relacions Exteriors d'altres sis països de Mitjà Orient a la Xina: els ministres de Relacions Exteriors d'Àrabia Saudita, Kuwait, Oman i Bahrain, juntament amb el Secretari General del Consell de Cooperació del Golf (CCG) (...) va iniciar una visita de cinc dies a la Xina des del dilluns i els ministres de Relacions Exteriors de Turquia i l'Iran també tenen previst visitar la Xina. (...) la inversió xinesa a Síria va totalitzar 135.700 milions de dòlars el 2019. El comerç de les dues parts va totalitzar 1.300 milions de dòlars el 2019, un augment interanual del 33 per cent." (Global Times, 13-01-2022).*

Agitacions i escalades dins i fora d'Israel

Respecte Israel, l'altre peó històric dels EEUU, la situació social no para de tibar-se en el seu interior, en la seva relació

amb els EEUU i amb les milícies palestines, libaneses i sirianes.

Israel estava avançant en el seu reconeixement per part de diversos estats àrabs (amb els denominats "acords d'Abraham") i s'havia reunit amb Egipte, Emirats Àrabs, Bahrain i el Marroc per tractar de cooperació en matèria de seguretat, intel·ligència i tecnologia. L'Àràbia Saudita havia donat permís perquè els avions israelians sobrevolessin la península aràbiga i es va aconseguir un acord per l'explotació del gas amb Líban. S'havien reprès les reunions del Consell UE-Israel que no es reunia des del 2012, encara que la UE és el principal soci comercial d'Israel i tots dos tenen un acord de lliure comerç. També amb Turquia es van reprendre les relacions diplomàtiques amb la visita del president d'Israel (les comercials no s'han detingut mai i el 2021 van arribar als 8.400 milions de dòlars). El govern d'unitat nacional per expulsar al Likud incloïa a un partit àrab però aquesta coalició va trontollar i va convocar noves eleccions (per cinquena vegada des de 2019), en una mostra del fraccionament i inestabilitat de la burgesia dins d'Israel.

Les eleccions de novembre les va guanyar el Likud (23% dels vots) formant govern amb una coalició d'altres cinc partits ultraortodoxos i antiàrabs (amb 64 dels 120 escons). Entre els motius materials que han inclinat la balança es troba l'impost sobre el plàstic amb el qual s'havien recaptat 930.000 euros però que representa un cop al ja baix poder adquisitiu d'una gran part de la població ultraortodoxa (el 12% de la població i creixent) majorment dependent d'exempcions fiscals i subvencions, el manteniment de les quals constitueix una despesa improductiva que el capitalisme israelià es veurà forçat a superar.

El primer pas del nou govern, a més d'eliminar l'impost sobre el plàstic, ha estat legalitzar les 65 colònies a Cisjordània i pavimentar les rutes secundàries que uneixen els assentaments jueus a la zona.

Des de novembre s'han vingut succeint atemptats i incursions recíproques entre l'exèrcit israelià i milicians palestins, causant en tot moment baixes entre la població civil, la qual cosa va portar al govern a anunciar que desembussaria milers de sol·licituds de permís d'armes. Al gener es va produir un atac amb drons israelians a una instal·lació militar iraniana.

En plena escalada de tensió es va produir la visita del secretari d'Estat estatunidenc i les discussions van girar entorn de la incorporació de l'Àràbia Saudita als denominats "acords d'Abraham". En realitat, "els vincles informals amb Riad porten anys gestant-se, el propi premier israelià va volar secretament a Yida el 2020." (La Vanguardia, 31-01-2023). A les seves declaracions oficials EEUU va insistir en la solució dels dos estats, encara que el seu interès real és mantenir la situació d'inestabilitat a la zona tant de temps com sigui possible.

Al febrer van començar les protestes contra la reforma judicial. El nucli de l'oposició a la reforma el constitueixen les empreses tecnològiques que arrossegueu amb elles els seus treballadors. Aquestes empreses "aporten més d'un 10% de l'ocupació, entorn d'un 15% del PIB i un 25% de la recaptació sobre la renda. Generen la meitat de les exportacions, que van des de la ciberseguretat fins al ciberespionatge, passant per la intel·ligència artificial. Israel va créixer un 6,4% l'any passat, ajudat per aquestes exportacions i les de defensa. (...) Alguns empresaris implicats en les protestes ja han anunciat la retirada de fons." (El País, 20-03-2023).

La reforma judicial va ser matisada després d'una trucada entre el president dels EEUU i el d'Israel. No obstant això, aquesta reducció no va detenir les manifestacions i van començar les declaracions de reservistes de les forces aèries: "(...) centenars de reservistes han anunciat en cartes obertes

que compliran només les comeses mínimes o no participaran en els entrenaments. (...) 37 dels 40 pilots de caces F-151 que formen l'esquadró 69 van anunciar la setmana passada en un escrit que se saltarien els vols d'entrenament (...) Els últims deu excaps de la Força Aèria amb vida i que han ocupat el lloc des del 1953, cinc anys després del naixement d'Israel, fins a l'abril passat han publicat una carta oberta (...) en la qual asseguren seguir "amb gran preocupació els processos a l'Estat d'Israel i a la Força Aèria". " (El País, 08-03-2023).

La preocupació dels pilots és ser jutjats per tribunals internacionals pels crims que efectivament cometien en disparar i bombardejar la població indefensa. Això va portar el ministre de Defensa a: "demanar públicament la seva paralització. (...) "El creixent cisma a la nostra societat està penetrant a les Forces Armades i els cossos de seguretat, la qual cosa suposa una amenaça clara, immediata i tangible a la seguretat de l'Estat. No ho permetré", va sentenciar." (El País, 26-03-2023). El ministre va ser destituït l'endemà, diumenge. El dilluns s'iniciava l'aturada patronal interclassista convocada: "Histadrut (Organització General de Treballadors d'Israel), va entrar ahir de ple en la pugna per la reforma, amb una vaga general que va mantenir paralitzats durant la jornada part dels enlairaments des del principal aeroport (Ben Gurion, prop de Tel Aviv) i els ports estratègics de Haifa i Ashdod. El personal de les ambaixades a l'exterior, els principals bancs, l'elèctrica nacional, grans cadenes d'hostaleria, moda i alimentació, i l'Ajuntament de Tel Aviv (l'alcalde del qual, Ron Huldai, pertany a l'opositor Partit laborista) també es van sumar a l'aturada." (El País, 28-03-2023).

Per evitar que les protestes desemboquessin en un conflicte major, amb participació del propi exèrcit, el president del govern va anunciar la posposició de la reforma i es va suspendre la segona jornada d'aturada patronal prevista pel dimarts. A canvi, es va crear un nou cos denominat guàrdia nacional, controlat per un ultraortodox, i es va aprovar una llei que dificulta la inhabilitació del primer ministre.

A més de l'augment de la tensió a l'interior d'Israel, ha augmentat la tensió amb la fracció governant dels EEUU: "una periodista va preguntar a Biden si tenia previst convalidar-ho [a Netanyahu]. La resposta va ser tan improvisada com tallant: "No, no a curt termini". (El País, 02-04-2023). El rebuig a la banda israeliana és també evident: "Gvir, va aclarir que el seu país "no és una altra estrella en la bandera estatunidenca". Un diputat del partit de Netanyahu, Nissim Vaturi, va arribar a culpar a l'Administració Obama de la mort de 74 soldats israelians durant l'ofensiva a Gaza de 2014." (El País, 02-04-2023).

Malgrat la paralització de la reforma, s'han reprès les protestes, encara que amb menor envergadura, amb banderes estatunidenques a les manifestacions.

En aquest moment es va produir una intervenció de l'exèrcit israelià a la mesquita d'Al-Aqsa després de la qual s'han succeït diversos atemptats i el llançament de míssils des del Líban i des de Síria. La tensió militar és elevada: "L'exèrcit estatunidenc va donar el dissabte l'estrany pas d'anunciar que ha desplegat un submarí de propulsió nuclear a la regió per contrarestar les creixents tensions." (Bloomberg, 09-04-2023). No obstant això, el llançament de míssils des del Líban no ha estat reivindicat per cap organització: "El govern libanès va declarar que les seves tropes (...) havien iniciat una recerca per trobar als autors. (...) El representant de Hamàs a Líban, (...) va declarar al diari libanès An-Nahar que el grup no disposa de "cap informació relativa als coets" llançats cap a Israel. (...) el primer ministre provisional libanès, Najib Mikati, va advertir contra la utilització del territori libanès per actes que poguessin amenaçar la seguretat del país." "

(Al Jazeera, 07-04-2023). *"Hezbollah va transmetre missatges a Israel a través de diversos mediadors internacionals en el sentit que no participava en l'atac i no el coneixia per endavant, segons un funcionari de defensa israelià."* (Axios, 07-04-2023). La decisió presa per Israel ha estat no bombardejar objectius de Hezbollah.

La disjuntiva davant la qual es troba Israel i la incertesa de les diferents perspectives expliquen l'agitació interna i externa. Com a peó dels EEUU, Israel cada vegada té menys perspectives. Però per poder jugar un paper autònom dels EEUU, necessita aprofundir la seva dependència amb la Xina, amb qui porta negociant un acord de lliure comerç des del 2016 que sembla pròxim a concretar-se però que no acaba de fer-ho. Aquest acord, o el seu desenvolupament ulterior, podrien acostar la Xina a les altes tecnologies informàtiques desenvolupades per Israel. A "El Comunista" n°66 (pàg. 21), es poden veure els recels dels EEUU davant l'aproximació d'Israel a la Xina.

Per poder jugar un paper autònom dels EEUU, necessita també obtenir el reconeixement com a mínim dels estats àrabs i reduir la tensió amb l'Iran. És possible aquest reconeixement? Les circumstàncies materials són les que ho imposaran. Amb els denominats "acords d'Abraham", quatre estats àrabs ja han reconegut a Israel sense necessitat d'haver creat un estat palestí i l'han reconegut més concretament com un estat més d'una mateixa família àrab-jueva, descendent d'un mateix tronc comú. No és descartable que la resta d'estats àrabs deixin tirats als palestins després d'haver-los utilitzat com a peons i carn de canó durant dècades, els obliguin a acceptar un succedani o la completa integració en un estat jueu-àrab que facilitaria la integració d'Israel a la regió com un estat àrab més.

L'Àràbia Saudita va proposar a principis de març als EEUU el reconeixement d'Israel a canvi de *"desenvolupar un programa nuclear civil i menys restriccions en la venda d'armes estatunidenques (...)* La notícia de la proposta saudita va sorgir hores abans d'un altre acord, mediat per la Xina, que va aplanar el camí perquè Riad restablís relacions diplomàtiques amb l'Iran per primera vegada en set anys." (New York Times, 09-03-2023). En realitat, la principal oposició a aquest acord prové dels mateixos EEUU atès que la normalització de la situació i efectiva integració d'Israel amb la resta d'estats àrabs acabaria de treure-li la seva capacitat d'influència a la regió.

Després de la signatura de l'acord entre l'Àràbia Saudita i l'Iran, a Israel s'han donat tímidament algunes declaracions com les de l'excap del Mossad a favor d'intentar arribar a un acord fins i tot amb l'Iran: *"Fa poc, Israel va celebrar l'obertura de l'espai aeri saudita al trànsit israelià. Es tracta d'un assoliment de considerable importància diplomàtica i econòmica per tots els israelians que volen ara al Sud-est Asiàtic i a la Xina."*

(...) A la vista de l'acumulació de les dades de font oberta esmentades, hauria de ser el moment que Israel analitzés la situació i, entre altres coses, determinés si és el moment oportú per llançar una sonda positiva molt acurada en direcció a Teheran. (...) L'altre dia, l'Iran i l'Àràbia Saudita estaven enfrontats. I heus aquí que la Xina ha aconseguit que aquests dos acèrrims enemics reprenguin les seves relacions." (Haaretz, 13-03-2023).

En aquestes declaracions de l'excap dels serveis secrets israelians, ressalten tres elements: la importància econòmica per Israel de normalitzar les relacions amb els estats veïns, la ruptura del tabú d'establir un acord amb l'Iran i la identificació de la Xina com el possible mediador.

A la fi d'any passat, el Vicepresident del Consell Mundial de Imams havia declarat: *"El poble de l'Iran ha vist els fruits dels*

Acords d'Abraham, ha estat testimoni com de ràpid pot construir-se la pau i molts recorden els dies en què els turistes israelians visitaven Teheran i anhelen que aquests dies tornin". " (The Jewish Chronicle, 08-12-2022).

Ja quan s'estava negociant l'acord nuclear amb l'Iran per part dels EEUU, UE i Rússia, hi havia hagut declaracions a Israel sobre la possibilitat o no d'impedir-ho i fins i tot sobre la seva conveniència: *"Israel constata el progrés en les converses i s'adona que la pilota ja no està a la seva teulada", reconeix l'exgeneral Tamir Hayman, que va ser cap de la Direcció d'Intel·ligència Militar entre 2018 i 2021". "(...) últimament s'ha informat que alts comandaments de les Forces Armades, inclòs l'actual cap de la Direcció d'Intel·ligència Militar, s'han expressat a favor de l'acord"*. " (El País, 19-08-2022).

La integració de les forces productives de l'àrea ha estat boicotejada per part dels EEUU des de 1980 amb la guerra irano-iraquiana i ha aconseguit efectivament alentir el seu desenvolupament i convertir en un erm grans zones durant llarg temps. No obstant això, dins del context general del seu replegament, EEUU està sent escombrat i això obre la possibilitat del desenvolupament de la interrelació entre les diferents potències capitalistes regionals de la zona, que no per això deixaran de ser competidores.

Si EEUU no pot bloquejar aquesta integració, però tampoc aconsegueix instrumentar-la sota el seu control i condicions, aquesta integració es donarà sota l'auspici de la Xina que és la potència capitalista capaç de realitzar les inversions i la reconstrucció de tota la regió. *"La qüestió és si l'amenaça dels EEUU de deixar caure a Israel pot anar buidant-se de contingut en la mesura en què la Xina pot apuntalar-ho d'altra banda, imposant-li les seves condicions. Una cosa similar succeeix amb un altre aliat tradicional dels EEUU a la regió: l'Àràbia Saudita. (...) En qualsevol cas, la possibilitat dels EEUU de mantenir lligats curts als seus "aliats" es veu una mica afeblida per l'existència de la Xina que espera amb els braços oberts a qualsevol que els EEUU vulgui castigar "trencant relacions"* (El Comunista n°66, pàg. 22).

L'Àràbia Saudita ha llançat en el marc de la negociació amb els EEUU la seva proposta d'acord per normalitzar les relacions diplomàtiques amb Israel, plantejant les seves exigències als EEUU a canvi d'aquest reconeixement. Tot seguit ha aconseguit públicament un acord amb l'Iran sota l'auspici de la Xina. El missatge és bastant clar: si EEUU no accedeix a les peticions, hi ha uns altres que poden proporcionar condicions equivalents. Per tant, si el procés de desenvolupament de les forces productives a la regió empeny a la integració d'Israel amb la resta d'estats (competidors) d'aquesta, aquesta integració es donarà fins i tot sense el beneplàcit dels EEUU la qual cosa posarà en evidència i aprofundirà al mateix temps la pèrdua relativa de poder estatunidenc a Orient Mitjà.

Les potències capitalistes regionals necessiten una estabilització de la regió per desenvolupar els seus negocis. A tall d'exemple, el projectat tren per unir els ports d'Eilat i de Haifa necessita d'una estabilitat per poder consolidar-se en algun moment com a ruta comercial.

Ara bé, sota la bota dels EEUU, de la Xina o de qualsevol de les potències capitalistes en pugna, UN CAPITALISME SENSE GUERRES NI EXPLOTACIÓ ÉS IMPOSSIBLE. En el desenvolupament del conflicte interimperialista, els morts els posa sempre el proletariat, sotmès a Gaza i Israel a les dues tendències del nacionalisme burgès en lliça, la sionista i la islamista dels carcellers del camp de concentració. Només es

podrà desenvolupar la situació a Orient Mitjà en el sentit d'un conflicte de classe a través de la ruptura amb totes les burgesies contendents, locals i mundials.

La tendència a la unificació xinesa

En el context de les dures condicions d'existència i de treball del proletariat xinès, que es materialitzen en nombrosos assassinats laborals com el dels 38 obrers morts en un incendi en Anyang, es va desenvolupar a la fi de 2022 una onada de protestes que es van iniciar amb revoltes en districtes obrers a Guangzhou a les quals van seguir la vaga a la fàbrica de la Foxconn amb violents enfrontaments contra la policia i el personal sanitari. Durant els confinaments s'havien produït accidents en el transport cap als centres de quarantena i a la fi de novembre van morir 10 persones a la capital de Xinjiang al no poder accedir a l'edifici els bombers per les limitacions imposades pels confinaments. També es venia produint la destrucció d'aliments a les granges en no poder traslladar-los a les ciutats. Com a corol·lari mediàtic va haver-hi diverses manifestacions d'estudiants en diferents punts del país que van arribar a demanar explícitament la dimissió del gran líder-titella Xi Jinping. Davant aquesta situació de descontrol creixent de la situació, sumat a l'aprofundiment de la crisi immobiliària, la burgesia xinesa va començar a eliminar la política de restricció per la COVID-19 i a emprendre la reobertura de les fronteres i la represa general de l'activitat productiva.

Al congrés de l'anti-comunista Partit Comunista Xinès s'ha aprovat el tercer mandat consecutiu del titella Xi Jinping com a president de la República i de la Comissió Militar Central. El veritable contingut d'aquest partit falsament anomenat "comunista" l'expressa clarament el nou primer ministre de la Xina: *"Els governs a tots els nivells han de fer-se amics dels empresaris, crear un entorn empresarial favorable i preocupar-se pels emprenedors privats."* (Expansión, 14-03-2023).

La interrelació econòmica entre la Xina i Taiwan fa inevitable la integració del segon dins de la primera. Això es manifesta a la victòria electoral en les eleccions municipals de desembre de 2022 per part del Kuomintang, partidari de la unificació amb la República Popular de la Xina.

En la primera visita des de 1949 d'un expresident taiwanès a la Xina continental, l'expresident Ma Ying Jeou – membre del Kuomintang – va declarar: *"Els habitants de tots dos costats de l'estret de Taiwan són xinesos i comparteixen el mateix ancestre."* (La Vanguardia, 29-03-2023). Aquestes són pràcticament les mateixes paraules que el primer ministre sortint, Li Keqiang, havia pronunciat tres setmanes abans al Congrés del fals Partit Comunista Xinès: *"els xinesos de tots dos costats de l'estret som una família unida per la sang."* (La Vanguardia, 06-03-2023). Només que el segon havia defensat abans la necessitat d' *"intensificar l'entrenament militar per impulsar la preparació pel combat"*. *"Hem de portar a la pràctica l'estratègia del Partit Comunista (PCX) sobre el tema de Taiwan, això és, lluitar decididament contra la seva independència i en pro de la reunificació de la pàtria."* (La Vanguardia, 06-03-2023).

L'expresident de Taiwan, en la seva visita a la Xina continental, va visitar també el mausoleu del fundador del Kuomintang, Sun Yat-sen, que es troba precisament a la República Popular i el govern de la qual, liderat pel fals Partit Comunista Xinès, també té com a referent ideològic. Totes dues tendències històriques de la burgesia nacionalista xinesa, la del Partit de Mao i la del de Chiang Kai-shek ja van establir acords durant l'ocupació japonesa, i, encara que enfrontades durant la

guerra civil i els anys posteriors, comparteixen en realitat la mateixa ideologia de Sun Yat-sen.

Des de principis dels anys 90 els governs del Kuomintang van establir diversos contactes i acords inicials amb la Xina continental, suspesos de 2000 a 2008 i renovats amb empena fins que l'actual govern de Taiwan els va avortar el 2016, protagonitzant de nou un acostament als EEUU.

L'auge del Kuomintang, que podria arribar al govern a les pròximes eleccions (previstes pel gener del 2024) per intentar dur a terme una altra fase d'acostament amb el govern de Pequín és una manifestació de la tendència imparabile a la integració econòmica de totes dues parts. Abraçant-se de nou totes dues tendències de la burgesia xinesa darrere dels seus negocis conjunts i en contra dels interessos dels EEUU i dels imperialismes occidentals, que continuen intentant infructuosament aconseguir que aquest conflicte s'escali.

Els EEUU no estan capacitats ni per impedir aquesta integració ni per alentir-la significativament i les ajudes promeses de 2.000 milions no han acabat d'arribar.

És simptomàtica la diferent reacció xinesa davant la recent visita de la presidenta de Taiwan als EEUU en comparació amb la visita de la presidenta del Congrés dels EEUU a l'agost de 2022.

En tots dos casos es tractava d'una provocació per la part estatunidenca i la Xina havia de fer un desplegament militar a l'altura de la retòrica militarista i nacionalista que propaga a l'interior. Però en el primer cas Xina va reaccionar al moment i amb grans escarafalls militars, amb els majors exercicis militars que va prolongar diversos dies i va reiterar les setmanes posteriors. En el segon cas, ha tingut una reacció més cauta i no ha reaccionat a la visita actual de la presidenta de Taiwan als EEUU fins que ha tornat a l'illa i ja se n'havien anat les visites dels presidents de França i de la Comissió Europea.

Això s'explica pel rol de pacificador mundial que està intentant jugar la Xina per atreure la UE (i la resta) al seu camp i aïllar els EEUU, per la imminència de les eleccions a Taiwan i per la seguretat d'aconseguir el seu objectiu. Igualment, a la tornada de la presidenta de Taiwan a l'illa, la Xina ha fet una demostració de poder militar amb foc real entorn de l'illa.

Dins de la dinàmica militarista general la fracció governant a Taiwan *"ha augmentat el servei militar obligatori de quatre mesos a un any."* (El País, 08-03-2023). Per l'altre costat, s'ha intensificat la propaganda a l'interior de Taiwan en pro de la integració dins de la República Popular de la Xina.

En el pla del reconeixement internacional, un dels quatre països que encara reconeixien Taiwan a Llatinoamèrica (Hondures) ha trencat relacions i només li queden a Taiwan en aquesta àrea Guatemala, Haití i Paraguai.

Aproximació dels EEUU i Filipines

Al mes de febrer es va produir l'enèsim incident a la zona entorn de la delimitació territorial de les aigües, aquesta vegada va ser entre guardacostes xinesos i un vaixell filipí.

Els EEUU han aconseguit un major acostament amb Filipines, que s'ha materialitzat en la represa el 2022 dels exercicis militars anuals que havien estat suspesos. En la versió anual d'enguany es mobilitzaran 17.600 soldats i participaran observadors del Japó i Austràlia. Filipines ha donat accés també als EEUU a quatre bases militars més.

L'interès dels EEUU està en mantenir una certa inestabilitat a la zona mentre que la Xina necessita minimitzar aquestes tensions per anar acabant d'atrapar en les seves xarxes econòmiques els diferents països de l'àrea. Per posar ordre i minimitzar aquests incidents, la Xina està intentant una acció

diplomàtica amb els països de l'ASEAN sobre la base dels interessos comercials comuns.

Exercicis i missils a les dues Corees

També a Corea del Sud prossegueixen les maniobres militars, amb l'acostumada reacció de Corea del Nord de llançar missils amb cada vegada major abast: *"A poques setmanes d'unes maniobres militars entre els Estats Units i Corea del Sud, el veí del nord ja ha donat un sever cop d'advertiment sobre la taula llançant un míssil balístic intercontinental que va recórrer 900 quilòmetres i va caure en aigües de la zona econòmica exclusiva del Japó."* (La Vanguardia, 19-02-2023).

El llançament continu de missils contra el mar recorda el refrany de "gos bordador, poc mossegador": *"Al 2022, Corea del Nord va batre el seu rècord, amb més de 90, 23 d'ells en un sol dia"* (La Vanguardia, 19-02-2023), amb la diferència no menyspreable que en aquest cas les mossegades poden ser amb càrrega atòmica en cas de desencadenar-se un conflicte a escala mundial. També des de Corea del Sud s'han sumat al llançament de missils, encara que en menor mesura.

D'altra banda, s'han filtrat una sèrie de documents de la intel·ligència dels EEUU explicant que: *"Quan a la fi de l'any passat van sorgir notícies que Corea del Sud havia acordat vendre projectils d'artilleria per ajudar els Estats Units a reposar les seves reserves, va insistir que el seu "usuari final" havia de ser l'exèrcit estatunidenc. Però internament, els principals ajudants del President Yoon Suk Yeol temien que el seu aliat estatunidenc els desviés a Ucraïna."* (The Wall Street Journal, 08-04-2023). La qüestió és que l'informe filtrat mostra que la informació es va obtenir a través de l'espionatge per part dels EEUU. No és cap secret a hores d'ara que EEUU espia a tots els seus aliats, com també ho fan la resta, cadascun en la mesura en què poden fer-ho, però que es faci públic dificulta les relacions entre Corea del Sud i els EEUU.

La tendència al rearmament del Japó

Al juliol de 2022 va ser assassinat l'exprimer ministre del Japó Shinzo Abe, impulsor de la participació del Japó a l'aliança militar del Quad i de la reforma de la constitució japonesa l'article 9 de la qual estableix que el seu exèrcit només pot recórrer a la força per defensar-se i renuncia a la guerra com a via per resoldre els conflictes.

Per la reforma de la constitució es requerien dos terços en el parlament i aquest assassinat va tenir com a resultat immediat la victòria arrasadora del seu partit que, juntament amb altres partidaris de la reforma, van superar el llindar requerit. Posteriorment s'han admès "fallades de seguretat" i el caràcter "improvisat" de la visita en la qual es va produir tan convenient assassinat. De moment, s'ha duplicat el pressupost de defensa del Japó incorporant entre els objectius la capacitat de contraatac i d'aconseguir objectius fora de l'arxipèlag.

Al febrer, el Japó i els EEUU van realitzar els exercicis militars anuals denominats "Iron Fist" al sud-oest de l'arxipèlag japonès que *"se celebren per primera vegada fora de Califòrnia (els EEUU) des que es van posar en marxa en 2006, i en aquesta edició compten amb un total de 1.700 efectius."* (La Patilla, 23-02-2023).

Desenvolupament i maniobres militars xineses

Xina segueix el seu desenvolupament també en el pla militar: *"Segons els Estats Units, la Xina disposa ja de la força d'aviació més gran de l'IndoPacífic, amb més de la meitat dels seus avions de combat de quarta o cinquena generació."* (La Vanguardia, 06-03-2023). L'abatiment d'un globus xinès per part dels EEUU ha

posat de relleu l'existència d'un programa xinès *"dels anomenats vehicles més lleugers que l'aire (MLA), que Pequín està desplegant ràpidament a tot el món, fins i tot amb finalitats militars, després d'anys de recerca i projectes pilot."* (Expansión, 07-02-2023).

També la Xina realitza maniobres militars i desplega el seu exèrcit en altres parts del món, com els exercicis navals realitzats amb Rússia i l'Iran a la Mar Aràbiga al març de 2023 o el desplaçament del vaixell de vigilància pel rastreig de coets i naus espacials que va atracar a Sud-àfrica a l'abril.

L'acostament de Sud-àfrica a Rússia i la Xina es produeix tant en el pla militar com en l'econòmic i diplomàtic: *"El 3 d'abril, la DA [partit de l'oposició] va criticar la decisió de permetre que vaixells de guerra iranians atraquessin a Ciutat del Cap. (...) Sud-àfrica s'ha guanyat les crítiques dels Estats Units i els seus aliats per negar-se a condemnar la invasió russa d'Ucraïna i celebrar l'exercici naval amb diversos vaixells russos i xinesos enfront de la seva costa oriental al febrer, amb motiu del primer aniversari de l'esclat del conflicte. Pretòria està estudiant actualment la possibilitat de permetre que el president rus, Vladimir Putin, assisteixi a la cimera del bloc BRICS que acollirà a l'agost. (...) El 15 de març, la ministra de Defensa sud-africana, Thandi Modise, va defensar la decisió del govern de signar un memoràndum d'entesa amb Poly Technologies Inc, una empresa xinesa de comerç militar. Les associacions amb empreses estrangeres impulsarien la pròpia indústria de defensa sud-africana, va declarar davant els legisladors."* (Bloomberg, 05-04-2023).

Per la revolució comunista internacional

Aquest món burgès només és capaç de produir mort i destrucció per sobreviure com a sistema. No tenim pegats o pedaços que posar-li sinó una nova societat per la qual lluitar i viure. I no una caricatura d'aquesta amb els noms canviats sinó una **societat veritablement comunista**: sense treball assalariat, sense mercat, sense anarquia de la producció, sense propietat privada, sense Estat, ni crisi ni guerres... en la qual **"el lliure desenvolupament de cadascú serà la premissa del lliure desenvolupament de tots."** (Manifest del Partit Comunista).

Per poder dur a terme aquesta tasca, la classe obrera necessita un Partit amb una comprensió científica de la història i un programa que no sigui de reforma o conservació de la present societat: **aquest partit és el Partit Comunista Internacional que ha de reunir la part més avançada i decidida del proletariat, unificant els esforços de les masses obreres dirigint-les a la lluita per interessos i resultats contingents, a la lluita general per l'EMANCIPACIÓ REVOLUCIONÀRIA DEL PROLETARIAT.**

LLEGEIX, DÓNA SUPORT I DIFÓN LA PREMSA COMUNISTA "EL COMUNISTA"

*****

Per correspondència (sense més dades):
Apartat 52076 - 28080 MADRID – ESPANYA
www.pcielcomunista.org pci@pcielcomunista.org

Una mostra més de pestilent integració

Si a l'últim congrés de CCOO a l'Estat espanyol va participar el dirigent de la Patronal (CEOE), a l'últim congrés de la CGIL va acudir la presidenta del Govern italià. Per alguns, el motiu d'escàndol és la filiació parlamentària de l'esmentada: el partit folklòricament filofeixista Germans d'Itàlia. La presència de la ministra de Treball espanyola (del falsament anomenat Partit Comunista d'Espanya), seria un motiu d'aplaudiment. Tot i això, més enllà del diferent vernís parlamentari, la seva essència política és la mateixa i la sintetitza molt bé la primera ministra italiana: "Però avui és 17 de març, Festa de la Unitat Nacional. (...) I aquí ha estat absent el president del consell de ministres des de fa 27 anys. Amb aquesta presència, aquest debat, avui podem veritablement intentar celebrar la unitat nacional. Perquè la unitat no és anul·lar la contraposició, que té un paper educatiu per qualsevol comunitat. La unitat és l'interès superior, el comú destí que dona sentit a la contraposició". Feia 27 anys que cap primer ministre assistia i prenia la paraula al congrés de la CGIL. (...) el secretari sortint, la va trucar fa unes setmanes i la va convidar a la cita. "El sindicat dialoga amb tots sense prejudicis" (...). " (El País, 18-03-2023).

És només una mostra més de la pestilent integració de les grans organitzacions autoanomenades sindicals i de la pèrdua completa del seu caràcter de sindicats de classe.

El feixisme: vençut militar però vencedor social

Tots els animals del zoològic parlamentari actuen segons el contingut politicosocial de la Carta Feixista del Treball (1927), base de la legislació laboral actual: "El contracte col·lectiu de treball és l'expressió concreta de la solidaritat entre els diferents factors de la producció, mitjançant la conciliació dels interessos oposats dels patrons i dels treballadors i la seva subordinació als interessos superiors de la producció".

Des de la fi de la 2ª matança mundial, va ser clar que: "(...) la dinàmica sindical continua desenvolupant-se ininterrompudament en el ple sentit del control estatal i de la inclusió en les instàncies administratives oficials. El feixisme, realitzador dialèctic de les velles instàncies reformistes, va dur a terme la del reconeixement legal del sindicat perquè pogués ser el titular dels convenis col·lectius amb la patronal fins al punt de l'empresonament efectiu de tota organització sindical en les articulacions del poder de classe burgès. Aquest resultat és fonamental per la defensa i la preservació del règim capitalista precisament perquè la influència i l'ús de l'enquadrament sindicalista és una etapa indispensable per qualsevol moviment revolucionari dirigit pel partit comunista." (Partit revolucionari i acció econòmica, 1951).

Aquesta va ser la valoració del Partit, sense pal·liatius, des de la reconstitució de la C.G.L com a C.G.I.L. (amb la "i"): "no pot dissimular que ni tan sols la confederació que queda amb els socialcomunistes de Nenni i Togliatti es basa en l'autonomia de classe. **No és una organització roja, és també una organització tricolor COSIDA AMB EL MODEL DE MUSSOLINI.**" (Les escissions sindicals a Itàlia, 1949).

Hem de renunciar doncs a l'organització sindical?

Des dels seus inicis el marxisme ha deixat clara la relació estreta i necessària entre la lluita immediata (amb les seves limitacions) òrgan de la qual és el Sindicat de Classe i la perspectiva revolucionària òrgan de la qual és el Partit Comunista.

"De vegades els obrers triomfen; però és un triomf efímer. El veritable resultat de les seves lluites no és l'èxit immediat, sinó la unió cada vegada més extensa dels obrers. (...) Aquesta organització del proletariat en classe i, per tant, en partit polític, torna sense cessar a ser soccavada per la competència entre els propis obrers. Però resorgeix, i sempre més forta, més ferma, més potent." (Manifest del Partit Comunista, 1848).

"(...) vol dir això que la classe obrera ha de renunciar a defensar-se contra les usurpacions del capital i cedir en els seus esforços per aprofitar totes les possibilitats que se li presentin per millorar temporalment la seva situació? Si ho fes, es veuria degradada en una massa uniforme d'éssers humans desgraciats i destrossats, sense salvació possible. (...) Si en els seus conflictes diaris amb el capital cedissin covardament, es desqualificarien sense dubte per emprendre moviments d'envergadura més gran." (Salari, preu i guany, 1865, K. Marx).

El sentit d'aquests passatges és tant profund com demolidor: una classe que arrossega una existència d'humiliació, que és atropellada i aixafada sense ni tan sols sentir l'impuls de revelar-se i emprendre la lluita immediata contra aquesta situació, està incapacitada per abolir l'esclavitud a la qual està sotmesa.

Condemnats dins de la presó sindical integrada?

Mentre que uns volen fer-nos renunciar a l'organització sindical entregant-la a la classe dominant, altres volen tancar-nos dins una presó sindical integrada. Ni una cosa ni l'altra.

Ja les tesis de la Internacional deixen clar que, tot i que no som escissionistes per principi en el pla sindical, els comunistes: "5. (...) no han de titubejar davant les escissions que puguin produir-se en el si de les organitzacions sindicals si, per evitar-les, haguessin d'abandonar el treball revolucionari, negar-se a organitzar al sector més explotat del proletariat". (II Congrés de la Internacional Comunista el 1920).

Les Tesis Característiques del nostre Partit, després de deixar assentat que "7. El partit no adopta mai el mètode de formar organitzacions econòmiques parcials que comprenen només treballadors que accepten els principis i la direcció del partit comunista", imposen una tasca als militants i al Partit mateix: "(...) És tasca del partit, en els períodes desfavorables i de passivitat de la classe proletària, preveure les formes i encoratjar l'aparició de les organitzacions amb objectius econòmics per la lluita immediata, les quals podran inclús assumir aspectes totalment nous en el futur, després dels tipus ben coneguts de corporació, sindicat d'indústria, consell d'empresa, etc. (...)". (Tesis Característiques, 1951).

La **funció del sindicalisme integrat** és controlar qualsevol petit índex d'organització de classe fins i tot per la lluita immediata: integrar-la, i si es resisteix, delatar-la i ofegar-la.

La **funció dels comunistes** és la contrària: estimular aquesta lluita immediata sense deixar de mostrar les seves limitacions, elevar políticament els treballadors que l'emprenen, enllaçar-la amb l'objectiu superior de l'abolició del treball assalariat, de la revolució comunista. Si nosaltres – marxistes – desertem d'aquesta funció, només queda l'acció de l'oportunisme i les costures de la camisa de força mussoliniana no es poden trencar. Aquesta funció només pot fer-se avui **organitzant el SINDICAT DE CLASSE, fora i contra la presó sindical del moviment obrer** per la que val la denominació de sindicalisme democràtic, subvencionat, sucursal de RRHH, empresa de serveis sindicals, etc.

SEGUINT EL FIL DEL TEMPS XIX - ELS MUNICIPIS I EL SOCIALISME

(Battaglia Comunista, nº 22 de l'1 al 8 de juny de 1949)

El títol original d'aquest Fil del Temps és "I comuni ed il socialismo". En italià, la paraula "comune" té diversos significats, als quals corresponen diferents traduccions en català.

La paraula "comune" pot correspondre a la paraula catalana "comú" que, al seu torn, té múltiples significats aptes perquè la burgesia (i sobretot la petita) faci una multitud de jocs de paraules.

Tenim, per exemple, el títol d'"els comuns" a l'estat espanyol assignat, amb acceptació general de la premsa burgesa, als conglomerats polítics oportunistes de contingut socialdemòcrata en els que s'han reformulat els elements de la petita burgesia provinents dels partits estalinistes i ambients afins. És el cas de candidatures com "Ahora en común", "Barcelona en comú", "Más Madrid", etc. A l'estat britànic, ni més ni menys que el parlament s'anomena la "Casa dels Comuns" (House of Commons) i la petita burgesia de tot el món s'entusiasma recordant les ciutats i les comunes urbanes revolucionàries burgeses de l'Edat Mitjana.

En italià, la paraula "comune" també es correspon – i aquest és el sentit amb què s'utilitza en el text – al que en català s'anomena, segons el lloc: Ajuntament, Municipi, Municipalitat, Alcaldia, etc. Sobre la paraula "comune" en el sentit del "municipi" s'ha intentat donar fal·laçment una aureola de comunisme al municipalisme.

L'oportunisme ha sembrat, sembla i sembrarà sempre confusió amb l'ús de les paraules. La lluita del marxisme, des que vam oposar al Fantasma el Manifest del nostre Partit (1848), és contra aquesta confusió de termes i d'idees. El text aclareix

AHIR

Fent servir l'expressió: les Comunes¹ i el comunisme, o el que és el mateix: les Comunes i els comunistes, més que fer un joc de paraules es contribuiria a afavorir la confusió de termes i d'idees contra les que el partit marxista lluita sistemàticament i de les que, en canvi, els oportunistes fan el seu farratge diari.

Volem parlar dels Municipis com ens locals administratius actuals, i que no sembli banal posar de relleu la premissa de que el comunisme no prové de Municipi sinó de comunitat d'instruments de producció i d'objectes de consum. *Instruments* i objectes que són físics i sempre ho seran mentre que els termes béns, riqueses, mercaderies i similars comporten relacions socials que la revolució comunista destruirà.

No sempre és clara la distinció històrica entre Municipi i Estat. Diu Engels que la societat primitiva sense propietat privada el nucli de la qual és la tribu o "gens" originària no tenia encara Estat, no existint divisió de classes, lluita entre les classes i poder polític estatal, expressió de la classe més forta. Els primers estats polítics apareixen amb territoris limitats i comprenent una única ciutat amb un número notable d'habitants i, donat que el mateix terme es refereix al territori organitzat unitàriament i a les

que Comunisme no prové de Municipi ("Comune", en italià) sinó de la comunitat dels mitjans de producció i d'objectes de consum, resultat d'expropiar-los-els a la burgesia i la seva posterior socialització. També anotarem que el text fa servir el terme "il Comune" pel municipi, ajuntament o alcaldia (incloent les primeres ciutats autònomes de la burgesia a l'Edat Mitjana, anomenades normalment "comunes" en català) i "la Comune" per referir-se a la Comuna de París, primer exemple històric de la dictadura del proletariat.

A l'estat espanyol, les divisions territorials superiors a les Províncies s'anomenen Comunitats Autònomes. En diversos estats de Llatinoamèrica, com el colombià o el xilè, s'anomena Comunes als districtes d'una Ciutat o Municipi. Aquesta diversitat i solapament de nomenclatures dóna peu a les més diverses confusions interessades, com les que recentment l'oportunisme ha llençat en equiparar les Comunes de Cali amb la històrica Comuna de París de 1871 (veure l'article "*Colòmbia: el fòsfor i l'aigua bullint*", publicat a El Comunista nº67).

L'oportunisme sempre jutjarà les coses per la seva etiqueta i no pel seu contingut, pensant conseqüentment que ha canviat el contingut quan canviï l'etiqueta. Els comunistes no ens aturarem a mirar l'etiqueta sinó que, llençant a una banda l'embolcall estètic i literari, analitzarem sempre el contingut i verificarem si és el que interessa a la classe proletària: enderrocament de la burgesia i el seu Estat, dictadura centralitzada de la classe obrera per abolir revolucionàriament la divisió en classes, el treball assalariat, la propietat privada i el règim mercantil i d'empresa.

***

institucions que el regeixen, la ciutat es confon amb l'estat. Però la "polis" grega i la "civitas" romana no corresponen al nostre modern Municipi urbà, sinó als estats nacionals. El *Municipium* romà era el Municipi actual, Roma era l'urbs, però quan la qualitat jurídica del ciutadà, paraula que prové de ciutat (més aviat és *civitas* que prové de *cives*²) es reconeix als itàlics de tots els municipis fins el Po, la península sencera forma el territori de l'estat polític romà amb uniformitat de llei i jurisdicció. D'altra banda, el terme política, és a dir, ciència, art de l'Estat prové del grec "polis" entès precisament no com a ciutat, aglomerat de cases, sinó com a territori i règim únic.

S'ha fet molta poesia entorn de la Comuna urbana de l'Edat Mitjana per part dels revolucionaris burgesos de primera mà que acaben amb Carducci, i pels d'avui, de segona mà, compostats per rucs als que Mussolini havia trepitjat de forma ruda les delicades callositats. La Comuna urbana medieval on la primera burgesia va lluitar amb coratge contra l'ordre feudal per després sucumbir a Itàlia a les Senyories aristocràtiques, en aquell reflux que el nostre país va patir durant segles com a conseqüència del desenvolupament del comerç i de la producció mundial (però que, no obstant això, havia exclòs per sempre l'amenaça del retorn de l'espectre feudal, amenaça de la que s'alimenten infantilment els

¹ N.d.T. en el sentit dels Municipis i el comunisme. Precisament per no fer aquest joc de paraules i contribuir a la confusió que combatem, al títol i en endavant s'utilitza el terme Municipi per traduir l'italià "il Comune" i Comuna per "la Comune". L'única excepció és la comuna urbana medieval burgesa que hem anomenat així donat que el text vol ressaltar que no coincideix amb un simple municipi, sinó que es tractava d'un autèntic poder estatal.

² N.d.T. Ciutat i ciutadà en llatí, respectivament.

pensadors, els escriptors, els mestres, els polítics que intoxicuen amb això) la Comuna urbana medieval era un estat polític de territori petit, format per un centre urbà gran amb un comtat de vil·les i camps amb un ordenament comú polític electiu, era una *polis*, no un *municipium*. Ja Dante havia entès com a la trobada entre els Col·ligats de Legnano³ i Barba-roja estava de part d'aquest l'element fonamental de l'estat modern centralitzat en un gran territori que hauria portat molt més enllà de la fragmentació política i les angoixes organitzatives i mentals d'aquells de "*quei che un muro ed una fossa serra*". Però els retòrics rebufadors de la història política quan han vist on s'eleva el Pal·ladi de la Llibertat ho han vist tot. Fórmula de bons fills de Troia.

A l'estat burgès modern el municipi romà ha estat renovat en la pretesa autonomia de les administracions locals, funcionant en general més com una baixa camorra quan tenen un model local de petit parlamentet que quan l'estat posa allà els seus funcionaris.

La visió marxista de la lluita de classe indaga i presenta tal fet social en l'empresa individual on l'assalariat depèn del patró burgès, i el desenvolupament en el quadre nacional on la classe treballadora condueix la seva lluita contra l'estat, òrgan de la burgesia dominant, per esfondrar-lo, i en el quadre internacional de la solidaritat proletària. Té com a camp seu i com a escena de lluita de classe també el Municipi i la Província o Cantó, indubtablement, però la cosa no es redueix al xafardeig d'anar a veure Montaguts i Capulets⁵.

Política i Administració, parlotejaven els burgesos, dos camps diferents. Eco ximple i fidel, els socialistes acomodats pretenien que als Ens locals fos útil i bell contribuir a pilotar – els desgraciats eren a més bons tècnics, honestos i desinteressats mentre els oportunistes d'avui són flor de filibusters – la barcassa administrativa, mentre els postulats classistes es defensaven a l'Estat i a l'Internacional. Deien per això que els principis de partit es podien sostenir bé a les campanyes polítiques i parlamentàries nacionals, mentre localment no s'havien de fer "qüestions polítiques" sinó contribuir a la bona solució dels problemes *tècnics* i *concrets* en interès, això sí, vagament expressat pels treballadors, però igualment amb el de la "població", de la "generalitat" de la "nostra ciutat", i similars. Voleu mantenir, deien, una actitud d'oposició de principi front l'estat i al parlament, rebutjar mandats de governs d'aliances amb altres partits, però a les administracions locals els obrers esperen de nosaltres (al final sempre són els obrers els qui esperen totes aquestes coses – pacientment a tota hora estan esperant, són els consellers, els assessors, els alcaldes i altres insectes que no esperen més que el que va ser el somni de tota una vida) obra positiva pel seu benestar, i no hi ha contradicció amb els nostres principis socialistes si fem bona administració i si per a tal fi fem acords amb altres partits.

Molta cura i arremanga't. Política i administració? Per a l'ideòleg liberal burgès l'esfera política és aquella on juguen i es troben les opinions, les confessions, les professions liberals de fe política dels ciutadans, que en formular-les interroguen la seva consciència i educació civil rebuda de l'escola i la premsa del

"lliure" estat capitalista. El Ciutadà que compleix el sacre lliure dret i deure del vot no interroga els seus interessos ni recorda la classe econòmica a què pertany, sinó que tria segons els filosofemes polítics que més l'han seduït a les oracions dels candidats. D'aquest noble camp sorgeix el suprem òrgan de govern popular de la nació, que la guia segons els summes principis i dictats de la consagració democràtica. En el més baix camp "administratiu" es pot aleshores, deixades les grans Idees de banda, dignar-se a ocupar-se dels fets de la vida material, carrers, canals, aqüeductes i, perdó, fins i tot clavegueram. En la solució pot estar d'acord l'ateu i el catòlic, el republicà i el dinàstic.

Però precisament la visió socialista fa saltar pels aires totes aquestes tonteries, amb un gir total. La satisfacció de les necessitats materials de la classe que treballa i dels seus interessos econòmics no és possible més que enfrontant les bases del privilegi social de la classe adversària, construït en un sistema d'institucions i de defenses que tenen joc a tots els angles territorials i empresarials, però emanen d'un centre unitari niat en l'estat polític. Tot problema de la tècnica de la producció i de l'administració de l'activitat social en camp estret o ampli es converteix en un problema polític, o millor, és un problema polític, d'enfrontament i de xoc de forces polítiques, i és sobre aquesta base que el moviment socialista construeix la seva organització i acció de classe.

Crides i raonaments d'aquesta naturalesa van bastar per conduir el partit socialista italià en el congrés d'Ancona de 1914 a llençar per la borda la tesi dels famosos blocs populars administratius. A despit dels reformistes i oportunistes es va dir que es faria lluita de classe i política de classe fins i tot a l'Ajuntament de Milà i al de Borgocollegato.

Si el vell socialista intransigent Serrati es va equivocar de manera colossal en l'informe de les grans qüestions de la Tercera Internacional es devia en gran mesura a la suggestió que exercien sobre ell les conquestes d'aquestes "fortaleses" per part del partit, constituïdes per Ajuntaments, Mútues, Cooperatives, que ells creia que podrien jugar en el sentit revolucionari fins i tot si estaven en mans de grisos reformistes dedicats a l'obra més trillada i concreta. En el vilipendiar Serrati, així i tot, aleshores ben mort, els concretistes del grup torinès de l'*Ordine Nuovo* no només no es van quedar enrere, sinó que van tocar el cim de la virulència, per no parlar del verí. Això no els va impedir defensar la fusió amb el penedit Serrati, en lloc de simplement tornar a admetre'l a les files. Però l'anti-serratisme d'aleshores ha impedit encara en temps recents, quan un dels molts funambulistes del post-feixisme, sense no obstant això prendre's seriosament a sí mateix, va manipular una nova teoria històrico-política – qui no en té una entre els majors de vint anys? Mussolini hagués fet fortuna amb això, i ells raonaven com a la Travessa – és a dir, la de l'Estat Administratiu, no ha impedit, deiem, a Togliatti atribuir un sentit marxista i llençar una de les seves hàbils guinyades de simpatia a aquesta grollera bajanada en llibertat.

Una fase ulterior de la confusió entre Municipi i Estat sobre tot a la definició de les diferències doctrinals entre marxistes i

³ N.d.T: Es refereix a la batalla de Legnano (1176) entre la Lliga Llombarda i l'emperador Frederic Barba-roja.

⁴ N.d.T: "Aquells als qui un mur i un fossat tanquen", citat de la Divina Comèdia de Dante.

⁵ N.d.T: Obra teatral que escenifica en una tragèdia amorosa la lluita entre les faccions güelfa i gibelina, al S. XIII.

anarquistes s'ha donat a propòsit de la Comuna parisiense de 1871. En llargs anys de propaganda revolucionaris socialistes i anarquistes han reivindicat bé aquella gloriosa batalla, però les contribucions crítiques de Marx i d'Engels sobretot en la decisiva clarificació de "l'Estat i la Revolució" de Lenin han definit l'argument. La Comuna era el primer exemple d'Estat revolucionari que s'organitza després d'haver trencat l'Estat tradicional capitalista i parlamentari. Si va errar va ser en el dubtar de trencar tals institucions del règim burgès i en no haver fet servir suficient força i autoritat per aixafar les supervivents minories de la vella classe dominant. Els revolucionaris parisencs van conquerir la casa municipal i semblaren substituir els ministres del govern nacional per un poder municipal, però la substància històrica està en la fundació d'un nou poder polític proletari que volia estendre's per tota França i fer insurreccionar-se a tota França la classe treballadora. Les armes de la república burgesa sostinguda per l'imperi prussià germànic van impedir el formar-se d'aquest Estat obrer, d'aquesta primera dictadura proletària, de la que Marx i Lenin han demostrat la naturalesa unitària, centralista i no federativa.

Si l'economia capitalista té límits ara ultra-nacionals, la comunista no podrà tancar-se en límits més estrets, empresarials o municipals. I així la forma històrica del poder revolucionari que guiarà el traspàs econòmic fins la dissolució de l'Estat, de la Democràcia, de la mateixa Administració en el sentit actual (Lenin, Engels) no podrà ser d'estret límit territorial. Tendim a una Comuna mundial, no municipal, ja que no tindria cap mena de sentit, ni tan sols en un sentit medieval, l'economia municipal.

La facilitat dels esperits rudes, romàntics i romanyols havia despertat en Mussolini, quan encara guiava els marxistes italians

d'esquerra, una de tantes simpaties desconsiderades per un *isme* que volia sorgir amb l'habitual pretensió de superar les directives clàssiques marxistes: el Municipalisme. És una feina dura mantenir allunyats aquests grans polítics d'ahir i d'avui de la seva mala costum de picotejar en totes direccions, de pensar que per la camaraderia rànica tot fa bon caldo. Fins i tot l'administrativisme... brrr!

AVUI

La consigna dels partits estalinistes a propòsit dels Municipis sembla ser aquesta: en els òrgans polítics centrals tot està permès, però en els òrgans locals està encara més permès. Com exemple el bloc junt amb els qualsevolistes. No volem aventurar inexactituds però si haguéssim tingut la possibilitat de compulsar totes les llistes des de Castiglione Messer Marino a Pieve Porto Morone, creiem que trobaríem blocs estalinistes amb monàrquics, democristians i misistes. I la consigna de la Central és una sola: no renunciieu als llocs. *Enrichissez-vous!*⁶

S'ha informat d'un important èxit municipalista amb l'alcalde estalinista del petit poble francès de Vallauris⁷, que ha celebrat amb estil impecable el matrimoni del segle. Aquest no ha olorat la olor a feudalisme, mira tu quina cosa. La premsa de la ciutat més grollera del món, New York, ha sortit deu minuts després per dir en vuit columnes que Rita ho ha trobat "magnífic".

Alcaldes, diputats, ministres, funcionaris sindicals i caps de partits, treballen tots en sèrie i d'acord amb la finalitat de fer del proletariat mundial, de succés en succés, el "cocu magnifique" – el banyut magnífic – de la història.

Esperem, no obstant, veure'ls un dia travessats per aquelles banyes.

LLEGEIX, DÓNA SUPORT I DIFÓN LA PREMSA COMUNISTA "EL COMUNISTA"

Per correspondència (sense més dades):
Apartat 52076 - 28080 MADRID – ESPANYA
www.pcielcomunista.org – www.twitter.com/pcielcomunista
pci@pcielcomunista.org

⁶ N.d.T.: Enriqui-vos! En francès a l'original.

⁷ N.d.T.: es refereix al matrimoni de Rita Hayword i el príncep Ali Khan el 1949.